

بسم الله الرحمن الرحيم

گزارش اهم
عملکرد و دستاوردهای وزارت امور اقتصادی و دارایی
(شهریور ۱۳۹۸ لغایت مرداد ۱۳۹۹)

تنظیم و انتشار:
مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی

براساس ماده (۱) قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی، تنظیم سیاست‌های اقتصادی و مالی کشور، ایجاد هماهنگی در امور مالی و اجرای برنامه‌های سیاست‌های مالی و تنظیم و اجرای برنامه همکاری‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری‌های مشترک با کشورهای خارجی جزو وظایف این وزارتخانه است. همچنین در دیگر قوانین و اسناد بالادست، همانند قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار، قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و ... وظایف متنوع دیگری بر عهده این دستگاه نهاده است. از این رو وزارت امور اقتصادی و دارایی در گستره وسیعی از حوزه‌های اقتصادی کشور از جمله نظارت مالی و خزانه‌داری کل کشور، امور بانکی و بیمه‌ای، بازار سرمایه، خصوصی سازی، امور مالیاتی، امور گمرکی، سرمایه‌گذاری خارجی و ... دارای وظایف و مأموریت‌های خطیری است.

این وزارتخانه در طی یک سال اخیر مبتنی بر این وظایف قانونی و با لحاظ شرایط موجود اقتصادی کشور به ویژه شوک‌های بیرونی و تحریم‌های ناجوانمردانه، ظالمانه و یک سو به اقتصادی آمریکا اقدامات مهمی را با هدف حفظ ثبات و بهبود شرایط اقتصادی به انجام رسانده است. بررسی متغیرهای کلان اقتصادی نشان می‌دهد که شرایط اقتصادی کشور تحت تأثیر کاهش رشد بخش نفت بوده است. با نگاهی دقیق‌تر به بخش واقعی اقتصاد ایران می‌توان ادعان کرد که رشد اقتصادی بدون نفت از وضعیت مطلوبی نسبت به سال‌های گذشته برخوردار بوده است و بر اساس اعلام بانک مرکزی، این متغیر افزایش ۱٫۱ درصدی را در سال ۱۳۹۸ تجربه نموده است. در ادامه اهم عملکرد و دستاوردهای وزارت امور اقتصادی و دارایی در سال گذشته، ارائه می‌گردد:

❖ تأمین مالی دولت

- طی سال ۱۳۹۸ بیش از ۷۴ درصد تأمین مالی دولت، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی صورت گرفت و میزان وابستگی بودجه به نفت با کاهش چشمگیری به ۹/۹ درصد رسید.
- مجموع دریافت‌های دولت در سال ۱۳۹۸ با افزایش ۲۳ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۷ به ۴۳۵ هزار میلیارد تومان رسید و ۹۶/۹ درصد از ارقام مصوب بودجه، تحقق یافت.

- در پنج‌ماهه ابتدای سال ۱۳۹۹ بیش از ۷ هزار میلیارد تومان بابت هزینه‌های ناشی از شیوع ویروس کرونا به دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط ازجمله وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان تأمین اجتماعی، دانشگاه‌های علوم پزشکی و ... از محل منابع تأمین‌شده (صندوق توسعه ملی)، پرداخت شده است.
- با هدف تأمین مالی به موقع پروژه‌های عمرانی کشور، از سال ۱۳۹۴ عرضه اسناد خزانه اسلامی برای نخستین بار در دولت تدبیر و امید آغاز گردید و تاکنون بیش از ۱۶۴ هزار میلیارد تومان از این نوع اسناد منتشر شده است.
- به منظور تأمین مالی غیرتورمی بودجه دولت و با تأکید بر حفظ پایداری بدهی و بازپرداخت به موقع در سر رسید، برنامه‌ریزی و زمان‌بندی دقیق برای تأمین مالی دولت از طریق انتشار اوراق و تهاتر بدهی‌ها انجام پذیرفت. به طوری که در سال ۱۳۹۸ حدود ۸۲ هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی انتشار یافت، همچنین در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۹، حدود ۷۵ هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی منتشر شده است.
- در سال ۱۳۹۸ بدون لحاظ درآمدهای مربوط به گمرک، ۱۴۱ هزار میلیارد تومان درآمدهای مالیاتی با ۱۰۲ درصد تحقق، وصول گردید.
- از شهریورماه سال ۱۳۹۸ تا تیرماه ۱۳۹۹ حدود ۲۸ هزار میلیارد تومان عوارض ارزش افزوده توسط سازمان امور مالیاتی کشور به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور در راستای توسعه زیرساخت‌های شهری و روستایی واریز شده است.
- به منظور ارتقای نظام مالیاتی، بروزرسانی قوانین و مقررات مالیاتی در دستور کار قرار گرفت و لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم به عنوان یکی از قوانین اصلی و موثر بر افزایش کارآمدی و اثربخشی فرآیند مالیات ستانی از سوی این وزارتخانه ارائه گردید.
- از دیگر اقدامات انجام شده در حوزه مالیاتی می‌توان به اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و ایجاد سامانه مؤدیان در راستای شفاف‌سازی مبادلات اقتصادی، ارائه خدمات الکترونیکی مالیاتی، حمایت از تولید و بخشودگی جرائم مالیاتی و قطعی سازی ۱/۳ میلیون پرونده مشاغل کوچک و متوسط در اجرای ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم و همچنین اجرای برنامه راهبردی الکترونیکی نمودن

فرآیندها و پرداخت‌های مالیاتی و حرکت به سوی نظام مالیاتی هوشمند اشاره نمود.

❖ تجارت خارجی

- در سال ۱۳۹۸ ارزش کالاهای صادراتی غیرنفتی، ۴۱,۳۷۰ میلیون دلار و ارزش کالاهای وارداتی ۴۳,۷۳۷ میلیون دلار بوده است.
- جایگاه کشور در شاخص تجارت فرامرزی و توانمندی تجاری از رتبه ۱۴۳ و امتیاز ۵۱,۹ در سال ۱۳۹۲ (۲۰۱۳) به رتبه ۱۲۱ و امتیاز ۶۶/۶ در سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۸) ارتقاء یافته است.
- بررسی شاخص بین‌المللی عملکرد لجستیک نشان می‌دهد، رتبه کشور از ۱۱۲ و امتیاز ۲/۴۸ در سال ۱۳۹۲ (۲۰۱۳)، به رتبه ۶۴ و امتیاز ۲/۸۵ در سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۸) رسیده است.
- در نتیجه اعمال اصلاحات در رویه‌های معمول صادرات و واردات، رویه صادرات در مؤلفه زمان صرف شده، ۳۹ درصد و در مؤلفه هزینه ۳۱ درصد، بهبود داشته است. همچنین این مقادیر در رویه واردات نیز به ترتیب ۴۶ درصد بهبود در زمان و ۱۲ درصد بهبود در هزینه را نشان می‌دهد.
- با هدف استقرار گمرک هوشمند و الکترونیک، راه‌اندازی گمرک موبایل، بکارگیری مدیریت ریسک هوشمند و پویا، تبادل اطلاعات برخط و سیستمی با سایر دستگاه‌های دخیل در تجارت خارجی، توسعه دروازه مشترک مجازی در جهت ایجاد ارتباطات در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی و توسعه پروژه تیر الکترونیک (e-TIR) مابین گمرکات ایران و کشور آذربایجان انجام پذیرفته است.
- با هدف تسهیل تشریفات و فرآیندهای گمرکی در راستای تحقق گمرک هوشمند، بکارگیری کنترل‌های نامحسوس و غیرمزام با استفاده از تجهیزات پلمپ الکترونیک، X-Ray، دوربین‌های مداربسته، راه‌بند، سگ‌های موادیاب و کواد کوپتر و ... به نحو قابل توجهی افزایش داشته است.

❖ بهبود فضای کسب و کار کشور و ساماندهی نظام مجوزهای کشور

- از طریق سامانه درگاه ملی مجوزهای کسب و کار کشور (gfb.ir)، تا پایان مرداد ماه سال جاری بیش از ۳ میلیون استعلام الکترونیکی، درخواست بیش از ۸۵۰ هزار مجوز و صدور بیش از ۴۰۰ هزار مجوز انجام شده است.

- در سال جاری با راهاندازی پنجره واحد فیزیکی شروع کسب و کار در شهرهای تهران، مشهد، تبریز، اصفهان و شیراز، فرآیند صدور مجوز از ۷۲/۵ روز به ۷۲ ساعت در این استان ها کاهش یافت.
- در سال جاری الزام مراجعه حضوری افراد به سازمان امور مالیاتی کشور برای نقل و انتقال املاک حذف شده است.
- براساس آخرین گزارش بانک جهانی، کشور حائز رتبه ۱۲۷ با امتیاز ۵/۵۸ در شاخص بهبود فضای کسب و کار شده است. این مقدار نشان از بهبود یک رتبه‌ای وضعیت کشور در این شاخص نسبت به سال قبل دارد.

❖ **نظام بانکی**

- تدوین و ارائه برنامه جامع اصلاح نظام بانکی در سال ۱۳۹۸ با محورهای مولدسازی دارایی‌ها، واگذاری اموال مازاد، اجرای حاکمیت شرکتی، توسعه بانکداری دیجیتال و ... در بانک‌های دولتی و خصوصی‌شده در دستور کار قرار گرفته است.
- میزان واگذاری اموال مازاد بانک‌ها (دولتی و خصوصی شده) از دی ماه ۱۳۹۶ تا پایان مردادماه سال جاری به بیش از ۲۷ هزار و ۹۰۰ میلیارد تومان رسیده که نقش مهمی در ارتقاء توان تسهیلات‌دهی بانک‌های مذکور داشته است.
- در سال ۱۳۹۸ بالغ بر ۹۷۵ هزار میلیارد تومان تسهیلات به بخش‌های مختلف اقتصادی اعطاء شده است که سهم عمده تسهیلات پرداختی، به سرمایه در گردش واحدهای تولیدی اختصاص یافته که از نظر ارزشی معادل ۵۲۶ هزار میلیارد تومان و از نظر نسبت معادل ۵۴ درصد از کل تسهیلات پرداختی است.

❖ **تجهیز و جذب منابع مالی از طریق بازار سرمایه**

- شاخص کل بورس در پایان سال ۱۳۹۸ به رقم ۵۱۲,۹۰۱ واحد رسید و هم‌اکنون این شاخص در محدوده ۲ میلیون واحد قرار دارد. همچنین در سال ۱۳۹۸ ارزش معاملات بالغ بر ۵۱۲ هزار میلیارد تومان بوده است.
- در سال ۱۳۹۸، بیش از ۲۶۴ هزار میلیارد تومان ارزش تجهیز و جذب منابع مالی از طریق بازار سرمایه بوده است. همچنین اطلاعات چهارماهه اول سال جاری این متغیر نشان می‌دهد، به‌رغم مشکلات ناشی از شیوع بیماری کرونا و محدودیت‌های اقتصادی ایجادشده، بیش از ۲۳۱ هزار میلیارد تومان منابع از طریق بازار سرمایه تجهیز و جذب شده است.

- در سال ۱۳۹۸ به ۲۳ شرکت به ارزش ۶،۴۰۶ میلیارد تومان و تا ۸ مردادماه ۱۳۹۹ در بورس تهران و فرابورس ایران ۱۲ شرکت به ارزش ۱۵،۵۶۱ میلیارد تومان عرضه اولیه شده است.
- طی سال ۱۳۹۸ مجوز افزایش سرمایه از محل مطالبات، آورده نقدی و صرف سهام به مبلغ ۱۲،۹۵۴ میلیارد تومان و در چهار ماه ابتدایی سال ۱۳۹۹ به میزان ۴۱،۷۳۷ میلیارد تومان صادر شده است.
- بازدهی صندوق‌های سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه نشان می‌دهد، در بازه زمانی یک سال منتهی به تیرماه ۱۳۹۹ صندوق‌های سرمایه‌گذاری در سهام با ۵۴۹/۳ درصد، صندوق‌های سرمایه‌گذاری مختلط با ۲۵۷/۱ درصد و صندوق‌های درآمد ثابت با ۴۷/۹ درصد، نقش اساسی در جذب سرمایه‌های خرد مردم به سمت بازار سرمایه داشته‌اند.
- در راستای افزایش عمق بازار سرمایه و مردمی کردن اقتصاد، تا پایان خرداد ماه ۱۳۹۹ تعداد کدهای بورسی به عدد ۱۵ میلیون و ۲۵۱ هزار کد رسید که با احتساب سهام عدالت تعداد کدهای بورسی به بیش از ۴۸ میلیون ۵۰۰ هزار افزایش یافت.
- همچنین طی یک سال و نیم اخیر با هدف تعمیق، ارتقاء کارایی و اثربخشی بازار سرمایه نسبت به اصلاح برخی مسائل ساختاری از جمله موارد ذیل اقدام شده است:
- ✓ اصلاح دستورالعمل‌های پذیرش اوراق بهادار در بورس تهران و فرابورس ایران
- ✓ کاهش زمان انتشار اوراق از طریق بازنگری در دستورالعمل‌های انتشار اوراق
- ✓ کاهش سقف نرخ کارمزدهای ارکان بازار سرمایه و حق نظارت سازمان و تخصیص کارمزدها به صندوق تثبیت بازار سرمایه و صندوق سرمایه‌گذاری مشترک توسعه بازار سرمایه

❖ **جلب سرمایه‌گذاری خارجی (مصوب)**

- جلب سرمایه‌گذاری خارجی (مصوب) در سال ۱۳۹۸، بالغ بر ۵ میلیارد دلار بوده است. همچنین در چهارماهه ابتدایی سال جاری میزان جلب سرمایه‌گذاری خارجی (مصوب) در کشور به حدود ۲/۴ میلیارد دلار رسیده است.

❖ سهام عدالت

- سود مالی سال ۱۳۹۷ شرکت‌های سرمایه‌پذیر به مبلغ ۴/۷ هزار میلیارد تومان به حساب بیش از ۴۱ میلیون نفر واریز گردیده که افزایش ۱۶ درصدی را نسبت به سال ۱۳۹۶ نشان می‌دهد. این مهم با توجه به شرایط شیوع ویروس کرونا نقش قابل توجهی در بهبود وضعیت معیشتی، توزیع درآمد در جامعه و مردمی کردن اقتصاد داشته است.
- در راستای تحقق ابلاغیه مقام معظم رهبری در نهم اردیبهشت سال جاری، به دو شیوه انتقال مستقیم و غیرمستقیم، فرآیند آزادسازی سهام عدالت برای عموم مشمولین آغاز گردید. در این ارتباط، بیش از ۱۹ میلیون نفر تصمیم به مدیریت مستقیم سهام عدالت خود نمودند.

❖ واگذاری اموال و دارایی‌های دولتی

- با در نظر گرفتن جوانب اقتصادی و مالی در واگذاری بنگاه‌های دولتی پس از آسیب‌شناسی خصوصی‌سازی در کشور، تغییر راهبرد در امر واگذاری شرکت‌های دولتی اتخاذ گردید. بر این اساس با هدف بهره‌گیری هرچه بیشتر از ظرفیت بازار سرمایه، پذیره‌نویسی و واگذاری باقیمانده سهام دولت در شرکت‌های دولتی در قالب صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس (ETF) در دستور کار قرار گرفت. بر این اساس در اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۹ اولین صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس (ETF) به عنوان دارایکم برای واگذاری باقیمانده سهام دولت در بانک‌های ملت، تجارت و صادرات و شرکت‌های بیمه‌ای البرز و اتکایی امین عرضه گردید. این عرضه منجر به مشارکت حدود ۳/۵ میلیون نفر از آحاد مردم به مبلغ بیش از ۵/۶ هزار میلیارد تومان و تشکیل بزرگترین صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس (ETF) در بازار سرمایه گردید. از مزایای اصلی عرضه سهام با این روش، واریز نقدی و آئی عایدی حاصل از فروش سهام به حساب خزانه دولت، شفافیت در واگذاری و امکان مشارکت عموم مردم در این طرح بود.

❖ ایفای تعهدات بیمه‌ای

- مبلغ ۲,۸۰۰ میلیارد تومان به مراجع درمانی در جهت کمک به مقابله با شیوع بیماری کرونا پرداخت گردید.

- مبلغی بالغ بر ۱۹۷ میلیارد تومان توسط شرکت‌های بیمه به خسارت دیدگان حادثه سیل اوایل فروردین‌ماه ۱۳۹۸ و اواخر اسفندماه ۱۳۹۷ بابت تعداد ۱۰۵,۴۳۵ خسارت اعلامی، پرداخت گردید.

- نسخه فیزیکی بیمه‌نامه شخص ثالث در راستای اهداف دولت الکترونیک و کاهش مراجعات بیمه‌گذاران به شرکت‌های بیمه، در سال جاری حذف گردید.

❖ سلامت اداری و مشارکت صاحب‌نظران در فرآیندهای تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری

- در آبان ماه ۱۳۹۸، با هدف حمایت از افشا کنندگان فساد و مردمی کردن نظارت‌ها، سامانه دریافت گزارشات فساد (سوت زنی) براساس «دستورالعمل حمایت و تشویق گزارش دهندگان فساد در وزارت امور اقتصادی و دارایی» راه‌اندازی گردید. گفتنی است در این سازوکار افشاء کنندگان فساد تحت حمایت قرار می‌گیرند.

- بهره‌برداری از شبکه تعاملی تحلیل‌گران جوان اقتصادی (اکونت) و تشکیل ۹ هسته اندیشه‌ورزی با هدف مشارکت خبرگان و صاحب‌نظران اقتصادی در فرآیندهای تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری در سال گذشته به انجام رسید و همچنان به عنوان بازوهای مشورتی این وزارتخانه مورد استفاده قرار می‌گیرند.

❖ تدوین برنامه سال ۱۳۹۹ (جهش تولید)

وزارت امور اقتصادی و دارایی با توجه به نام‌گذاری سال ۱۳۹۹ توسط مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) با عنوان "جهش تولید"، با تأکید وزیر امور اقتصادی و دارایی مجموع سیاست‌های اقتصادی با رویکرد جهش تولید را به عنوان برنامه راهبردی خود در ابتدای سال تنظیم نمود و برنامه مذکور در کوتاه‌ترین زمان ممکن در دستور کار کلیه واحدهای ستادی، استانی و سازمان‌های تابعه قرار گرفت. در این برنامه، تقویت بخش‌های پیشران اقتصادی و زنجیره‌های تولید، تشویق سرمایه‌گذاری، حمایت از نوآوری و رفع موانع تولید، مورد تأکید قرار گرفت تا دارایی‌ها و منابع دولت، به کاراترین شکل استفاده و اعتبارات بانکی در مسیر تولید هدایت شوند و در عمل نظام‌های بانکی، بیمه‌ای و گمرکی در جهت خدمت به تولید و تجارت مورد استفاده قرار گیرند و نظام مالیاتی نیز با این هدف، مورد بازآرایی قرار گرفت.

با هدف ارایه تصویری از تحولات برخی از مهم‌ترین متغیرهای کلان اقتصاد، اطلاعات آماری مربوط به برخی شاخص‌های حوزه‌ی فعالیت‌های وزارت امور اقتصادی و دارایی طی دوره‌ی شروع دولت یازدهم و سال ۱۳۹۸ در جدول ذیل ارایه شده‌است.

جدول - مهم‌ترین آمارهای کلان اقتصاد در حوزه عملکرد وزارت امور اقتصادی و دارایی

شرح	شروع دولت یازدهم	عملکرد سال ۱۳۹۸
سهم درآمدهای مالیاتی در بودجه عمومی سالانه (درصد)	۳۳/۵	۳۷/۴
انکا به درآمدهای نفتی در بودجه سالانه (سهم درآمدهای نفتی در بودجه عمومی سالانه - درصد)	۴۱/۳	۹/۹
جایگاه ایران در شاخص جهانی تجارت فرامرزی و شاخص توانمندی تجارت	رتبه ۱۴۳	رتبه ۱۲۱
ارزش کالاهای صادراتی غیرنفتی (میلیون دلار)	۴۱,۸۴۸	۴۱,۳۷۰
ارزش کالاهای وارداتی (میلیون دلار)	۴۹,۷۰۹	۴۳,۷۳۷
تراز تجاری خارجی (میلیون دلار)	-۷,۸۶۱	-۲,۳۶۷
شاخص کل بورس تهران	۷۹,۰۱۵	۵۱۲,۹۰۱
سرمایه‌گذاری خارجی مصوب (میلیارد دلار)	۱/۴	۵
جایگاه ایران در شاخص جهانی فضای کسب و کار	رتبه ۱۵۲	رتبه ۱۲۷

❖ فراز پایانی

ضمن تقدیر و تشکر از زحمات یکساله همکاران محترم در مجموعه وزارت اقتصاد، مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت امور اقتصادی و دارایی در هفته دولت و با گرامیداشت نام و یاد شهیدان سرافراز رجایی و باهنر، با هدف تنویر افکار عمومی فرصت را مغتنم شمرده و برحسب وظیفه، گزارش عملکرد و دستاوردهای وزارت امور اقتصادی و دارایی را (از شهریور ماه سال ۱۳۹۸ لغایت مرداد ماه سال جاری) به استحضار مردم عزیز می‌رساند.

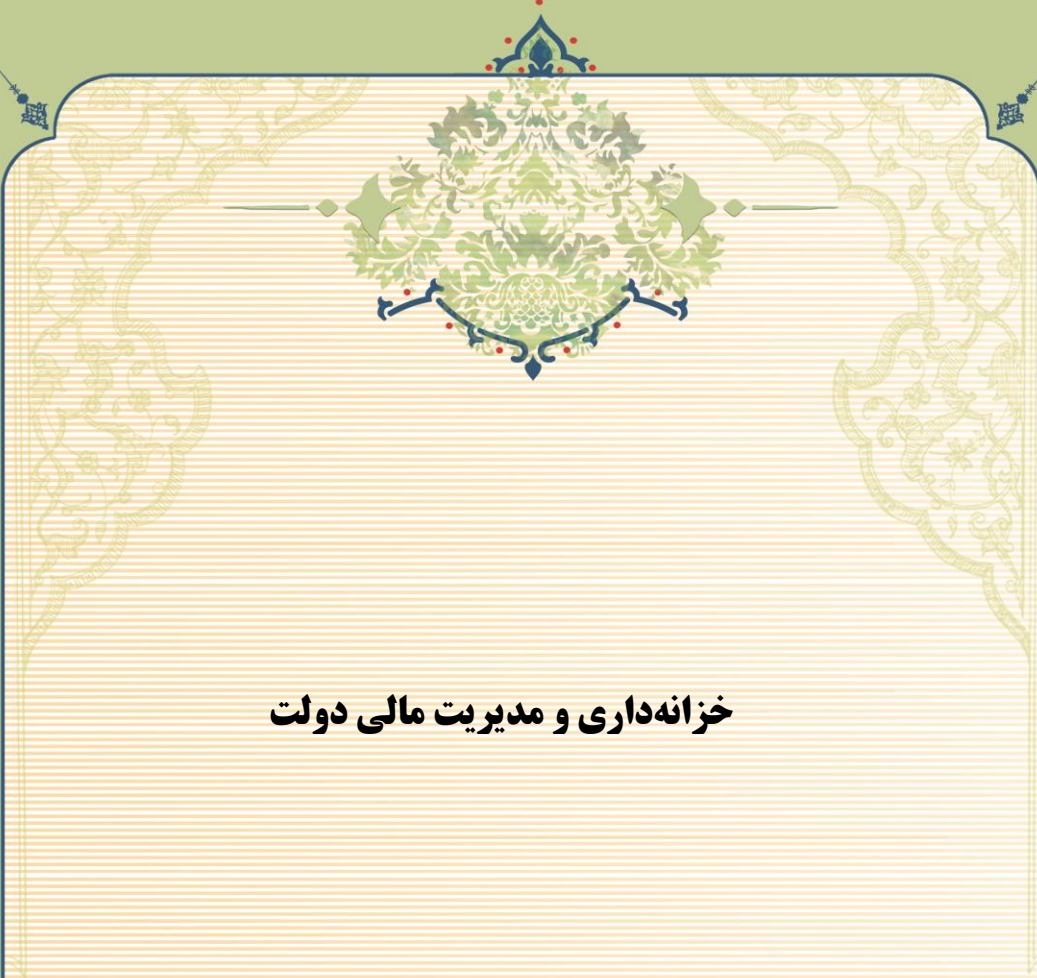
درپایان برای موفقیت تمام دولتمردان در این عرصه خدمتگزاری به مردم شریف ایران اسلامی و تعالی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران از خداوند متعال استعانت می‌جوئیم.

مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - مرداد ماه ۱۳۹۹

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
خزانه داری و مدیریت مالی دولت.....	۱
بهبود محیط کسب و کار.....	۱۳
نظام بانکی.....	۱۹
شرکت های دولتی.....	۳۱
نظام مالیاتی.....	۳۹
نظام گمرکی.....	۴۹
سرمایه گذاری خارجی.....	۶۳
توسعه صنعت بیمه.....	۶۹
توسعه و تعمیق بازار سرمایه.....	۷۵
خصوصی سازی.....	۸۵
مناطق آزاد تجاری – صنعتی و ویژه اقتصادی.....	۹۵
جمع آوری و فروش اموال تملیکی.....	۱۰۱
فناوری اطلاعات و توسعه اقتصاد هوشمند.....	۱۰۵
حسابرسی.....	۱۱۱
هسته های اندیشه ورزی.....	۱۱۵

خزانه‌داری و مدیریت مالی دولت

مقدمه

حرکت به سمت استقرار یک نظام یکپارچه مدیریت مالی در بدنه دولت به عنوان یکی از موضوعات مهم در کشورهای مختلف مورد تأکید می‌باشد. بنابراین نظامند نمودن نقدینگی، مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌های دولت، هوشمند سازی عملیات مالی دولت، توسعه گزارشگری مالی دولت و ارتقاء شفافیت و پاسخگویی دولت، اموال و مولدسازی دارایی‌ها و تأمین مالی دولت از طریق انتشار اوراق و تهاتر بدهی‌ها ازجمله مهم‌ترین راهبردهای وزارت امور اقتصادی و دارایی در یک‌سال گذشته بوده است. با توجه به این موضوع گزارش عملکرد وزارت امور اقتصادی و دارایی درخصوص نظارت مالی و خزانه‌داری و مدیریت مالی دولت در ادامه تبیین شده است.

اهم سیاست‌ها، برنامه‌های عملیاتی، اقدامات اجرایی و دستاوردها

❖ نظام‌مند نمودن مدیریت بدهی‌های دولت

➤ احصاء و ارائه گزارش ارقام بدهی‌ها و مطالبات بخش عمومی و تهیه و ارائه گزارش جامع بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی برای دوره منتهی به اسفندماه ۱۳۹۸ موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی.

➤ ثبت رویدادهای مالی مرتبط با دولت که توسط دستگاه اجرایی خاصی ثبت و گزارش نمی‌شوند، بر این اساس تاکنون تعداد ۲,۵۴۹ و در بازه زمانی ۱۳۹۸/۵/۳۱ الی ۱۳۹۹/۵/۳۱ تعداد ۲۳۵ فقره سند حسابداری در اجرای تبصره (۲) ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور برای ثبت بدهی و طلب از اشخاص مختلف ازجمله بانک‌های دولتی و خصوصی، بانک مرکزی، صندوق‌های بازنشستگی و شرکت‌های هواپیمایی نیز اعمال حساب رویدادهای مالی مرتبط با انتشار اوراق بدهی اسلامی و اوراق تسویه خزانه، صادر شده است. بر اساس تبصره یادشده که مقرر می‌دارد «بدهی‌ها و مطالبات دولت که توسط دستگاه اجرایی ذی‌ربط

اعلام نشده باشد، با اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی و تأیید سازمان حسابرسی قطعی تلقی می شود»، بدهی ها و مطالبات دولت که توسط دستگاه اجرایی خاصی ثبت و گزارش نمی شوند، احصاء و در سامانه حسابداری مربوطه ثبت و پس از درج در سامانه مدیریت اطلاعات بدهی ها و مطالبات دولت (سماد) در مقاطع سه ماهه در گزارش های نهایی مجموعه دولت و شرکت های دولتی موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور برای مراجع ذی ربط ارسال می گردد.

✓ صدور اوراق تسویه خزانه: تهاتر بدهی ها و مطالبات دولت به مبلغ ۱۳۱,۳۵۸ میلیارد ریال انجام شده است. (اوراق تسویه در دو نوع اول و دوم صادر شده است).

✓ انجام تهاتر بند (پ) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر: تهاتر بدهی ها و مطالبات دولت به مبلغ ۲۸,۴۴۰ میلیارد ریال (طی سیزده مصوبه هیئت محترم وزیران طی سال ۱۳۹۸ تهاتر شده است).

✓ انتشار اوراق مالی اسلامی و تسویه به موقع تعهدات دولت بابت اصل و سود اوراق مذکور: تأمین مالی دولت از طریق انتشار اوراق مالی اسلامی که منجر به تحول در نظام تأمین مالی و افزایش امکان تأمین مالی بیشتر دولت و اجرای بیشتر و سریع تر طرح های عمرانی دولت، تعمیق بازار بدهی و تنوع ابزارهای تأمین مالی دولت شده، از مهم ترین دستاوردهای این حوزه است. در سال ۱۳۹۸ مجموعاً ۸۲۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مالی اسلامی شامل ۴۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق نقدی و ۴۲۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق غیر نقدی منتشر گردیده است.

در سال ۱۳۹۸ مجموعاً ۸۲۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مالی اسلامی شامل ۴۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق نقدی و ۴۲۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق غیر نقدی منتشر گردیده است.

✓ نهایی سازی "لایحه مدیریت بدهی های عمومی دولت" برای ارسال به دولت

تهیه صورت حساب عملکرد بودجه سالانه کل کشور به صورت مستمر و تهیه

صورت مالی تلفیقی دولت به استناد بند ب ماده ۸ قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر تهیه صورت های مالی تلفیقی در سطح بخش عمومی که برای اولین بار دولت قادر به ارائه گزارشی حاوی ترازنامه یا وضعیت مالی دولت (شامل دارایی ها، بدهی ها و ارزش خالص) و همچنین تغییر در وضعیت مالی دولت شده است.

راهبری اجرای حسابداری تعهدی که نتایج ملموس آن کمک به بخش عمومی

برای ایفا و ارزیابی مسئولیت پاسخگویی، تأمین نیازهای اطلاعاتی استفاده کنندگان از گزارشات مالی واحدهای گزارشگر، ایجاد بستر لازم برای استخراج و محاسبه دقیق بهای تمام شده برنامه ها، فعالیت ها، خدمات و محصولات در راستای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد می باشد.

جدول ۱- عملکرد یک ساله حوزه مدیریت بدهی ها و دارایی ها مالی دولت

عنوان شاخص	واحد اندازه گیری	مردادماه ۱۳۹۸	مردادماه ۱۳۹۹	ملاحظات
گزارش بدهی ها و مطالبات دولت و شرکت های دولتی با استفاده از سامانه مدیریت اطلاعات بدهی ها و مطالبات دولت (سماد)	تعداد گزارش جامع (فصلی و سالانه)	۱۷ فقره	۲۲ فقره	در این دوره، گزارش نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی (GDP) به قیمت جاری نیز تهیه شده است.
تسویه تعهدات اوراق مالی اسلامی دارای تضمین دولت در سررسیدهای مقرر	درصد	۱۰۰ درصد	۱۰۰ درصد	✓ مشابه با سنوات قبل تعهدات دولت بابت اوراق بدون تأخیر و در مواعد مقرر تسویه شد. ✓ از ابتدای شهریورماه سال گذشته تا پایان مرداد سال جاری مبلغ ۴۴۴ هزار میلیارد ریال صرف تسویه تعهدات دولت بابت اوراق منتشره شده است.
بهادارسازی بدهی های متجمد دولت با استفاده از اسناد خزانه اسلامی (انتشار اوراق مالی اسلامی و تسویه به موقع تعهدات دولت بابت اصل و سود اوراق)	درصد	۷۱	۷۹	✓ با استفاده از ظرفیت های قانونی تا پایان مردادماه مبلغ ۱۷۷,۰۰۰ میلیارد ریال اسناد خزانه اسلامی منتشر شده است تا از طریق دستگاه های اجرایی صرف تسویه بدهی های دولت شود. ✓ مبلغ ۵۷۳,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مرابحه عام به صورت نقدی در بازار پول و سرمایه به فروش رسیده است. (ظرفیت قابل انتشار تعیین شده در شش ماهه اول سال ۹۴۷ هزار میلیارد ریال می باشد)

عنوان شاخص	واحد اندازه گیری	مردادماه ۱۳۹۸	مردادماه ۱۳۹۹	ملاحظات
تهاتر بدهی ها و مطالبات دولت	ریال	✓ تهاتر بدهی ها و مطالبات جمع نوع اول و دوم مبلغ ۳۵۴,۴۳۷ میلیارد ریال ✓ تهاتر بند(پ) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر به مبلغ ۱۴,۴۲۳ میلیارد ریال	✓ تهاتر بدهی ها و مطالبات جمع نوع اول و دوم مبلغ ۱۳۱,۳۵۸ میلیارد ریال ✓ تهاتر بند(پ) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر به مبلغ ۲۸,۴۴۰ میلیارد ریال	-

❖ هوشمند سازی عملیات مالی دولت

✚ اجرای کامل سامانه تخصیص اعتبارات (سناب) که امکان ثبت گزارشگری و پرداخت تخصیص اعتبارات صادره از دستگاه های اجرایی را فراهم نموده و در دولت دوازدهم، سامانه سناب در مرکز و واحدهای استانی به طور کامل اجرایی شده است.

✚ سامانه جامع حسابداری خزانه: سامانه ای است که در آن کلیه رویدادهای مالی و بودجه ای دولت برحسب سرفصل های مصوب دیوان محاسبات کشور ثبت می گردد. برای نخستین بار در تاریخ خزانه، کلیه رویدادهای مالی و بودجه ای دولت به صورت سیستمی ثبت شده و همچنین کلیه گزارش های مورد نیاز نهادهای ذی صلاح به صورت بر خط، قابل اخذ و بهره برداری می باشد. ضمناً توسعه این سامانه در خزانه معین استان ها در دستور کار خزانه داری کل کشور قرار گرفته است و تاکنون سامانه مذکور به صورت پایلوت در سه استان (سمنان، همدان و کرمانشاه) پیاده سازی شده است.

✚ سامانه درخواست وجه الکترونیکی سامانه ای است که دستگاه های اجرایی از طریق آن وجوه مربوط به تخصیص اعتبار صادره شده از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور را از خزانه داری کل کشور به صورت الکترونیکی درخواست می نمایند. دستگاه های اجرایی بدون مراجعه به خزانه داری کل کشور با مشاهده کلیه اطلاعات مربوط به تخصیص اعتبار و همچنین دریافت های قبلی

خود اقدام به درخواست وجه نموده و کلیه مراحل انجام تا پرداخت را به‌طور سیستمی رصد می‌نمایند.

✚ سامانه مدیریت حساب‌های بانکی: سامانه‌ای است که دستگاه‌های اجرایی از طریق آن کلیه امور مربوط به حساب‌های بانکی خود (از جمله: افتتاح، تغییر امضاء مقامات مجاز، انسداد حساب و ... نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران) را به صورت الکترونیکی از خزانه‌داری کل کشور درخواست می‌نمایند. دستگاه‌های اجرایی قادرند کلیه عملیات بانکی برشمرده را بدون مراجعه به خزانه یا بانک مرکزی انجام دهند.

✚ پرداخت حقوق و مزایای کارکنان دولت به صورت مستقیم و هم‌زمان: خزانه‌داری کل کشور حقوق و مزایای مستمر حدود ۲/۵ میلیون نفر از کارمندان رسمی، پیمانی و قراردادی دولت را از طریق سیستم پایای بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به صورت مستقیم و هم‌زمان پرداخت می‌نماید. دستگاه‌های اجرایی از طریق "سامانه مدیریت حقوق و دستمزد کارکنان دولت" در خزانه‌داری کل کشور، درخواست وجه مربوط به حقوق و مزایای کارکنان خود را به صورت الکترونیکی (بر خط) ارسال می‌نمایند. خزانه‌داری کل کشور نیز حقوق و مزایای کارکنان دولت را به صورت سیستمی کنترل نموده و به‌طور مستقیم به ذینفع نهایی (کارکنان دولت) پرداخت می‌نماید.

خزانه‌داری کل کشور حقوق و مزایای مستمر حدود ۲/۵ میلیون نفر از کارمندان رسمی، پیمانی و قراردادی دولت را از طریق سیستم پایای بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به صورت مستقیم و هم‌زمان پرداخت می‌نماید.

جدول ۲- شاخص‌های کلیدی عملکرد در حوزه خزانه‌داری

عنوان شاخص	واحد اندازه‌گیری	وضعیت شاخص در مردادماه ۱۳۹۸ (۹۸/۵/۳۱)	وضعیت شاخص در مردادماه ۱۳۹۹ (۹۹/۵/۳۱)
سامانه حسابداری خزانه	ثبت رویداد مالی	ثبت دوطرفه رویدادهای مالی مربوط به وجوه عمومی و سپرده	ثبت دوطرفه کلیه رویدادهای مالی و بودجه‌ای در خزانه و اخذ سیستمی و بر خط کلیه گزارش‌های موردنیاز مقامات ذی‌صلاح
سامانه درخواست وجه الکترونیکی	اتصال دستگاه‌های اجرایی به سامانه	درخواست وجه مربوط به وجوه عمومی و سپرده	درخواست وجه کلیه وجوه اعم از عمومی، اختصاصی، سپرده، شرکت‌های دولتی و استرداد وجوه
سامانه مدیریت حساب‌های بانکی	اتصال دستگاه‌های اجرایی به سامانه	ارسال درخواست افتتاح حساب یا تغییر امضاء حساب‌های بانکی به صورت الکترونیکی	درخواست افتتاح، انسداد، تغییر امضاء، تغییر عنوان و رفع انسداد حساب و دسترسی بر خط به صورت حساب‌های بانکی
سامانه مدیریت حقوق و دستمزد کارکنان دولت	اتصال دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی به سامانه	ارسال درخواست وجه مربوط به حقوق و مزایا به صورت الکترونیکی	ارسال درخواست وجه مربوط به حقوق و مزایا به صورت الکترونیکی
سامانه حسابداری خزانه معین استان‌ها	ثبت رویدادهای مالی	ثبت دوطرفه رویدادهای مالی مربوط به وجوه عمومی و سپرده	ثبت دوطرفه کلیه رویدادهای مالی و بودجه‌ای به صورت پایلوت در ۳ استان سمنان، همدان و کرمانشاه

❖ مدیریت دارایی‌های دولت

➦ شناسایی اموال غیرمنقول دولت: برای شناسایی اموال غیرمنقول دولت با ایجاد سامانه جامع اطلاعات دستگاه‌های اجرایی (سادا) و ایجاد حساب کاربری و ابلاغ آن به دستگاه‌های اجرایی تا مرداد سال ۱۳۹۹ تعداد ۴۴۱,۷۵۴ ملک دولتی ثبت گردید که از این تعداد ۲۳,۷۵۴ ملک در یک‌ساله اخیر شناسایی و ثبت شده است.

✚ لایحه جامع مدیریت اموال و دارایی‌های دولت در راستای مولدسازی دارایی‌های دولت با بهره‌گیری از نظرات صاحب‌نظران ذیصلاح تنظیم گردیده است.

✚ در خصوص مستندسازی اموال غیرمنقول دولت برای تثبیت مالکیت دولت، طی یک سال منتهی به پایان مرداد ۱۳۹۹ تعداد ۹۰۷ فقره گواهی صادر گردیده است.

✚ طراحی سند مالکیت دولتی متمایز از اسناد عادی

✚ در حوزه اموال منقول، با اجرای نظام نوین اموال منقول غیرمصرفی و شیوه‌نامه شناسایی اموال دولت، اقدامات لازم به عمل آمد و از مرداد ۱۳۹۸ لغایت مرداد ۱۳۹۹ تعداد ۷/۵ میلیون قلم، اموال منقول شناسایی و ثبت گردیده است.

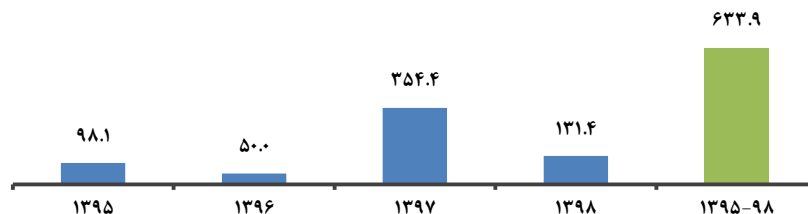
✚ در حوزه خودروهای دولتی، با هدف سیاست انقباضی برای کاهش تعداد خودروهای دولتی، در یک سال گذشته تعداد ۱,۲۴۷ خودرو کاهش یافته است.

✚ شناسایی ۶۳۴ فقره ملک مازاد و صدور مجوز فروش

❖ صدور اوراق تسویه خزانه

از سال ۱۳۹۵ تا سال ۱۳۹۸، بدهی‌ها و مطالبات دولت جمعاً به مبلغ ۶۳۳,۸۷۱ میلیارد ریال از طریق اسناد تسویه خزانه تسویه و تهاتر شده است. در اجرای بند(و) تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۹۵، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ کل کشور جمعاً مبلغ ۶۳۳,۸۷۱ میلیارد ریال اوراق تسویه خزانه، به ترتیب شامل مبلغ ۹۸,۰۷۵ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۵، مبلغ ۵۰,۰۰۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۶، مبلغ ۳۵۴,۴۳۸ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۷ و مبلغ ۱۳۱,۳۵۸ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۸ به منظور تسویه مطالبات و بدهی‌های دولت از/به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی و نهادهای عمومی غیردولتی و ... صادر شده است.

صدور اوراق تسویه خزانه - واحد هزار میلیارد ریال

در طول سال ۱۳۹۸ و همچنین سال جاری تلاش شد به منظور ممانعت استقراض از منابع بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (بولی سازی کسری بودجه)، ضمن تعمیق بازار بدهی، حداکثر استفاده ممکن برای تأمین منابع بودجه ای دولت از طریق انتشار اوراق فراهم شود. بدیهی است این اقدام وزارت متبوع منجر به تأمین مالی غیرتورمی هزینه های اجتناب ناپذیر و همچنین پرداخت اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای (عمرانی) دولت شده است.

❖ تأمین مالی دولت از طریق انتشار اوراق مالی اسلامی و تسویه به موقع تعهدات دولت

بابت اصل و سود اوراق مالی اسلامی منتشره

در حوزه انتشار: در سال ۱۳۹۵: انتشار مجموعاً ۴۸۵,۶۰۰ میلیارد ریال اوراق مالی اسلامی شامل ۱۲۲,۱۰۰ میلیارد ریال اوراق نقدی و ۳۶۳,۵۰۰ میلیارد ریال اوراق غیر نقدی (تحویل به طلبکار)

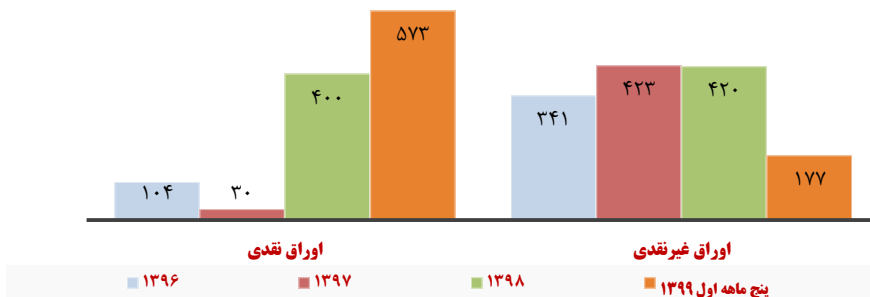
✚ در سال ۱۳۹۶: انتشار مجموعاً ۴۴۵,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مالی اسلامی شامل ۱۰۴,۳۸۰ میلیارد ریال اوراق نقدی و ۳۴۰,۶۲۰ میلیارد ریال اوراق غیر نقدی (تحویل به طلبکار)

✚ در سال ۱۳۹۷: انتشار مجموعاً ۴۵۲,۸۴۰ میلیارد ریال اوراق مالی اسلامی شامل ۳۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق نقدی و ۴۲۲,۸۴۰ میلیارد ریال اوراق غیر نقدی (تحویل به طلبکار)

✚ در سال ۱۳۹۸: انتشار مجموعاً ۸۲۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مالی اسلامی شامل ۴۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق نقدی و ۴۲۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق غیرنقدی (تحويل به طلبکار)

✚ در پنج ماهه اول سال جاری با هدف تأمین مالی پروژه‌های عمرانی دولت و پوشش کسری بودجه: انتشار مبلغ ۷۵۰,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق مالی اسلامی شامل ۵۷۳,۰۰۰ میلیارد ریال اوراق نقدی و ۱۷۷,۰۰۰ میلیارد ریال اسناد خزانه اسلامی (به‌صورت اوراق غیرنقدی در قبال تسویه بدهی‌های دولت)

تأمین مالی دولت در حوزه انتشار – هزار میلیارد ریال

در حوزه تسویه تعهدات اوراق:

✚ در سال ۱۳۹۵: مجموعاً ۱۰۵,۷۵۸ میلیارد ریال صرف تسویه تعهدات اوراق منتشره قبلی شد.

✚ در سال ۱۳۹۶: مجموعاً ۲۵۱,۹۱۵ میلیارد ریال صرف تسویه تعهدات اوراق منتشره قبلی شد.

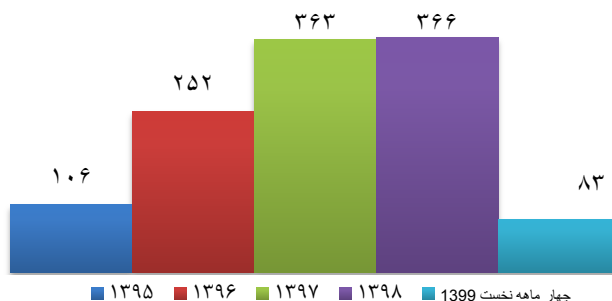
✚ در سال ۱۳۹۷: مجموعاً ۳۶۳,۶۲۲ میلیارد ریال صرف تسویه تعهدات اوراق منتشره قبلی شد.

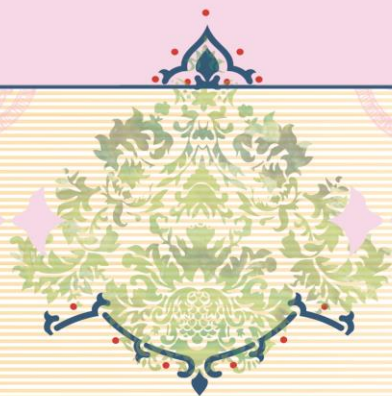
✚ **در سال ۱۳۹۸:** مجموعاً ۳۶۶,۱۴۱ میلیارد ریال صرف تسویه تعهدات اوراق منتشره قبلی شد.

✚ **در چهارماهه اول سال جاری:** مجموعاً ۸۳,۱۴۲ میلیارد ریال صرف تسویه تعهدات اوراق منتشره قبلی شد.

✚ تحول در نظام تأمین مالی و افزایش امکان تأمین مالی غیرتورمی دولت و اجرای بیشتر و سریع تر طرح های عمرانی دولت، تعمیق بازار بدهی و تنوع ابزارهای تأمین مالی دولت و همچنین کاهش ریسک های ناشی از نکول اوراق به دلیل تسویه به موقع اوراق دولت، ارتقاء اعتماد عمومی نسبت به اوراق بدهی دولتی از طریق ایجاد انضباط در تسویه اصل و فرع اوراق (بدون هیچ گونه تأخیری) و استفاده از اوراق دولتی به عنوان معیار محاسبه نرخ بازده از مهم ترین دستاوردهای این حوزه می باشد.

بازپرداخت تعهدات اوراق دولتی - هزار میلیارد ریال

بهبود محیط کسب و کار

مقدمه

یکی از وظایف دولت بهبود محیط کسب و کار و فراهم نمودن بستر کارآمد برای سرمایه‌گذاری، تولید و دستیابی به آرمان‌های ثروت آفرینی، شغل آفرینی و کارآفرینی است. محیط کسب و کار مناسب زمینه‌ساز سرمایه‌گذاری است که در سال‌های اخیر کشور در این خصوص با چالش مواجه بوده است. افزایش نرخ رشد سرمایه‌گذاری، ارتقای توان تولید ملی، افزایش فرصت‌های شغلی، افزایش سهم ایران در تجارت بین‌المللی، در فضای کسب و کار مناسب و شفاف برای فعالان اقتصادی رخ می‌دهد.

اهم اقدامات و دستاوردها

بهبود محیط کسب و کار یکی از مهم‌ترین و کم هزینه ترین راهبردهای تحقق رونق اقتصادی به حساب می‌آید. بر همین اساس از سال ۱۳۹۴ با احیاء مجدد هیأت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار و همچنین ایجاد مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار از سال ۱۳۹۶ در این وزارتخانه، اقداماتی قابل ملاحظه‌ای به شرح زیر انجام شده است:

✚ کاهش ۵۰ روزه زمان صدور مجوزهای صنفی در فاصله زمانی تیر ماه

۱۳۹۸ تا تیرماه ۱۳۹۹ (از ۵۸ روز به ۸ روز)

✚ کاهش ۲۶ روزه استعلامات بدهی مالیاتی (از ۳۰ روز به کمتر از ۴ روز)،

✚ راه اندازی پنجره واحد فیزیکی شروع کسب و کار در تهران، اصفهان،

شیراز، مشهد و تبریز منجر به کاهش ۶۹ روزه فرآیند شروع کسب و کار

(از ۷۲/۵ روز به ۳ روز) گردید.

✚ راییه الکترونیکی، برخط و بدون مراجعه حضوری خدمات مالیات نقل و

انتقال املاک در سراسر کشور (کاهش زمان از میانگین ۳۰ روز به کمتر از

۱ ساعت)

✚ تسهیل در صدور مجوزهای ایجاد گلخانه، آبزی پروری، پرورش دام و

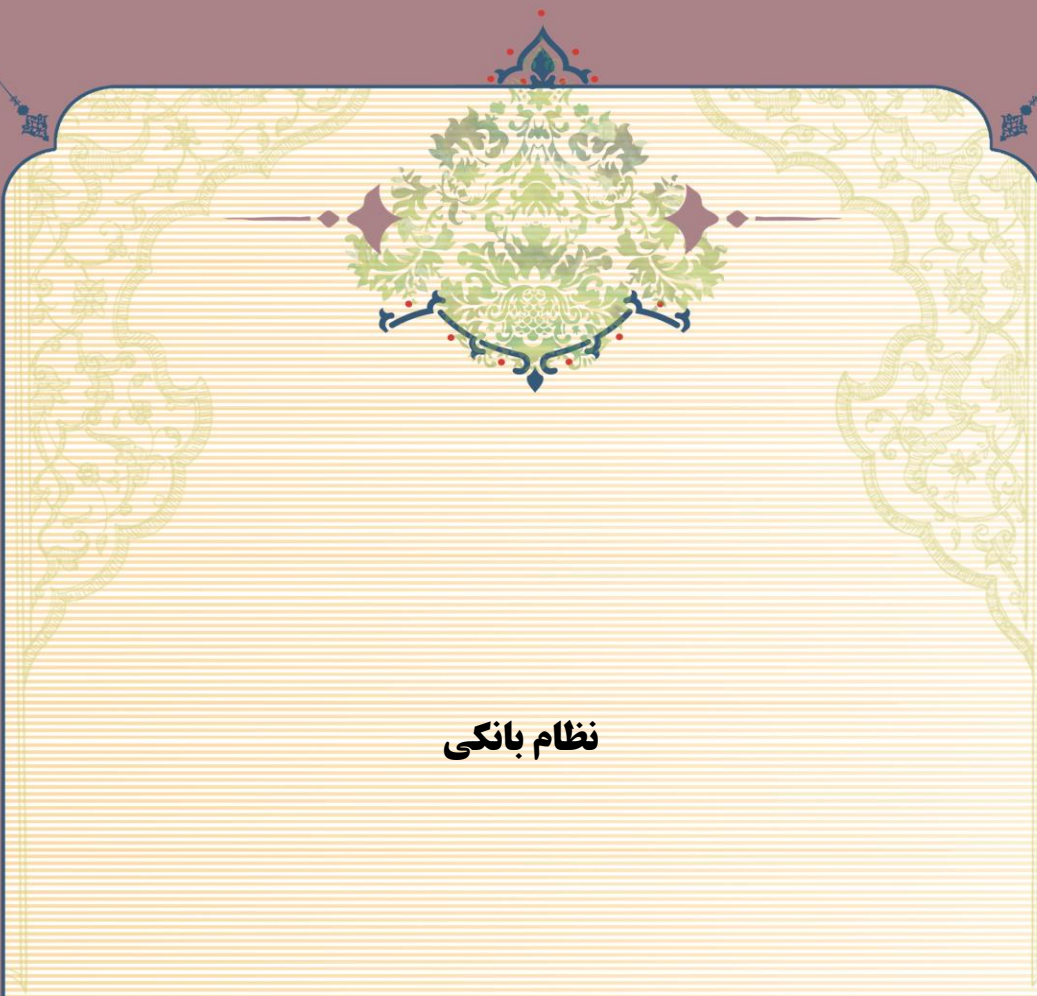
طیور و کاهش استعلامات و زمان صدور این مجوزها

- ✚ تسهیل صدور مجوز پرورش ماهی در دریا (قفس) با کاهش استعلامات (از ۵۷ استعلام به کمتر از ۵ استعلام)
- ✚ اتخاذ تصمیم برای رفع انحصار از مجوزهای سردفتری، کارگزاری بورس، داروخانه و وکالت
- ✚ کاهش تعداد عناوین مجوزهای وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی (از ۴۴۴ عنوان مجوز به ۹۶ عنوان مجوز)، صنعت، معدن و تجارت (از ۸۹ عنوان مجوز به ۴۷ عنوان مجوز)، تعاون، کار و رفاه اجتماعی (از ۴۲ عنوان مجوز به ۱۵ عنوان مجوز)، میراث فرهنگی و گردشگری (از ۴۵ عنوان مجوز به ۳۱ عنوان مجوز)
- ✚ حذف کد اقتصادی و یکسان نمودن کد اقتصادی با شناسه ملی و یا کد ملی اشخاص (حقیقی یا حقوقی)
- ✚ تنقیح گسترده مقررات دست و پاگیر سازمان امور مالیاتی
- ✚ تسهیل در دریافت مالیات ۴ درصد علی الحساب واردات
- ✚ سرعت عملکرد در بهبود محیط کسب و کار نیز در ۲۰ ماه گذشته به طور چشمگیری افزایش پیدا کرده است به نحوی که از ابتدای سال ۱۳۹۴ تا آبان ۱۳۹۷، ۲۲ جلسه هیأت مقررات‌زدایی و ۵۷ جلسه کمیته تخصصی آن تشکیل شده بود در حالی که از آبان ۱۳۹۷ تاکنون ۱۷ جلسه هیأت و ۷۵ جلسه کمیته تخصصی تشکیل شده است.
- ✚ راه‌اندازی درگاه ملی مجوزهای کشور (GfB.ir) شامل سامانه‌های ذیل؛
 - سامانه سام (پنجره واحد صدور مجوزها)
 - سامانه دادور (دریافت و پیگیری شکایات مرتبط با مجوزها)
 - سامانه یاور (میز مشاوره کسب و کار)
 - سامانه نما (پایگاه اطلاع‌رسانی استعلامات و مجوزهای کشور)
- ✚ با ایجاد درگاه ملی مجوزهای کسب و کار (GfB.ir) از تیرماه ۱۳۹۸ تاکنون پیشرفت‌های ذیل حاصل شده است:

- بیش از ۸۵۰ هزار درخواست صدور مجوز را دریافت و تحویل مراجع صدور آن داده که از این تعداد بیش از ۵۱ درصد آن صادر شده است؛
- در این درگاه تاکنون ۹۷۰ فقره شکایت درخصوص صدور مجوزها ثبت شده است که ۷۵ درصد آن پاسخ داده شده است.
- میانگین پاسخ به این شکایات که در تیرماه ۱۳۹۸، ۱۰۰ روز بوده به ۷ روز (۹۳ درصد افزایش سرعت پاسخگویی) کاهش یافته است.
- مشاوره‌های ثبت شده درخواستی مردم در حوزه‌های مختلف کسب و کاری بر روی این درگاه نیز (۲,۰۲۱ درخواست از تیرماه ۱۳۹۸ تا تیرماه ۱۳۹۹) که در تیرماه ۱۳۹۸ ظرف ۹۱ روز توسط دستگاه‌های اجرایی پاسخ داده می‌شده، در تیرماه امسال به ۴ روز (۹۵ درصد افزایش سرعت پاسخگویی) کاهش یافته است.
- تاکنون ۱,۳۰۵ عنوان مجوز از ۲۶ مرجع اصلی صدور مجوز بر روی این درگاه ثبت شده است که بیش از ۷۶ درصد از آن اطلاعات شفاف و قابل دسترسی در اختیار مردم قرار می‌دهد؛
- اطلاعات مجوزهای بیش از ۶۸,۰۰۰ رشته صنفی در این درگاه کامل ثبت شده است.

راه اندازی پنجره واحد فیزیکی شروع کسب و کار در تهران، اصفهان، شیراز، مشهد و تبریز منجر به کاهش ۶۹ روزه فرآیند شروع کسب و کار (از ۷۲/۵ روز به ۳ روز) گردید.

نظام بانکی

مقدمه

در یک سال گذشته توجه به تداوم فرآیند اصلاح نظام بانکی از محورهای اصلی برنامه‌های وزارت امور اقتصادی و دارایی بوده است. عمده تأمین مالی اقتصاد کشور توسط نظام بانکی صورت می‌پذیرد. وابستگی بیش از حد تأمین مالی بنگاه‌ها و خانوارها به نظام بانکی، حساسیت اقتصاد و جامعه را نسبت به چالش‌های نظام بانکی افزایش داده است. لذا لزوم اصلاح نظام بانکی همواره مورد تأکید دولت‌ها، متخصصین و صاحب‌نظران بوده است.

با توجه به تأکیدات رئیس‌جمهور محترم در دیدار مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۱۴ با مدیران وزارت امور اقتصادی و دارایی، که اولویت نخست کاری این وزارتخانه را اصلاح نظام بانکی ترسیم فرمودند، برنامه اجرایی اصلاح نظام بانکی تدوین گردید. بر اساس این برنامه در ابتدا چالش‌های شبکه بانکی استخراج و در سه دسته کلی؛ چالش‌های حوزه مالی، چالش‌های حوزه ساختاری و چالش‌های حوزه نهادی و قوانین و مقررات تقسیم‌بندی شد.

در حوزه مالی شبکه بانکی با معضلاتی نظیر ناترازی دارایی‌ها-بدهی‌ها (وجود دارایی‌های موهومی و دارایی‌های منجمد)، ناترازی درآمد-هزینه، ناترازی جریان وجوه نقد و سهم اندک و بی‌کیفیت سرمایه مواجه است.

در حوزه ساختاری با کاستی‌هایی که برخی از آن‌ها عبارتند از: عدم استقرار حاکمیت شرکتی، مدل کسب‌وکار زیان‌ساز، اعتبارسنجی نامناسب مشتریان، عدم استقرار کامل بانکداری یکپارچه (CORE BANKING)، بانکداری بنگاه‌ها و نهادها و رویکرد یکسان به بانک‌های تجاری و توسعه‌ای-تخصصی مواجه است.

همچنین در حوزه نهادی و قوانین و مقررات نیز با چالش‌هایی نظیر استقلال ناکافی بانک مرکزی، فقدان نظام هماهنگ‌کننده واحد در بازارهای مالی، عدم قاعده‌مندی رابطه دولت و مجلس با نظام بانکی، ضعف نظارتی بانک مرکزی، وجود قوانین مخل کسب‌وکار بانکی، تعدد، تضاد و به‌روز نبودن قوانین و مقررات و تعدد دستگاه‌های نظارتی مواجه است.

لذا محورهای اصلاح نظام بانکی پس از شناسایی چالش‌های موجود در دو بخش:

الف) راهکارهای اصلاح و بهبود نظام بانکی ب) راهکارهای حفظ و استمرار ثبات و سلامت نظام بانکی تهیه و تدوین و در شهریورماه سال ۱۳۹۸ به رئیس محترم جمهوری

تقدیم شده است. در این برنامه هریک از سه حوزه چالش زا (مالی، ساختاری، نهادی و قوانین و مقرراتی) با دو نوع راهکار اصلاحی مورد بازبینی و ترمیم قرار خواهند گرفت. در ابتدا برنامه‌ها، پروژه‌ها و اقدامات اصلاحی آنی و کوتاه مدت به تناسب هریک از بانک‌ها به مورد اجرا درآمده و برنامه‌های اصلاحی بلندمدت نیز به تبع آن و به منظور عدم بازگشت نظام بانکی به بحران و چالش‌های کنونی اجرا خواهد شد.

اهم سیاست‌ها، برنامه‌های عملیاتی، اقدامات اجرایی و دستاوردها

❖ واگذاری اموال مازاد بانک‌ها

براساس ماده (۱۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴ کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری موظف شده بودند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون تا مدت سه سال، سالانه حداقل ۳۳ درصد از اموال مازاد خود اعم از منقول، غیرمنقول و سرقفلی را که به تملک آن‌ها و شرکت‌های تابعه آن‌ها درآمده است واگذار نمایند.

اقدامات:

✚ تنظیم برنامه زمان‌بندی واگذاری اموال مازاد بانک‌ها

- ✓ پیگیری لازم برای فروش اموال مازاد از طریق سازوکارهای مربوط به بورس کالا.
- ✓ ایجاد سامانه اطلاعات اموال مازاد بانک‌ها (www.sam-ba.ir) که در دسترس عموم سرمایه‌گذاران است.
- ✓ پیشنهاد تصویب مصوبه شماره ۲۴۰۲۶/ت/۵۶۲۶۵ هـ مورخ ۱۳۹۸/۲/۳۱ هیات محترم وزیران در راستای تسریع و تسهیل در امر واگذاری.
- ✓ تصویب مصوبه مجمع عمومی عادی به طور فوق‌العاده بانک‌ها در اجرای مصوبه فوق‌الذکر در تاریخ ۱۳۹۸/۳/۲۹ و ابلاغ به بانک‌های دولتی و خصوصی شده در ۱۳۹۸/۴/۱ و تصویب اصلاحیه آن در تاریخ ۱۳۹۹/۲/۲۲ به منظور ایجاد شفافیت در نحوه ارزیابی قیمت سهام

- ✓ تصویب دستورالعمل نحوه واگذاری اموال مازاد مؤسسات اعتباری در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۳/۲۷ شورای پول و اعتبار
- ✓ ماحصل اقدامات به عمل آمده از دی ماه ۱۳۹۶ تا مردادماه سال ۱۳۹۹ منجر به فروش ۲۸۰ هزار میلیارد ریال اموال مازاد بانکهای مذکور به شرح زیر شده است.
- ✓ ۱۳۰ هزار میلیارد ریال از واگذاریها در سال ۱۳۹۸ انجام شده است.

جدول ۳- میزان واگذاری اموال مازاد بانکها از دی ماه ۱۳۹۶ تا مردادماه ۱۳۹۹ (واحد - میلیارد ریال)

نام بانک	سهام	املاک	جمع
ملت	۴۶,۴۹۲	۳۲,۲۲۹	۷۸,۷۲۱
ملی	۲۸,۲۰۰	۱۹,۵۴۹	۴۷,۷۴۹
تجارت	۲۶,۳۴۰	۴,۵۴۵	۳۰,۸۸۵
سپه	۱۸,۳۶۴	۶,۲۴۰	۲۴,۶۰۴
صادرات	۱۶,۶۷۶	۳۴,۴۰۴	۵۱,۰۸۰
رفاه کارگران	۱۲,۴۴۸	۵,۱۹۷	۱۷,۶۴۵
صنعت و معدن	۴,۳۶۰	۶۹۱	۵,۰۵۱
کشاورزی	۴۳۰	۱۶,۲۳۶	۱۶,۶۶۶
توسعه صادرات ایران	۲۵۴	۱,۰۳۷	۱,۲۹۱
پست بانک ایران	۸۴	۸۳۷	۹۲۱
مسکن	۵۰	۴,۵۹۳	۴,۶۴۳
توسعه تعاون	۰	۵۶۱	۵۶۱
جمع	۱۵۳,۶۹۸	۱۲۶,۱۱۹	۲۷۹,۸۱۷

از دی ماه ۱۳۹۶ تا مرداد ماه سال ۱۳۹۹، به میزان ۲۸ هزار میلیارد تومان اموال مازاد بانکها به فروش رسیده است.

❖ بانکداری دیجیتال

هوشمندسازی اقتصاد، دیگر نه یک انتخاب بلکه یک الزام محسوب می شود. "پارادایم اقتصاد هوشمند" برای نخستین بار به عنوان یکی از محورهای اصلی در برنامه وزارت متبوع مورد توجه قرار گرفته است. تحقق اقتصاد هوشمند، بدون استقرار یک نظام بانکداری دیجیتال، امکان پذیر نخواهد بود. این امر، با عنایت به روندهای نوین بانکداری در جهان و مدل های جدید کسب و کار بانکی که متأثر از تحولات حوزه فناوری

اطلاعات، شکل گرفته است، اهمیتی دو چندان می‌یابد. لذا با بهره‌گیری از نظرات و تجربیات ارزشمند کارشناسان و صاحب‌نظران برجسته و خبره بانکی و فناوری اطلاعات کشور، سند تحول دیجیتال تهیه شده است که به عنوان یک سند بالادستی ابلاغی وزارت امور اقتصادی و دارایی در مسیر اصلاح نظام بانکی تلقی می‌گردد. متعاقب ابلاغ سند، بانک‌های مربوطه موظف به تدوین و ارسال نقشه راه بانکداری دیجیتال به وزارت گردیده‌اند که این موضوع در حال پیگیری و اجرا می‌باشد.

➤ اقدامات:

- ✓ تدوین و ابلاغ سند تحول دیجیتال با همکاری جمعی از متخصصین حوزه بانکی و فناوری اطلاعات
- ✓ بررسی وضعیت موجود هر بانک در مسیر تحول دیجیتال
- ✓ برگزاری جلسات اختصاصی با بانک‌ها برای جاری سازی تفکر تحول دیجیتال میان مدیران ارشد و همچنین رفع ابهامات به‌طور اشتراک تفاهم با هر بانک
- ✓ تحلیل پیوسته عملکرد هر بانک و ارائه مشورت‌های اصلاحی
- ✓ تدوین شاخص‌های ارزیابی، ارسال آن به بانک‌ها و تکلیف هر بانک به خود ارزیابی اولیه از طریق شاخص‌های ابلاغی

❖ اجرای حاکمیت شرکتی

تحقق اصلاح نظام بانکی بدون لحاظ اصلاحات ساختاری، امری غیرممکن می‌باشد. از جمله اصول مهم این اصلاح، استقرار نظام حاکمیت شرکتی در ساختار بانکی است. این مهم مورد توجه مقنن در تبصره (۳) ماده (۱۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور قرار گرفته و به وزارت امور اقتصادی و دارایی به عنوان تکلیف قانونی محول شده بود.

در اجرای تکلیف قانونی مزبور دستورالعمل الزامات ناظر بر حاکمیت شرکتی در بانک‌های دولتی تدوین و در تاریخ ۱۳۹۶/۷/۲۵ به تصویب مجمع عمومی بانک‌ها رسید و ابلاغ شد.

➤ اقدامات:

- ✓ متعاقب ابلاغ این دستورالعمل، در سال ۱۳۹۷ گام‌های اجرایی دستورالعمل مذکور تدوین شد و با برگزاری جلسات متعدد با صاحب‌نظران و مدیران ارشد نظام بانکی فرایندهای اجرایی این مهم در دست اقدام قرار گرفت.
- ✓ تاکنون نمودار سازمانی بانک‌های دولتی مطابق دستورالعمل مذکور تدوین و در حال اجرا است.
- ✓ کلیه بانک‌ها نسبت به تفکیک مدیرعامل از رئیس هیأت مدیره اقدام نموده‌اند.
- ✓ کمیته‌ها و واحدهای مندرج در دستورالعمل حاکمیت شرکتی در ساختار سازمانی بانک‌های دولتی ایجاد شده است.
- ✓ اعضای اجرایی و غیر اجرایی هیأت مدیره تعیین شده است. انتزاع وظایف اجرایی از هیأت مدیره و محول کردن این وظایف به هیأت عامل در بانک‌ها انجام شده است.
- ✓ وزارت امور اقتصادی و دارایی در انتصاب اعضای هیأت مدیره بانک‌های دولتی مفاد احکام مندرج در دستورالعمل را رعایت می‌نماید.

❖ افزایش سرمایه بانک‌ها

در حال حاضر تقریباً تمام بانک‌های دولتی با مشکل کمبود سرمایه مواجه هستند. در برخی از بانک‌های دولتی، استمرار زیان و عدم افزایش سرمایه، آورده اولیه سهامدار را از بین برده و مانده حقوق صاحبان سهام را منفی کرده است. علاوه بر این، ماهیت متفاوت بانک‌های تخصصی سبب می‌شود نسبت کفایت سرمایه آن‌ها به دلیل نوع کارکرد، بسیار بالاتر از نسبت بانک‌های تجاری باشد. با این حال عدم افزایش سرمایه کافی این بانک‌ها در کنار بزرگ شدن ترازنامه، موجب کمبود کفایت سرمایه بانک‌های دولتی شده است. از طرفی بخش عمده سرمایه بانک‌های دولتی از ابتدا تاکنون (حدود ۹۰ درصد)، غیر نقدی می‌باشد.

➤ اقدامات:

سال ۱۳۹۹:

- افزایش سرمایه بانک ملی ایران از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها به میزان ۷۲۴,۳۵۸ میلیارد ریال در اجرای ماده (۱۴) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی.
- افزایش سرمایه بانک کشاورزی از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها به میزان ۱۰۰,۰۰۰ میلیارد ریال در اجرای ماده مذکور.

سال ۱۳۹۸:

- افزایش سرمایه بانک مسکن به میزان ۵۰,۰۰۰ میلیارد ریال از محل بند (ب) تبصره (۸) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور.
- افزایش سرمایه بانک‌های کشاورزی، صنعت و معدن و توسعه صادرات ایران به ترتیب به میزان ۲۰,۰۰۰، ۱,۴۰۰ و ۴۰۰ میلیارد ریال مجموعاً (۲۱,۸۰۰ میلیارد ریال) در اجرای بند (و) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور.
- افزایش سرمایه بانک سپه از محل تجدید ارزیابی دارایی‌ها به میزان ۱۲۸,۱۳۵ میلیارد ریال در اجرای ماده (۱۴) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی.

❖ ادغام بانک‌های نیروهای مسلح در بانک سپه

در راستای اصلاح نظام بانکی و با هدف متمرکز نمودن توانمندی‌های بانک‌های قوامین، انصار، حکمت ایرانیان، مهر اقتصاد و موسسه اعتباری کوثر در قالب یک بانک واحد، فرآیند ادغام نهادهای پولی فوق در بانک سپه به عنوان یکی از بانک‌های معتبر دولتی از تیرماه سال گذشته با مسئولیت کمیته‌ای متشکل از بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، ستاد کل نیروهای مسلح و بانک سپه آغاز شد.

مهم‌ترین اقدامات انجام پذیرفته در این ارتباط عبارتند از:

- ✓ بازخرید سهام سهامداران خرد غیر وابسته و تعیین تکلیف سهامداران وابسته

- ✓ تدوین شیوه‌نامه ارزش‌گذاری دارایی‌ها و بدهی‌های واحدهای ادغام شونده و ارزش‌گذاری واحدهای مذکور توسط کانون کارشناسان رسمی دادگستری
- ✓ تدوین شیوه‌نامه منابع انسانی به منظور ساماندهی نیروی انسانی واحدهای ادغام شونده
- ✓ مجامع عمومی فوق‌العاده بانک حکمت ایرانیان و مهر اقتصاد در مورخ ۱۳۹۹/۳/۱۰ و مجمع عمومی فوق‌العاده بانک سپه نیز به منظور ادغام دو بانک یادشده در مورخ ۱۳۹۹/۳/۱۷ برگزار گردید و به زودی مجامع فوق‌العاده بانک‌های انصار، قوامین و مؤسسه اعتباری کوثر برگزار خواهد شد.
- ✓ خدمت‌رسانی به خانواده نیروهای مسلح همانند گذشته از طریق بانک سپه صورت خواهد پذیرفت.
- ✓ تمامی پرسنل بانک‌های ادغامی، هم‌اکنون در بانک سپه بدون هیچ‌گونه نگرانی از آینده شغلی مشغول بکار هستند.
- ✓ برنامه‌ریزی‌های لازم به منظور استفاده از ظرفیت‌های مضاعف فناوری اطلاعات، نیروی انسانی و شعب این بانک‌ها در آینده انجام شده است.

❖ ساماندهی و تعدیل شعب بانک‌های دولتی و خصوصی شده

با توسعه کمی و کیفی بانکداری الکترونیکی و به‌کارگیری ابزارهای نوین بانکی، بسیاری از فعالیت‌های شعب در بستر فناوری اطلاعات صورت می‌پذیرد و وجود فیزیکی شعب همانند گذشته، توجیه اقتصادی و منطقی ندارد. این موضوع در کلان‌شهرها با توجه به دامنه نفوذ استفاده از اینترنت، رشد فرهنگ استفاده از خدمات غیر حضوری مانند تلفن‌بانک، همراه بانک، اینترنت بانک و افزایش چشمگیر دستگاه‌های پرداخت الکترونیک مانند پایانه‌های فروشگاهی و خودپردازها، نسبت به سایر مناطق محسوس‌تر است. نتیجه آنکه با توجه به هزینه‌های عملیاتی و غیرعملیاتی بالا، بانک‌ها دچار عدم صرفه‌های ناشی از مقیاس و کاهش سودآوری شدند.

لذا برنامه تعدیل شعب به عنوان یک الزام در نظر گرفته شده است، همچنین با عنایت به تأکیدات ریاست محترم جمهوری، بازنگری در برنامه ساماندهی شعب بانکها بر اساس شاخصهای جهانی در دستور کار این وزارت قرار گرفته و نتیجه مطالعات به عنوان یک نقشه راه در اختیار بانکهای دولتی و خصوصی شده قرارداد شد.

➤ اقدامات:

✓ نتیجه مطالعات انجام گرفته توسط معاونت امور بانکی، بیمه و شرکتهای دولتی، به عنوان یک نقشه راه در اختیار بانکهای دولتی و خصوصی شده قرارداد شده است. مطابق مطالعه انجام شده سرانه شعب بر اساس سه شاخص تولید ناخالص ملی، جمعیت و مساحت در ایران و سایر کشورها محاسبه شده است. براساس هر سه شاخص تعداد شعب موجود در کشور دو برابر استاندارد موجود است. لذا ضرورت برنامه ریزی برای تعدیل شعب به بانکها ابلاغ گردیده و مقرر شده هر بانک، شعب خود را با در نظر گرفتن مؤلفه های احصاء شده بررسی نموده و برای تعدیل شعب مازاد خود برنامه زمان بندی تا سال ۱۴۰۰ تدوین گردید.

✓ در سال ۱۳۹۸، بانکهای دولتی و خصوصی شده نسبت به تعدیل ۹۰۳ شعبه با وجود مشکلات و فشارهای سیاسی و اجتماعی اقدام نموده اند.

✓ در برنامه تعدیل شعب در نظر است شعب موجود بازآرایی شده و از تراکم شعب در برخی مناطق کاسته و در مناطقی که از شعب بانکی برخوردار نیستند، شعب جدید متناسب با پتانسیل آن منطقه ایجاد شود.

جدول ۴- برنامه تعدیل شعب در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ و عملکرد سال ۱۳۹۹

بانک نام	۱۳۹۸		۱۳۹۹		۱۴۰۰ سال برنامه
	برنامه	عملکرد	برنامه	عملکرد (پایان تیر ماه)	
ملی	۱۵۰	۱۲۸	۲۰۰	۶۵	۲۰۰
سپه	۶۰۰	۴۴۰	۱۶۰	۱۴	۸۰۰
صادرات	۷۰	۱۷۵	۷۰	۱۲	۷۰
کشاورزی	۳۰	۲۵	۴۵	۲۳	۵۵
ملت	۵۰	۱۸	۵۰	۷	۱۰۰
مسکن	۴۹	۴۵	۱۰۰	۱۱	۱۰۰
تجارت	۸۰	۷۲	۱۰۰	۸	۷۰
کل جمع	۱,۰۳۹	۹۰۳	۷۲۵	۱۴۰	۱۳۹۵

❖ واگذاری باقیمانده سهام دولت در بانک‌ها و بیمه‌های مشمول واگذاری از طریق

صندوق «واسطه‌گری مالی یکم»

در اجرای جزء (۲) بند (الف) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و با عنایت به مصوبات شماره ۳۶۲۲/ت/۵۷۵۷۹هـ مورخ ۱۳۹۹/۱/۲۰، شماره ۶۱۹۳/ت/۵۷۵۸۷هـ مورخ ۱۳۹۹/۱/۲۷ و شماره ۱۱۹۲۵/ت/۵۷۶۴۹هـ مورخ ۱۳۹۹/۲/۱۳ هیأت وزیران، در اواخر فروردین‌ماه سال جاری، اقدامات اولیه به منظور پذیره‌نویسی واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF) «واسطه‌گری مالی یکم» به منظور واگذاری باقیمانده سهام دولت در بانک‌های ملت، تجارت، صادرات ایران و بیمه‌های البرز و اتکایی امین از سوی وزارت امور اقتصادی و دارایی آغاز شد و اولین تجربه واگذاری سهام دولت از طریق صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF) مورد اقبال عمومی قرار گرفت.

➤ از مهم‌ترین نتایج حاصل از اجرای این پروژه می‌توان به موارد زیر اشاره

نمود:

حدود ۷۰ درصد از متقاضیان، از طریق بانک‌ها اقدام به خرید واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق مذکور نموده‌اند که بیانگر مشارکت آحاد مردم در این طرح

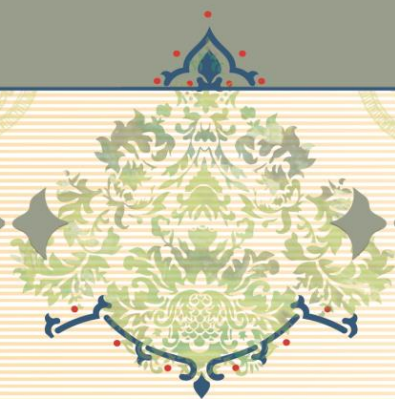
می‌باشد و این امر به عمق بازار سرمایه در آینده نزدیک می‌افزاید؛ لذا هدف اولیه که همان مردمی کردن اقتصاد بوده، تا حد بسیار زیادی محقق شده است.

به دلیل جلوگیری از شیوع ویروس کرونا، به بانک‌های منتخب اکیداً توصیه گردید تا زیرساخت‌های خود را به گونه‌ای مهیا نمایند تا استفاده از درگاه‌های غیرحضوری در اولویت قرار گیرد.

❖ **مولدسازی دارایی‌ها بانک‌ها (پروژه امیدشهر)**

در راستای مولدسازی دارایی‌های دولت (از جمله بانک‌ها) و به منظور رونق بخشی به بخش مسکن، استفاده از ظرفیت‌های بانک‌های دولتی سپه و مسکن در دستور کار قرار گرفت و پروژه امید شهر با مشارکت این دو بانک کلید خورد. از جمله مهم‌ترین اقدامات به عمل آمده تاکنون عبارتند از:

- ✓ تفاهم‌نامه مشارکت در احداث امید شهر در زمینی واقع در شرق تهران متعلق به بانک سپه (شامل ۵ پلاک ثبتی به مساحت حدود ۳۱ هکتار) و با استفاده از ظرفیت بانک مسکن به امضای بانک‌های سپه و مسکن رسید.
- ✓ این پروژه واقع در بخش شمالی منطقه ۴ شهرداری تهران، با پیش‌بینی اجرای بیش از یک میلیون مترمربع فضای اداری، مسکونی، تجاری و ... با رعایت ضوابط و استانداردهای تکلیفی شهری، می‌تواند یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های ساختمانی کلان‌شهر تهران محسوب شود که به منظور تأمین مسکن باکیفیت برای عموم اقشار جامعه طراحی و اجرا خواهد شد.
- ✓ از آنجایی که پروژه مذکور با ظرفیت اجرایی داخلی و استفاده حداکثری از محصولات و تولیدات ملی اجرا خواهد گردید، منجر به رونق تولید در بخش مسکن خواهد شد.
- ✓ ظرفیت اشتغال‌زایی پروژه به طور مستقیم حدود ۳,۰۰۰ نفر و به طور غیرمستقیم بیش از ۱۰,۰۰۰ نفر پیش‌بینی می‌شود.

شرکت‌های دولتی

مقدمه

شرکت‌های دولتی با در اختیار داشتن ۷۰ درصد از بودجه کل کشور در فعالیت‌های اقتصادی کشور نقش مهم و مؤثری دارند و به‌مثابه اهرمی هستند که دولت برای نیل به ایجاد تسهیلات خدمات و به‌طور کلی منافع اجتماعی از آن استفاده می‌نماید و به‌طور مسلم رصد و نظارت بر آن‌ها می‌تواند گام مهمی در جهت ساماندهی اقتصادی کشور و اجرا و تحقق برنامه‌های دولت باشد.

در این راستا وزارت امور اقتصادی و دارایی ضمن پیگیری روند برگزاری و حضور فعال در مجامع عمومی و شوراهای عالی شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و مؤسسات عمومی غیردولتی در نقش رئیس و یا عضو مجمع عمومی، در راستای اجرای بند (۱) ماده (۱۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی نیز جهت اعمال حقوق مالکیت دولت در شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری، به عنوان رئیس مجمع عمومی اقدام به برگزاری مجامع عمومی شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری نموده و همچنین برگزاری مجامع عمومی شرکت‌های مشمول واگذاری که کمتر از ۵۰ درصد سهام آن‌ها متعلق به بخش دولتی است را نیز طبق روال سنوات گذشته به وزرای وزارتخانه‌های ذی‌ربط تفویض نموده است.

اهم سیاست‌ها، برنامه‌های عملیاتی، اقدامات اجرایی و دستاوردها

❖ نمایندگی سهام دولت و حضور در مجامع و تنظیم صورت‌جلسات

در اجرای این مهم، گزارش‌های حساب‌رسان مستقل و بازرسان قانونی و گزارش عملکرد هیأت مدیره، بررسی ماهوی و قانونی ارقام بودجه پیشنهادی و اصلاحی و انطباق آن با اهداف و خط‌مشی تعیین‌شده برای هر شرکت، بررسی مفاد اساسنامه‌ها و آیین‌نامه‌های پیشنهادی یا اصلاحی و سایر موضوعات قابل طرح در مجامع عمومی این شرکت‌ها بررسی‌شده و با حضور در جلسات مجامع عمومی تصمیمات لازم اتخاذ می‌گردد. با ابلاغ سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و تصویب قانون اجرای آن و به تبع آن تدوین، تصویب و ابلاغ آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و ضوابط اجرایی قانون

یادشده، اعمال حقوق مالکیت دولت در شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری و برگزاری مجامع عمومی شرکت‌های مذکور نیز بر عهده وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفت.

➤ اقدامات اجرایی

🚩 پیاده‌سازی "سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی" براساس تکلیف بسته رونق تولید موضوع ابلاغیه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی به وزارت امور اقتصادی و دارایی در سال ۱۳۹۶ و تکلیف جزء ۱ بند ۵ تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور.

تاکنون ۷۲ شرکت اصلی و مادر تخصصی و نزدیک به ۲۵۰ شرکت زیرمجموعه نیز به این سامانه متصل شده‌اند. این تعداد مجموعاً ۳۲۲ شرکت از مجموع شرکت‌هایی هستند که در پیوست قانون بودجه کشور قرار دارند (۳۸۰ شرکت) و اطلاعات پایه، مدیران و منابع انسانی خود را در سامانه بارگذاری نموده‌اند و این تعداد در حال افزایش است.

جدول ۵- سامانه اطلاعات یکپارچه شرکت‌های دولتی

عنوان شاخص	واحد اندازه‌گیری	شهریورماه ۱۳۹۸ لغایت مرداد ۱۳۹۹
اتصال شرکت‌های دولتی به سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و تکمیل فرم شناسنامه‌ای (احراز هویت)	تعداد	۲۴۴
بارگذاری اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی سال ۱۳۹۶ در سامانه	تعداد	۲۱۷
بارگذاری اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی سال ۱۳۹۷ در سامانه	تعداد	۲۱۹

🚩 با توجه به حکم قانونی موضوع بند «ب» ماده (۴) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر تدوین نظام بنگاه‌داری نوین دولتی، پیش‌نویس «لایحه نحوه اداره شرکت‌های بخش عمومی» به عنوان چارچوب قانونی جامع و فراگیر برای شرکت داری تدوین گردید. و به منظور سیر مراحل تصویب برای هیأت محترم وزیران ارسال گردید. این لایحه متضمن تعاریف، طبقه‌بندی‌ها، همسان‌سازی قالب اساسنامه ای شرکت‌های دولتی، متناسب‌سازی وظایف ارکان این شرکت‌ها و پیش‌بینی تدوین استقرار نظام حاکمیت شرکتی در این شرکت‌ها

به علاوه دستورالعملی جامع به منظور انتخاب و انتصاب اعضای هیات مدیره و مدیران عامل شرکت‌های دولتی و ارزیابی عملکرد می‌باشد.

آیین‌نامه راهبری شرکتی در شرکت‌های دولتی به منظور سیر مراحل تصویب برای هیأت محترم وزیران ارسال گردید و مقرر شد الزامات و احکام آن در زمان بررسی لایحه نحوه اداره شرکت‌های بخش عمومی مورد توجه قرار گیرد. آیین‌نامه تعیین حقوق و مزایای مدیران عامل و اعضای هیات مدیره شرکت‌های دولتی و وابسته به نهادهای عمومی در اجرای جزء (۶) بند (ط) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور تدوین و برای طرح و تصویب در هیأت محترم وزیران پیشنهاد گردید.

مشارکت با سازمان اداری و استخدامی کشور در تهیه دستورالعمل شرایط احراز پست‌های مدیریتی مدیران عامل و اعضای هیأت مدیره شرکت‌های دولتی موضوع جز (۲) بند «ط» تبصره (۲) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور.

تعیین و ارائه فهرست شرکت‌های دولتی به منظور انجام حسابرسی عملیاتی وفق حکم قانونی موضوع ماده (۲۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) برای طرح و تصویب در هیات محترم وزیران. احصا و تهیه فهرست شرکت‌های دولتی زیان ده قابل تداوم فعالیت در بخش دولتی، موضوع بند (و) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، براساس صورت‌های مالی و عملکرد سال ۱۳۹۷ با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور.

برگزاری و حضور مؤثر در ۳۰۰ جلسه مجمع عمومی عملکرد، بودجه، طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تغییرات سرمایه، اساسنامه، آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی و استخدامی، انتخاب هیأت مدیره/ هیأت عامل و شوراهای عالی و هیأت امنای شرکت‌های دولتی اصلی/ مادر تخصصی اعم از مشمول یا

غیرمشمول واگذاری که وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی رئیس یا عضو مجمع عمومی آنها می باشد.

بررسی، تجزیه و تحلیل و اظهارنظر نسبت به صورت های مالی حسابرسی شده و گزارش های حسابرسی واصله از سازمان حسابرسی یا مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی.

بررسی، تجزیه و تحلیل و اظهارنظر نسبت به ارقام بودجه پیشنهادی و اصلاحی شرکت های دولتی.

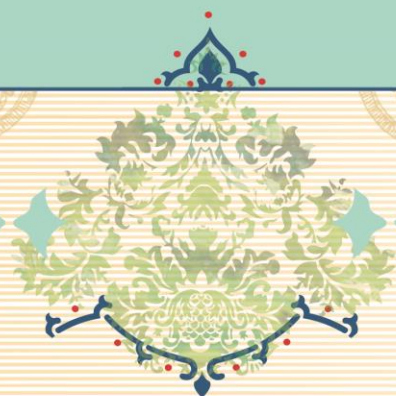
پیگیری وصول سود سهم دولت در شرکت های دولتی و شرکت های دارای سهام دولتی کمتر از ۵۰ درصد.

➤ ارائه و تحلیل شاخص های عملکردی

جدول ۶- نمایندگی سهام دولت و حضور در مجامع و تنظیم صورت جلسات

شهریورماه ۱۳۹۸ لغایت مردادماه سال ۱۳۹۹	واحد اندازه گیری	عنوان شاخص
۱۰۰	جلسه	برگزاری/حضور در جلسات مجامع عمومی صورت های مالی شرکت های دولتی که وزیر امور اقتصادی و دارایی رئیس یا عضو مجمع عمومی آنهاست
۱۳۰	جلسه	برگزاری/حضور در جلسات مجامع عمومی بودجه پیشنهادی/اصلاحی شرکت های دولتی که وزیر امور اقتصادی و دارایی رئیس یا عضو مجمع عمومی آنهاست
۱۱۲	فقره	تنظیم/بررسی و اظهارنظر نسبت به صورت جلسات مجامع عمومی صورت های مالی شرکت های دولتی که وزیر امور اقتصادی و دارایی رئیس یا عضو مجمع عمومی آنهاست
۱۲۸	فقره	تنظیم/بررسی و اظهارنظر نسبت به صورت جلسات مجامع عمومی بودجه پیشنهادی/اصلاحی شرکت های دولتی که وزیر امور اقتصادی و دارایی رئیس یا عضو مجمع عمومی آنهاست
۵۴	فقره	تنظیم/بررسی و اظهارنظر نسبت به صورت جلسات مجامع عمومی انتخاب/عزل هیات مدیره شرکت های دولتی که وزیر امور اقتصادی و دارایی رئیس یا عضو مجمع عمومی آنهاست
۱۸	فقره	تنظیم/بررسی و اظهارنظر نسبت به صورت جلسات مجامع عمومی تغییر سرمایه شرکت های دولتی که وزیر امور اقتصادی و دارایی رئیس یا عضو مجمع عمومی آنهاست
۱۷	فقره	تنظیم/بررسی و اظهارنظر نسبت به صورت جلسات مجامع عمومی تصویب/اصلاح اساسنامه/آیین نامه شرکت های دولتی که وزیر امور اقتصادی و دارایی رئیس یا عضو مجمع عمومی آنهاست

لازم به ذکر است که جلسات مجامع عمومی سالانه شرکت‌های دولتی در شهریورماه آغاز و تا پایان دی‌ماه ادامه خواهد داشت. آمار مربوط به برگزاری جلسات مجامع عمومی سال ۱۳۹۸ می‌باشد و جلسات مجامع سالانه سال ۱۳۹۹ هنوز برگزار نشده است.

نظام مالیاتی

مقدمه

سال ۱۳۹۸ و چهارماهه اول سال ۱۳۹۹ با وجود تشدید تحریم‌های ظالمانه، کاهش محسوس درآمدهای نفتی و شیوع ویروس کرونا نقطه عطفی در رابطه با پیشبرد هم‌زمان برنامه‌های اصلاح نظام مالی دولت و تأمین منابع مالی بودجه با اتکای بیشتر بر درآمدهای مالیاتی با رعایت هم‌زمان ملاحظات تولید و سرمایه‌گذاری در کشور بوده است. در شرایطی که لزوم تلاش همه‌جانبه دولت و بخش غیردولتی برای خروج از شرایط اقتصادی اخیر و حداقل‌سازی آثار تحریم‌های اقتصادی به‌منظور مدیریت گذار از وضعیت کنونی در رأس برنامه‌های اقتصادی کشور قرار دارد و در این میان تحریم‌های همه‌جانبه از جمله نفتی و بانکی به‌شدت درآمدهای ارزی و ریالی دولت را محدود نموده است، پیگیری سیاست‌های اصلاح ساختار بودجه مبتنی بر کاهش اتکا به درآمدهای نفتی و تأمین حداکثری درآمدها از طریق درآمدهای مالیاتی یک موفقیت بسیار بزرگ تلقی می‌گردد. تحقق ۱۰۲ درصدی وصول درآمدهای مالیاتی و رشد ۲۹ درصدی نسبت به عملکرد سال ۱۳۹۷ و درواقع رشد ۴۱ درصدی این درآمدها در شرایط اقتصادی سال ۱۳۹۸ که به همه ملاحظات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی آن بایستی بحران شیوع پاندمی کرونا را نیز افزود، حاکی از یک تحول تاریخی در تأمین درآمدهای مالیاتی در این سال با حداقل آثار منفی بر انگیزه‌های تولید و سرمایه‌گذاری در کشور است.

در سال ۱۳۹۸، گذار از نظام مالیاتی الکترونیکی به نظام مالیاتی هوشمند به عنوان اصلی‌ترین راهبرد توسعه نظام مالیاتی کشور برای تأمین منابع عمومی بودجه دولت و کاهش اتکا به درآمدهای نفتی و نیز سایر روش‌های تأمین مالی تورمی بودجه و همچنین ارتقای عدالت مالیاتی، مبارزه مؤثر با فرار مالیاتی، ارتقای سلامت اداری و افزایش رضایت‌مندی مؤدیان مالیاتی بوده است. علاوه بر این، پیگیری اصلاحات لازم در قوانین و مقررات و فراهم ساختن زیرساخت‌های لازم برای این مهم در دستور کار سازمان امور مالیاتی قرار دارد و نقشه راه هوشمند و مدرن‌سازی نظام مالیاتی کشور

پس از تصویب شورای فناوری اطلاعات وزارت متبوع برای اجرا و پیاده‌سازی ابلاغ شده است.

اهم عملکرد و دستاوردها

- ✚ وصول ۱,۴۱۲ هزار میلیارد ریال درآمدهای مالیاتی در سال ۱۳۹۸ با تحقق ۱۰۲ درصدی و رشد ۲۹ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل
- ✚ تحقق ۸۶ درصد و رشد حدوداً ۲۹ درصد درآمدهای مالیاتی در پایان تیرماه سال ۱۳۹۹ نسبت به مدت مشابه سال قبل
- ✚ واریز مبلغ ۲۷۸,۶۲۶ میلیارد ریال عوارض ارزش افزوده از شهریورماه سال ۱۳۹۸ لغایت تیرماه سال ۱۳۹۹ به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌های سراسر کشور
- ✚ ارتقای نسبت درآمدهای مالیاتی به هزینه جاری از ۴۵/۲ درصد در سال ۱۳۹۷ به ۴۷/۸ درصد در سال ۱۳۹۸
- ✚ ارتقای نسبت درآمدهای مالیاتی به منابع عمومی بودجه دولت از ۳۵/۱ درصد در سال ۱۳۹۷ به ۳۷/۵ درصد در سال ۱۳۹۸
- ✚ تهیه پیش‌نویس لایحه "اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم" و ارسال برای دولت در بهمن‌ماه ۱۳۹۸

○ اهم رئوس این لایحه به شرح ذیل می‌باشد:

- ✓ معرفی مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی (PIT)
- ✓ معرفی مالیات بر عایدی املاک
- ✓ معرفی مالیات بر واحدهای مسکونی و انواع خودروی لوکس
- ✓ بازنگری و هدفمندسازی معافیت‌ها و مشوق‌های مالیاتی
- ✚ انجام تمهیدات لازم برای اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان
- در راستای ایجاد شفافیت در مبادلات اقتصادی

- ✚ تهیه نقشه راه مدرن سازی نظام مالیاتی کشور (تکمیل E-TAX و طراحی و استقرار I-TAX)
- ✚ ارائه خدمات الکترونیکی مالیاتی در بخش های دریافت اظهارنامه، ابلاغ اوراق مالیاتی، ثبت نام مؤدیان و پرداخت الکترونیکی مؤدیان و خدمات مالیاتی از طریق گوشی های هوشمند به منظور کاهش زمان ارائه خدمت، کاهش ارتباط مستقیم مؤدیان و مأموران مالیاتی و کاهش هزینه های تمکین و وصول مالیات؛ اجرای پروژه برون سپاری فرآیند مالیات نقل و انتقال املاک موضوع ماده ۵۹ قانون مالیات های مستقیم و صدور آئی و بر خط گواهی مربوط از طریق دفاتر اسناد رسمی در سراسر کشور
- ✚ تفویض اختیار بخشودگی جرائم مالیاتی موضوع ماده ۱۹۱ و تقسیط بدهی مالیاتی موضوع ماده ۱۶۷ قانون مالیات های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده به مدیران کل امور مالیاتی سراسر کشور به منظور حمایت از تولید و رونق اقتصادی، تکریم ارباب رجوع و رعایت اصل تمرکززدایی
- ✚ انعقاد تفاهم نامه با بیش از ۱۰۰ دستگاه اجرائی جهت دریافت داده و اطلاعات موضوع ماده ۱۶۹ مکرر برای توسعه و تکمیل پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مؤدیان مالیاتی و دریافت داده و اطلاعات بیش از ۳۰ دستگاه طراحی و اجرای پایلوت مبارزه با فرار مالیاتی و جلب حمایت مؤثر و اجماع و همگرایی همه ارکان نظام در مبارزه با فرار مالیاتی
- ✚ حمایت از تولید و بخشودگی جرائم مالیاتی و قطعی سازی ۱,۳۰۰,۰۰۰ پرونده مشاغل متوسط و کوچک در اجرای تبصره ماده ۱۰۰ ق.م.م
- ✚ ایجاد پنجره واحد به منظور مراجعه فعالان اقتصادی به یک سامانه برای پرداخت مالیات بر درآمد حقوق و سهم بیمه تأمین اجتماعی
- ✚ بررسی اطلاعات تراکنش های بانکی مشکوک به فرار مالیاتی ۱۴,۵۴۲ مؤدی و صدور برگ مطالبه بالغ بر ۳۱۷,۴۸۰ میلیارد ریال

- ✚ اجرای مالیات بر ارزش افزوده ساده‌شده برای مؤدیان زنجیره نهایی فروش در راستای تسهیل امور مؤدیان مالیاتی
- ✚ حمایت از فعالان اقتصادی مناطق سیل‌زده از طریق کسر مبالغ کمک‌های پرداختی مؤدیان به این مناطق از درآمد مشمول مالیات آن‌ها در اجرای ماده ۱۷۲ قانون مالیات‌های مستقیم
- ✚ احصا و بررسی ۴,۵۰۰ مقرر مالیاتی (شامل بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و ...) و تنقیح ۳,۰۰۰ مقرر مالیاتی تاکنون، که ۲۷ درصد آن‌ها معتبر و ۷۳ درصد آن‌ها غیرمعتبر تشخیص داده‌شده است (در راستای ساده‌سازی قوانین و مقررات و کاهش هزینه‌های تمکین مالیاتی مؤدیان)
- ✚ ابلاغ بخشنامه عدم ورود سازمان امور مالیاتی کشور نسبت به حساب‌های سنوات گذشته شرکت‌هایی که در سال ۱۳۹۹ وارد بورس می‌شوند
- ✚ انعقاد تفاهم‌نامه با نیروی انتظامی ج.ا.ا برای دریافت اطلاعات خودروهای کار به منظور کاهش زمان ارائه خدمت به مؤدیان این بخش
- ✚ الکترونیکی نمودن ۱۷ خدمت از طریق بستر الکترونیکی در راستای گسترش خدمات الکترونیکی غیرحضوری
- ✚ حذف ۱۵ مورد از مجوزهای زائد کسب‌وکار (به ویژه حذف مرحله ۴۵ و کاهش ۵۳ روز زمان شروع کسب‌وکار) در حوزه مالیات در راستای بهبود رتبه کسب‌وکار و جهش تولید با همکاری دستگاه‌های مسئول و هیأت مقررات‌زدایی
- ✚ تهیه و تصویب آئین نامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم برای اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان در راستای شفاف‌سازی مبادلات اقتصادی و برقراری عدالت مالیاتی
- ✚ رشد ۳۵ درصدی رسیدگی پرونده‌های مؤدیان و کاهش ۲۵ درصدی ورودی پرونده‌ها به بخش دادرسی مالیاتی

- ✚ صدور دو بخشنامه مهم و حیاتی در زمینه رسیدگی به تراکنش‌های مشکوک بانکی و صورتحساب‌های غیرواقعی در راستای مبارزه با فرار مالیاتی و وصول مالیات از بخش خاکستری اقتصاد
- ✚ مختومه نمودن پرونده‌های مؤدیان ارزش افزوده عملکرد سال‌های ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۵ در اجرای مفاد قانون بودجه سال ۱۳۹۹
- ✚ پیاده‌سازی و استقرار نظام مالیاتی هوشمند مشتمل بر ۷ طرح اصلی:
 - توسعه و استقرار نظام خوداظهاری به جای تشخیص علی‌الراس (اجرای ماده ۹۷ ق.م.م)
 - بازنگری، تکمیل و توسعه خدمات الکترونیکی مالیاتی (پنجره واحد خدمات)
 - توسعه و تحول معماری سازمانی و تدوین استراتژی حاکمیت داده با رویکرد هوشمندسازی داده مبنا
 - طراحی و پیاده‌سازی پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان
 - بازنگری، بهبود و بازمهندسی فرآیندهای مالیاتی (BPR)
 - هوشمندسازی داده- مبنا نظام مالیاتی با استفاده از تکنولوژی علوم داده
 - طراحی و استقرار سیستم‌های نوین برنامه‌ریزی و مدیریت منابع و کنترل پروژه‌ها
- ✚ اعلام جرم علیه مرتکبین جرائم مالیاتی در دادسراهای ذی‌ربط تهران (۲۰ فقره مشتمل بر ۲۸۳ متهم) و سایر استان‌ها (۱۷ فقره مشتمل بر ۲۳ متهم) با استناد به تبصره ۲ ماده ۲۷۴ ق.م.م
- ✚ ایجاد میز خدمت حضوری و الکترونیکی در بیش از ۷۰۰ ساختمان امور مالیاتی در سراسر کشور
- ✚ تدوین و اجرای بسته‌های حمایتی از کسب‌وکارها در شرایط شیوع بیماری کرونا در قالب:

- تعیین سررسید پرداخت مالیات بر ارزش افزوده مربوط به دوره چهارم سال ۱۳۹۸ تا پایان اردیبهشت ۱۳۹۹ و دوره اول سال ۱۳۹۹ تا ۱۳۹۹/۰۶/۱۵
- توقف عملیات اجرایی جهت وصول مالیات تا تاریخ ۱۳۹۹/۲/۳۱
- صدور یا تجدید پروانه کسب یا کار اشخاص حقیقی موضوع ماده (۱۸۶) ق.م.م تا پایان خرداد ۱۳۹۹ نیاز به اخذ گواهی پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیات نخواهد داشت
- امهال بدهی مالیاتی مؤدیان به مدت حداکثر ۳ ماه و تقسیط بدهی به مدت ۹ ماه از تاریخ درخواست اولیه برای امهال و تقسیط (فارغ از مهلت ۳ ساله مذکور در ماده ۱۶۷ ق.م.م)
- افزایش مهلت اعتراض به اوراق مالیاتی طبق مقررات ق.م.م^۱ و ق.ا.ا^۲ حداکثر تا تاریخ ۱۳۹۹/۳/۳۱
- بخشودگی جرائم بدهی مالیات و عوارض موضوع قانون موسوم به تجمیع عوارض تا تاریخ ۱۳۹۹/۹/۳۰
- افزایش مهلت ارزش معاملاتی در اجرای مقررات ماده ۶۴ ق.م.م در سال ۱۳۹۹ از یک ماه به ۴ ماه پس از تصویب نهایی کمیسیون تقویم املاک
- پذیرش کمک‌های نقدی و غیر نقدی اشخاص حقیقی و حقوقی در اسفندماه ۱۳۹۸ و ۳ ماهه اول سال ۱۳۹۹ جهت تأمین لوازم و تجهیزات مصرفی بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دولتی و ... به عنوان هزینه‌های

۱. قانون مالیات‌های مستقیم

۲. قانون مالیات بر ارزش افزوده

قابل قبول مالیاتی در سال پرداخت با تأیید وزارت بهداشت، درمان و

آموزش پزشکی

- تمدید مواعدهای مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم و مالیات بر ارزش

افزوده نسبت به تسلیم اظهارنامه‌های مالیاتی و رسیدگی‌های مالیاتی که

مهلت انقضای آن از ۱۳۹۹/۰۲/۰۱ لغایت ۱۳۹۹/۰۴/۳۱ بوده است، به مدت

دو ماه و حداکثر تا پایان شهریورماه سال ۱۳۹۹

- بخشودگی تمامی جرائم مالیاتی مقرر در ق.م.م و ق.ا.ا با روش پلکانی

معکوس

- لغو برگزاری جلسات هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی تا پایان فروردین‌ماه

سال جاری (این حکم مانع از تشکیل جلسات مزبور به درخواست مؤدیان

نمی‌باشد)

- اجتناب از هرگونه اقدام برای اعمال مقررات موضوع ماده ۱۸۱ ق.م.م

(بازرسی و کنترل دفاتر، اسناد و ...) برای مؤدیان مالیاتی

- افزایش اعتبار گواهی ثبت‌نام موقت مالیات بر ارزش افزوده تا پایان

اردیبهشت‌ماه سال جاری

- دریافت درخواست بخشودگی جرائم و تقسیط بدهی مالیاتی مؤدیان به

صورت غیرحضوری

- عدم رسیدگی و صدور برگ تشخیص مالیات متمم

وصول ۱۰۴۱۲ هزار میلیارد ریال درآمدهای مالیاتی در سال ۱۳۹۸ با تحقق ۱۰۲ درصدی و

رشد ۲۹ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل

نظام گمرکی

مقدمه

وزارت امور اقتصادی و دارایی در امور گمرکی با توجه به روند رو به شتاب جهانی شدن و تحولات اخیر در سطح ملی و بین المللی در زمینه مناسبات تجاری و لزوم حرکت به سمت گمرک الکترونیک، تلاش می نماید تا همسو با رویکرد برنامه های توسعه، رشد اقتصادی کشور و سند چشم انداز بیست ساله کشور در کنار سایر دستگاه ها، ضمن ارائه تسهیلات لازم به خدمت گیرندگان، موجبات رضایتمندی آن ها را نیز فراهم نماید. طی سالیان اخیر این وزارتخانه اقدام به توسعه سامانه های الکترونیکی در امور گمرکی نموده و در حال حاضر هوشمندسازی گمرک در دست اقدام می باشد. گمرک هوشمند، گمرکی است که در آن تخصیص منابع و تصمیمات مبتنی بر زیرساخت های هوشمند و مجموعه گسترده ای از داده ها در جریان آزاد اطلاعات با هدف افزایش رشد بهره وری اتخاذ می گردد. همراه با اجرای این پروژه ایجاد بستری برای گسترش عملکرد ارتباطی گمرک بر پایه ارائه خدمات به صورت "هرکجا و هر زمان" در دستور کار قرار دارد. در ادامه به ارائه گزارش عملکرد و شاخص های تحلیلی در زمینه گمرک پرداخته شده است.

گمرک در جایگاه مرزبان اقتصادی کشور، در صادرات غیرنفتی و همچنین در تسهیل واردات کالاهای سرمایه ای، واسطه ای و مواد اولیه که حدود ۸۵ درصد واردات کشور را شامل شده و سهم مهمی در فرآیند تولید کشور دارند، نقش ویژه ای در اقتصاد کشور ایفا می نماید. به طوری که توانسته است از تحولات فناورانه و تکنولوژیک مناسب در این راستا استفاده کند، به نحوی که امروز می توان ادعا کرد تجهیز گمرک به مدرن ترین فناوری های روز، گمرک ج.ا. را در تراز گمرک های پیشرفته دنیا قرار داده است. همچنین در تأمین نیازهای پزشکی و درمانی در شرایط شیوع ویروس کرونا، نقش مهمی را ایفا کرد.

اهم سیاست‌ها، برنامه‌های عملیاتی و اقدامات اجرایی

➤ راه‌اندازی گمرک موبایل و شبکه‌های اجتماعی فعالان اقتصادی با هدف جهش تولید، تسهیل تجارت و توسعه صادرات کالا و خدمات: راه‌اندازی گمرک موبایل و شبکه اجتماعی فعالان اقتصادی «ما»، امکان ارائه خدمات گمرکی از جمله اظهارنامه گمرکی، حامل‌های اظهارنامه، مدیریت هوشمند پرداخت‌های متفرقه گمرکی با استفاده از کیف پول الکترونیک و هوشمند، اعتبار تجاری، ریجستری گوشی تلفن همراه، ثبت خروج موقت و اطلاع‌رسانی درخصوص بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و... را فراهم نموده است.

• به‌کارگیری کنترل‌های نامحسوس و غیر مزاحم با استفاده از تجهیزات پلمپ الکترونیک، ایکس ری، دوربین‌های مدار بسته، راهبند و پلاک خوان و... در جهت تسهیل تشریفات و فرآیند گمرکی و همچنین استفاده از سگ‌های مواد یاب: گمرک ایران ضمن تولید پلمپ الکترونیکی با به‌کارگیری تگ‌های هوشمند که حاوی اطلاعات محمولات می‌باشد، نسبت به رهگیری هوشمند محمولات تجاری وارداتی و ترانزیتی اقدام نموده است.

➤ استفاده از قابلیت‌های ربات‌های پرنده (کواد کوپتر) از جمله سرعت، دقت و هوشمندی بالا، امکان هدایت از راه دور و ارسال داده و تصویر به منظور نظارت مطمئن و نامحسوس بر نقل و انتقالات و ورود و خروج کالا: به همین منظور گمرک جمهوری اسلامی ایران اقدام به ساخت و تولید انواع کواد کوپتر و پهباد به صورت کاملاً بومی جهت امور شناسایی و نظارت نموده است که در حال حاضر ساخت ۴ دستگاه و به‌کارگیری آزمایشی آن با موفقیت به پایان رسیده است.

➤ نصب تجهیزات راهبند و پلاک خوان در گمرکات: نصب این تجهیزات در گمرکات گناه، دیلم، بجنورد، سنندج، کرمان، منطقه ویژه اقتصادی سلفچگان، منطقه ویژه اقتصادی سیرجان، منطقه ویژه اقتصادی بم، اهواز، سجافی، همدان، شهرکرد، مشهد، خرم‌آباد، منطقه ویژه ایرانیان-زرنديه،

باجگیران، قشم، ساری، منطقه ویژه پتروشیمی بندر امام خمینی، شیراز، پیشین، منطقه ویژه سرخس، منطقه آزاد تجاری چابهار و منطقه ویژه اقتصادی پارس صورت پذیرفته و طراحی و پیاده‌سازی نرم‌افزار تشخیص هوشمند پلاک‌های خارجی و غیراستاندارد به اتمام رسیده و در گمرک غرب تهران به صورت آزمایشی راه‌اندازی شده است.

به کارگیری مدیریت ریسک هوشمند و پویا و نیز اعتبارسنجی و بررسی ریسک اجتماعی و مالی: گمرک ایران با بهره‌گیری از تکنیک‌های ریسک مدیریت هوشمند و پویا و نیز اعتبار سنجی و بررسی ریسک اجتماعی و مالی عملاً بر روی محموله‌های پرخطر متمرکز شده و منابع محدود سازمانی را به صورت هدفمند تخصیص داده است. در نتیجه کالاهای کم مخاطره می‌توانند به سرعت از گمرک ترخیص شوند. با ارتقا و به‌روزرسانی شاخص‌های مدیریت ریسک در راستای جهش تولید، ارائه خدمات در مسیر سبز (سطح یک) به بیش از ۵۱ درصد رسیده است که این امر در راستای ارائه تسهیلات هم‌زمان با اعمال کنترل‌های لازم انجام پذیرفته که میزان رشد کشفیات قاچاق نیز بیانگر این امر می‌باشد.

مجازی سازی نظارت گمرکی:

- توسعه ارزیابی و سطح‌بندی هوشمند کارشناسان مجازی، پیاده‌سازی کارشناسی متمرکز در سطوح مختلف همراه با تخصیص مجدد هوشمند اظهارنامه به سطوح بالاتر کارشناسی در صورت تطویل رسیدگی و امکان نظارت لحظه‌ای مدیریت گمرکات اجرایی بر فرآیند فوق پیاده‌سازی شده و در کلیه گمرکات اجرایی قابل بهره‌برداری می‌باشد.

- پیاده‌سازی تعیین هوشمند محموله‌های موردنظر جهت ارزیابی در سامانه جامع گمرکی، بطوری‌که با تعیین هوشمند محمولات دارای ریسک از طریق آنالیز داده‌ای از میان محمولات اظهاری نسبت به

تخصیص محمولات دارای ریسک فوق به ارزیاب گمرکی جهت بررسی اقدام می‌شود.

تبادل اطلاعات سیستمی با دستگاه‌های دخیل در فرآیند تجارت و سایر کشورها در راستای پیشگیری و مقابله با قاچاق کالا و به‌کارگیری هوشمند داده‌های بزرگ از طریق پنجره واحد ملی و بین‌المللی: هم‌اکنون اهم فعالیت این سازمان جهت توسعه تبادل اطلاعات با کشورهای همسایه در جهت دریافت اطلاعات منشا از طریق گمرکات این کشورها به منظور به حداقل رساندن امکان تخلف و ارائه اسناد جعلی می‌باشد. همچنین مطابق مطالب یادشده کلیه اطلاعات سامانه جامع امور گمرکی طی توافق‌نامه‌های مختلف در اختیار بیش از ۴۵ سازمان همکار، وزارتخانه و سازمان‌های عملیاتی در حوزه تجارت خارجی قرار گرفته که با توجه به اهمیت اقلام اطلاعاتی کلیه اطلاعات سرویس‌ها بر اساس مجوزهای قانونی هر سازمان و در سطح تبادل اطلاعات با آن سازمان تعریف و تخصیص داده شده است.

- بر این اساس روزانه بیش از ۳۰ هزار تراکنش (به‌طور میانگین هر تراکنش بیش از ۱۲ مگابایت) با حجم در حدود ۳۶۰ گیگابایت از سامانه گمرک استعلام می‌گردد و گمرک ایران نسبت به ارائه ۱۰ هزار تراکنش از طریق سرویس‌های استعلامی به صورت اعلامی به سایر سازمان‌ها به ویژه وزارت صمت، بانک مرکزی و ... اقدام می‌نماید.
- همچنین بیش از ۵۰ هزار تراکنش از سازمان‌های هم‌جوار فراخوانی می‌شود که حجم هر تراکنش به‌طور میانگین ۵ مگابایت بوده که روزانه بیش از ۲۵۰ گیگابایت دریافت اطلاعات است.
- در مجموع روزانه بیش از ۶۰۰ گیگابایت اطلاعات در این بستر تبادل می‌شود که ماهانه به بیش از ۱۵ ترابایت و سالانه به بیش از ۱۸۰ ترابایت می‌رسد.

تبادل اطلاعات فی مابین پنجره واحد تجارت فرامرزی و سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری وزارت صمت و اعمال قفل نمودن ترخیص کالا (صدور پروانه و پته گمرکی) به استعلام اطلاعات از سامانه جامع انبارهای وزارت صمت از تاریخ ۹۸/۱۲/۲۰ به طور کامل عملیاتی گردید و صدور کلیه پروانه‌ها و پته‌های گمرکی منوط به ثبت انبار در سامانه مذکور می‌باشد و در صورت عدم ثبت اطلاعات انبار نسبت به اطلاع‌رسانی در سامانه پنجره واحد تجارت فرامرزی گمرک اقدام به عمل آمده است.

مدیریت واحد مرزی هوشمند با توسعه سامانه مدیریت لجستیک در گمرکات مرزی، در راستای تسهیل تشریفات گمرکی و روان‌سازی تردد کامیون‌ها در درب‌های ورود و خروج و نیز محوطه‌های گمرکی، امکان نوبت دهی کامیون‌ها، اعلام مسیر و اعمال مدیریت لجستیک به صورت هوشمند نسبت به توسعه و پیاده‌سازی سامانه مدیریت لجستیک ۵۰ گمرک از جمله گمرکات مرزی آستارا، سرخس، لطف آباد، دوغارون، بوشهر و جلفا اقدام به عمل آمده و انجام این امر در سایر گمرکات نیز در دست اقدام می‌باشد.

توسعه دروازه مشترک مجازی در جهت ایجاد ارتباطات در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی با توسعه پنجره واحد تجارت فرامرزی (با گمرک روسیه، ترکیه، ارمنستان، اوراسیا و پاکستان با امضای تفاهم‌نامه و ارسال اطلاعات به صورت آزمایشی): تاکنون موافقت‌نامه‌های دوجانبه‌ای به منظور ایجاد پنجره‌های واحد مجازی با کشورهای همسایه از جمله ترکیه، آذربایجان، ارمنستان و ترکمنستان با هدف تسهیل همکاری‌های گمرکی و روان‌سازی ترافیک بین‌المللی مسافر، کالا و وسایط نقلیه مبادله شده است.

توسعه پروژه تیر الکترونیک (e-TIR) مابین گمرکات ایران و کشور آذربایجان: راه‌اندازی آزمایشی پروژه تیر الکترونیکی در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ میان گمرکات کشورهای جمهوری اسلامی ایران و ترکیه به عنوان اولین پروژه کشور صورت

پذیرفت. سپس در سال ۱۳۹۸ راه اندازی پروژه تیر الکترونیکی با گمرک کشور آذربایجان عملیاتی گردید. هدف از اجرای این پروژه، تسهیل روند ترانزیت و کاهش خطرپذیری، بین گمرکات دو کشور از طریق پیاده سازی تبادل الکترونیکی بر خط اطلاعات اظهارنامه های کارنه تیر و حذف کاغذ و تسریع در فرآیند هست. در این حوزه ارتباط با سازمان حمل و نقل بین المللی جاده ای (IRU) درخصوص دریافت اطلاعات کارنه تیرهای ورودی به ایران و نیز پروژه تیر الکترونیکی صورت گرفته و کلیه اطلاعات کارنه تیرهای ورودی به کشور ایران به صورت الکترونیکی دریافت می گردد. این اطلاعات در سامانه پنجره واحد ذخیره شده و در اختیار گمرکات اجرایی و نیز شرکت های حمل و نقل قرار می گیرد.

توسعه برنامه فعالان اقتصادی مجاز (AEO): این برنامه با هدف حمایت از صادرکنندگان و واردکنندگان قانونمند در چرخه تجارت بین الملل از طریق تسریع و تسهیل فرآیند ترخیص، کاهش هزینه های تجاری، کاهش ایستایی در فرآیند کنترل ورود و خروج کالا آغاز گردیده و هم اکنون منجر به انتخاب ۳۰۸ شرکت به عنوان فعالان اقتصادی مجاز شده است که از این تعداد ۶۴ شرکت دانش بنیان می باشند. اجرای فازهای توسعه ای به منظور شمولیت شرکت های کوچک و متوسط و همچنین افزایش دامنه رویه ای نیز از جمله اقدامات جدیدی است که به آن پرداخته شده و به مرحله اجرا درآمده است.

ایجاد سامانه جامع مدیریت منابع انسانی در دو سطح کارشناسی و مدیریتی و ایجاد داشبورد مدیریتی به همراه موتور جستجوگر جهت کمک به تصمیم گیری مدیران در راستای برنامه ریزی نیروی انسانی در جانشین پروری و شایسته سالاری مدیران پایه و میانی.

اصلاح ساختار اداری و بازنگری سند راهبردی تأمین نیروی انسانی با هدف ارتقاء سطح کیفی ارائه خدمات و افزایش چابکی و انعطاف پذیری.

در مجموع روزانه بیش از ۶۰۰ گیگابایت اطلاعات در این بستر تبادل می‌شود که ماهانه به بیش از ۱۵ ترابایت و سالانه به بیش از ۱۸۰ ترابایت می‌رسد.

➤ دستاوردهای ملی و بین‌المللی در حوزه تجارت خارجی

در راستای بهبود مقررات با هدف تسهیل رویه‌های گمرکی و تودیع موافقت‌نامه‌های گمرکی اقدامات مختلفی با استفاده از ظرفیت‌های قانونی همچون کنوانسیون تجدیدنظر شده کیوتو و استانداردهای جهانی صورت پذیرفته است که در ذیل به برخی از آن‌ها اشاره می‌گردد :

- ✓ بهبود مقررات، تسهیل رویه و تودیع موافقت‌نامه‌های گمرکی
- ✓ ترخیص محموله‌های مواد اولیه و کالاهای موردنیاز صنایع دارویی با حداقل اسناد.
- ✓ موافقت با درخواست‌های حمل یکسره اقلام مربوط به واحدهای تولیدی.
- ✓ انجام تشریفات ترخیص کالای واحدهای تولیدی به صورت شبانه‌روزی.
- ✓ بررسی ارزش اقلام وارده توسط واحدهای تولیدی پس از ترخیص کالا از گمرک.
- ✓ صدور حکم مجوز خروج از محل ماده ۴۲ قانون امور گمرکی درخصوص تسهیلات و کالاهای موردنیاز فوری واحدهای تولیدی.
- ✓ افزایش مهلت ارائه اسناد حمل حواله‌های ارزی واردات ماشین‌آلات قطعات و تجهیزات خطوط تولید برای واحدهای تولیدی به مدت ۱۸ ماه
- ✓ قرارگیری اظهارنامه‌های مربوط به واحدهای تولیدی در مسیر سبز اظهارنامه
- ✓ پذیرش سوابق قبلی نظریه آزمایشگاه برای تعیین ماهیت مواد اولیه مورد مصرف در تولید
- ✓ ترخیص نسبه اقلام مورد استفاده در خط تولید
- ✓ اعطای معافیت از پرداخت حقوق ورودی برای ماشین‌آلات خط تولید

- ✓ پذیرش ضمانت‌نامه بانکی معتبر برای تودیع حقوق ورودی کالاهای مورد مصرف در تولید اعم از مواد اولیه یا واسطه‌ای
- ✓ پذیرش نمونه‌برداری اقلام مشمول اخذ و ارائه مجوزهای قانونی هم‌زمان با تخلیه کالا در راستای تسهیل و تسریع در انجام تشریفات گمرکی
- ✓ استرداد حقوق ورودی مواد اولیه و تجهیزات وارداتی واحدهای تولیدی پس از صادرات محصولات تولید شده
- ✓ ایجاد سرویس ارزیابی ویژه برای واحدهای تولیدی
- ✓ اولویت در ایجاد انبارهای اختصاصی برای واحدهای تولیدی
- ✓ پیشنهاد بررسی ارزش کالاهای اساسی و ضروری در هنگام ثبت سفارش موضوع بند ۳ تسهیل فرآیندهای واردات و صادرات در کارگروه تخصیص ارز متشکله در محل وزارت صمت به صورت مستمر و هفتگی و ابلاغ ارزش‌های احصا شده در کمیته مذکور طی بخشنامه به گمرکات اجرایی.
- ✓ تشکیل کارگروه بررسی ارزش با عضویت سازمان‌های ذینفع و فعالین اقتصادی و برگزاری جلسات مربوطه با حضور نمایندگان سازمان‌های دولتی مرتبط و نمایندگان بخش خصوصی به صورت مستمر به منظور ویرایش و به‌روزرسانی ارزش‌های مندرج در سامانه تعیین ارزش.
- ✓ تفویض اختیار صدور و تمدید مجوزهای ورود موقت برای پردازش (موضوع ماده ۵۱ قانون امور گمرکی)، تمدید پروانه‌های ورود موقت برای پردازش (موضوع ماده ۸۲ آیین‌نامه اجرایی امور گمرکی)، استرداد حقوق ورودی کالاهای وارداتی که عیناً از کشور صادر می‌گردند و حقوق ورودی مواد اولیه به‌کاررفته در تولید محصولات صادراتی (موضوع ماده ۶۶ قانون امور گمرکی) به حوزه‌های نظارت گمرکات و گمرکات مراکز استان‌ها.
- ✓ تفویض اختیار صدور و تمدید پروانه‌های صادرات موقت کالاها (موضوع ماده ۷۱ قانون امور گمرکی) و نیز صادرات موقت تجهیزات موردنیاز به گمرکات تهران، مراکز استان‌ها، و نیز گمرکات مرزی و مبدأ ترانزیت.

- ✓ همکاری مؤثر با ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و وزارت نفت جهت اصلاح «دستورالعمل اصلاح و بهبود فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و سوآپ نفت خام و میعانات گازی، فرآورده‌ها و مشتقات نفتی» در راستای افزایش شفافیت و تسهیل و تسریع در انجام تشریفات گمرکی صادرات محصولات نفتی.
- ✓ ایجاد امکان نگهداری بخشی از محموله صادراتی به جای اخذ تضمین موضوع ماده ۱۱۹ آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی به منظور کاهش مشکلات ناشی از کمبود نقدینگی واحدهای تولیدی مستقر در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی.
- ✓ ایجاد امکان تودیع ضمانت‌نامه بانکی توسط صادرکنندگان کالاهای مشمول عوارض صادراتی به جای پرداخت عوارض متعلقه.
- ✓ ارائه خدمات «ارزیابی در محل» به واحدهای تولیدی در انجام تشریفات گمرکی محموله‌های صادراتی مربوطه.
- ✓ ایجاد امکان حمل کالاهای صادراتی تا مرز خروج با کامیون‌های فاقد شرایط الصاق پلمپ (در شرایط خاص) به منظور کاهش هزینه حمل محموله‌های صادراتی.
- ✓ اجرای کامل طرح دور اظهار محموله‌های صادراتی جهت تسهیل و تسریع صادرات کالاها به نحوی که در اکثر موارد تشریفات گمرکی محموله‌های صادراتی بدون نیاز ورود محموله به گمرک مبدأ صادراتی انجام‌شده و کنترل‌های لازم نیز در مرز خروج محموله اعمال می‌گردد.
- ✓ ایجاد امکان خروج محموله‌های صادراتی از طریق بازارچه‌های مرزی با استفاده از ظرفیت قانونی موجود در تبصره ذیل ماده ۱۱۶ آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی در شرایط خاص.
- ✓ اجرایی نمودن قفل سیستمی صادرات از محل ورود موقت برای اقلام ممنوع‌الصدور، مشمول عوارض یا محدودیت به جهت کاهش مکاتبات و امکان کنترل بیشتر.

- ✓ کسب رتبه نخست گمرک ایران در مبارزه با مواد مخدر، روان گردان ها و انواع پیش سازهای مواد مخدر براساس گزارش دفتر اطلاعات منطقه ای سازمان جهانی گمرک (RILO) و رشد ۱۷۳ درصدی کشفیات انواع مواد مخدر توسط گمرک ایران تا شهریورماه ۱۳۹۸ در مقایسه با مدت مشابه آن سال ۱۳۹۷
- ✓ در زمینه پرونده های متشکله قاچاق (کاشف گمرک): در سال ۱۳۹۸ تعداد ۴,۲۵۳ پرونده به ارزشی بیش از ۳ هزار میلیارد تومان و در ۵ ماهه اول سال ۱۳۹۹ تعداد ۷۶۸ پرونده به ارزشی بیش از ۲ هزار میلیارد تومان ارائه شده است.
- ✓ میزان صادرات کالا از تاریخ ۱۳۹۸/۶/۱ لغایت ۱۳۹۹/۵/۱۳ به ارزش ۳۳/۳ میلیارد دلار بوده و میزان واردات کالا از تاریخ ۱۳۹۸/۶/۱ لغایت ۱۳۹۹/۵/۱۳ به ارزش ۳۸/۳ بوده است.

جدول ۷-آمار صادرات و واردات کالا از تاریخ ۱۳۹۸/۶/۱ تا تاریخ ۱۳۹۹/۵/۱۳ در مقایسه با از تاریخ ۱۳۹۷/۶/۱ تا تاریخ ۱۳۹۸/۵/۱۳

	۱۳۹۸/۵/۱۳ تا تاریخ ۱۳۹۷/۶/۱		۱۳۹۹/۵/۱۳ تا تاریخ ۱۳۹۸/۶/۱		
	ارزش (میلیارد دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیارد دلار)	وزن (هزار تن)	
صادرات	۳۳/۳	۱۰۶,۸۶۶	۴۰/۷	۱۲۴,۵۶۵	
واردات	۳۸/۳	۳۴,۱۴۶	۴۰/۱	۳۱,۳۰۵	

گمرک الکترونیک و هوشمند

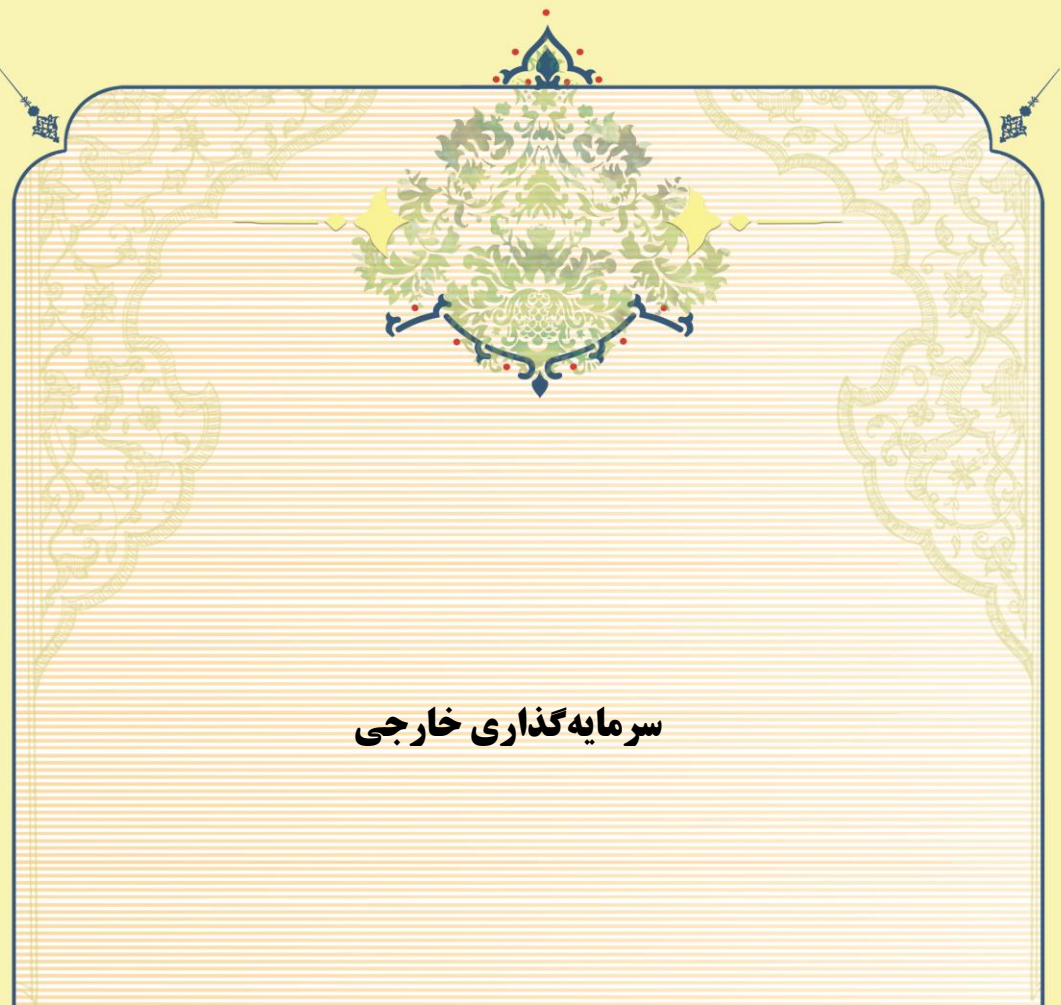
مطابق با شاخص تجارت فرامرزی گزارش بانک جهانی ۲۰۱۹ میلادی، علی رغم محدودیت های بین المللی مختلف ایجاد شده در طی سال های اخیر، اقدام های مؤثری در کشور طی دوره های مختلف جهت بهبود زیر شاخص مورد بحث صورت پذیرفته است و در بازه زمانی سال ۲۰۰۹ لغایت ۲۰۱۱ رشدی ۱۱ پله ای را در شاخص تجارت فرامرزی شاهد بوده ایم. با نگرشی واقع بینانه از وضعیت تجارت در سطح بین المللی و همچنین ادراکی صحیح از ظرفیت های ملی، برنامه های هدفمندی تدوین و طی سال های بعد اجرایی گردید که دستاورد این اقدام های هدفمند در سال ۲۰۱۷ معادل یک پله، سال ۲۰۱۸

معادل چهار پله و در سال ۲۰۱۹ نظاره‌گر رشدی ۴۵ پله‌ای و در سال ۲۰۲۰ بدون تغییر امتیاز و با حفظ شرایط با کاهش ۲ رتبه‌ای در این زیر شاخص مواجه می‌باشیم که بیشترین رشد را در مدت ده سال گذشته در سال ۲۰۱۹ داشته است.

جدول ۸- شاخص‌های عملکرد امور گمرکی

شاخص	صادرات		واردات	
	زمان (ساعت)	هزینه (دلار)	زمان (ساعت)	هزینه (دلار)
مدت زمان تجارت فرامرزی در ایران در سال ۲۰۱۸	۲۲۱	۶۹۰	۳۳۳	۸۵۷
مدت زمان تجارت فرامرزی در ایران در سال ۲۰۱۹	۱۳۴	۴۷۵	۱۸۱	۷۵۰
تغییرات نسبت به سال ۲۰۱۸	۳۹ درصد	۳۱ درصد	۴۶ درصد	۱۲ درصد
مدت زمان تجارت فرامرزی در ایران در سال ۲۰۲۰	۱۳۴	۴۷۵	۱۸۱	۷۵۰

سرمایه گذاری خارجی

مقدمه

تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی، اخذ وام و تسهیلات اعتباری و بازپرداخت اقساط و توسعه همکاری اقتصادی با سایر کشورها، مؤسسات، بانک‌های توسعه‌ای، سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی از جمله وظایف وزارت امور اقتصادی و دارایی است که از طریق سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران انجام می‌پذیرد. اهم وظایف تعریف‌شده در راستای سرمایه‌گذاری خارجی و کمک‌های فنی اقتصادی وزارتخانه متبوع به شرح ذیل می‌باشد:

۱. انجام امور مربوط به جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی و تعیین حداکثر مشارکت خارجی در رشته‌های مختلف سرمایه‌گذاری در ایران
 ۲. انجام امور مربوط به اخذ وام و اعتبار از خارج و بازپرداخت اقساط آن‌ها،
 ۳. وصول اقساط اصل وام‌ها و اعتبارات و بهره و کارمزد و سایر وجوه مربوط به وام‌ها و اعتبارات پرداخت‌شده به دولت‌ها و مؤسسات خارجی و بین‌المللی
 ۴. بازپرداخت اصل وام‌ها و اعتبارات و پرداخت بهره و کارمزد و سایر هزینه‌های مربوط به وام‌ها و اعتبارات دریافتی دولت از خارج
 ۵. تنظیم و مراقبت در اجرای برنامه کمک‌های فنی ایران به خارج با همکاری سازمان‌های مربوط
 ۶. مراقبت در حسن اجرای قراردادهای منعقد مربوط به اعطاء وام و اعتبار و کمک‌های اقتصادی و فنی و سرمایه‌گذاری
 ۷. مراقبت در حسن اجرای قراردادهای منعقد مربوط به اخذ وام و اعتبار از خارج از طرف دولت
- با توجه به موارد مذکور گزارش عملکرد وزارتخانه در این راستا به شرح ذیل ارائه می‌گردد:

اهم سیاست‌ها، برنامه‌های عملیاتی، اقدامات اجرایی و دستاوردها

سرمایه‌گذاری خارجی:

✚ علیرغم خروج ایالات متحده آمریکا از برجام در اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۷ از یک‌سو و فشارهای بین‌المللی موجود بر اقتصاد کشور از سوی دیگر، طی بازه زمانی شهریور ۱۳۹۸ تا پایان مردادماه ۱۳۹۹، به میزان ۶/۱ میلیارد دلار سرمایه خارجی برای ۱۸۵ طرح سرمایه‌گذاری برای کشور مصوب شده است.

✚ طی ۵ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ میزان سرمایه خارجی مصوب به حدود ۲/۴ میلیارد دلار رسیده است که در مقایسه بامدت مشابه سال قبل افزایش ۹۷ درصدی را نشان می‌دهد.

جدول ۹- شاخص‌های عملکرد سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران

عنوان شاخص	واحد اندازه‌گیری	وضعیت شاخص در مردادماه ۱۳۹۸	وضعیت شاخص در مردادماه ۱۳۹۹	ملاحظات
حجم سرمایه‌گذاری خارجی مصوب	میلیون دلار	۱,۱۸۹	۲,۳۵۱	افزایش ۹۷ درصدی میزان سرمایه‌گذاری خارجی مصوب
تعداد طرح‌های سرمایه‌گذاری خارجی مصوب	تعداد پروژه	۵۴	۸۱	افزایش ۵۰ درصدی در تعداد طرح

✚ تعداد ۵۹۰ فرصت سرمایه‌گذاری در سطح کشور و پالایش ۱۹۲ فرصت دارای استانداردهای لازم و انجام بازاریابی بین‌المللی، طی دوره گزارش شناسایی و احصاء شده است.

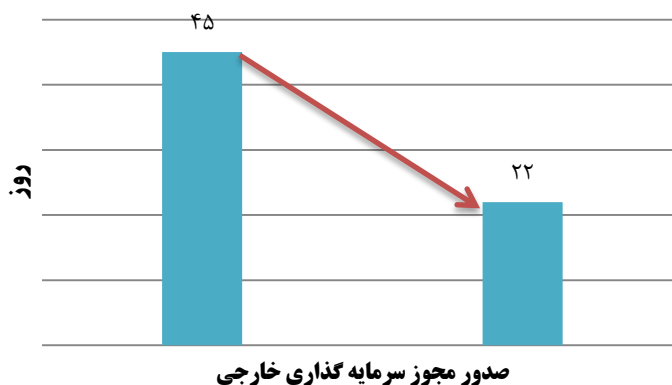
عملکرد تجهیز منابع مالی خارجی از محل بانک‌های توسعه‌ای بین‌المللی:

✚ جذب تسهیلات دریافتی از بانک‌ها و مؤسسات مالی بین‌المللی در بازه زمانی شهریورماه ۱۳۹۸ لغایت ۱۵ مردادماه ۱۳۹۹ به میزان ۶۳/۲۸ میلیون یورو اعتبارات از بانک توسعه اسلامی.

✚ برنامه افزایش اثربخشی ارائه خدمات:

- تدوین دستورالعمل فعالیت مراکز خدمات سرمایه‌گذاری استان‌های سی و یک گانه در راستای جهت‌دهی و همسوسازی فعالیت‌ها و برنامه‌های عملیاتی مراکز و استانداردسازی اقدامات در چارچوب برنامه عملیاتی وزارت امور اقتصادی و دارایی و کلیه دستگاه‌های اجرایی تابعه به عنوان اقدامی مهم و تأثیرگذار در بهبود خدمات‌رسانی و استانداردسازی فعالیت‌های تخصصی
- کاهش زمان صدور مجوز سرمایه‌گذاری خارجی از ۴۵ روز به ۲۲ روز کاری

کاهش زمان صدور مجوز سرمایه‌گذاری خارجی

توسعه صنعت بیمه

مقدمه

صنعت بیمه خدمات بسیار گسترده و مهمی در صحنه اقتصادی کشور ارائه می‌کند. واکنش سریع به رویدادهای فردی و گروهی در هنگام بروز زیانهای مالی، واگذاری و توزیع ریسک فعالیتها، حفاظت از سرمایهها، مشارکت در سیاستهای اجتماعی، حفظ و تقویت زنجیره تولید، تزریق سرمایه به اقتصاد ملی، حمایت از ایجاد زیربنای کشور، تسهیل ابداع و ابتکار و تسهیل تأمین مالی از جمله نقشهای صنعت بیمه در اقتصاد کشور است.

صنعت بیمه از یک سو مدیریت ریسک فعالیتهای اقتصادی را عهده‌دار هست و از سوی دیگر در تأمین و تخصیص منابع مالی بر واقعیتهای اقتصاد کشور اثرگذار است. بیمه مرکزی ج.ا.ا به عنوان یکی از مهم‌ترین دستگاههای وابسته به وزارت امور اقتصادی و دارایی، وظیفه راهبری و سیاست‌گذاری صنعت بیمه کشور را بر عهده دارد و همچنین مسئولیت عملیات بیمه اتکایی را به انجام می‌رساند. در این گزارش به اهم اقدامات و تحلیل شاخص عملکرد آن می‌پردازیم.

اهم سیاستها، اقدامات اجرایی و دستاوردها

❖ تدوین و اصلاح مقررات و آیین‌نامه‌های بیمه‌ای

- ✚ مبلغ ۲,۸۰۰ میلیارد تومان به مراجع درمانی در جهت کمک به مقابله با شیوع بیماری کرونا پرداخت گردید.
- ✚ مبلغی بالغ بر ۱۹۷ میلیارد تومان توسط شرکت‌های بیمه به خسارت دیدگان حادثه سیل اوایل فروردین‌ماه ۱۳۹۸ و اواخر اسفندماه ۱۳۹۷ بابت تعداد ۱۰۵,۴۳۵ خسارت اعلامی، پرداخت گردید.
- ✚ نسخه فیزیکی بیمه‌نامه شخص ثالث در راستای اهداف دولت الکترونیک و کاهش مراجعات بیمه‌گذاران به شرکت‌های بیمه، در سال جاری حذف گردید.

- ✚ اعمال بیش از هشت مرحله بخشودگی حق بیمه مربوط به موضوع بند (ب) ماده ۲۴ قانون بیمه شخص ثالث (جرائم صندوق تأمین خسارت‌های بدنی) در خصوص انواع گروه‌های خودرویی
- ✚ تسهیل ارائه خدمات بیمه‌ای به زائرین اربعین حسینی
- ✚ پرداخت غرامات فوت حوادث فاجعه‌آمیز با ابعاد ملی گسترده از جمله:
- ✚ شهدای حادثه تروریستی مجلس در وجه ذینفعان علیرغم محدودیت‌های ناشی از مستثنی بودن - پوشش حوادث تروریستی در قراردادهای بیمه‌ای منعقد با شرکت‌های بیمه شناسایی شده.
- ✚ غرامت فوت افراد دارای پوشش بیمه‌ای، ناشی از زلزله مورخ ۱۳۹۶/۰۸/۲۱ استان کرمانشاه.
- ✚ غرامت فوت افراد دارای پوشش بیمه‌ای مربوط به حادثه معدن یورت گلستان
- ✚ ابلاغ مصوبه شورای عالی بیمه درخصوص تسری آیین نامه‌های مصوب شورا به مناطق آزاد تجاری
- ✚ ابلاغ آیین نامه شرایط عمومی بیمه مسئولیت مدنی کارفرما در قبال کارکنان
- ✚ ابلاغ مکمل آیین نامه کارگزاری رسمی بیمه مستقیم

حذف نسخه فیزیکی بیمه‌نامه شخص ثالث در راستای اهداف دولت الکترونیک و کاهش مراجعات بیمه‌گذاران به شرکت‌های بیمه

❖ عملیات بیمه اتکایی

- ✚ انعقاد قرارداد مازاد خسارت ریسک (Risk) در رشته‌های آتش‌سوزی، مهندسی و پول در صندوق برای بیمه مرکزی ج.ا.و ۷ شرکت بیمه ایران،

آسیا، البرز، دانا، پارسیان، ملت و سامان با راهبری بیمه مرکزی و با سقف تعهد ۳ هزار میلیارد ریال برای هر ریسک.

✚ انعقاد قرارداد مازاد خسارت حوادث فاجعه‌آمیز (CAT) در رشته‌های آتش‌سوزی، مهندسی و پول در صندوق برای بیمه مرکزی ج.ا.ا و ۴ شرکت بیمه ایران، آسیا، البرز و دانا با راهبری بیمه مرکزی و با سقف تعهد ۸۰ هزار میلیارد ریال در هر حادثه.

✚ انعقاد قرارداد مازاد خسارت در رشته‌های آتش‌سوزی، مهندسی و پول در صندوق برای قبولی‌های اختیاری بیمه مرکزی ج.ا.ا. با سقف تعهد ۳ هزار میلیارد ریال در هر حادثه.

✚ انعقاد قرارداد مازاد خسارت حوادث فاجعه‌آمیز (CAT) در رشته‌های آتش‌سوزی، مهندسی و پول در صندوق برای ۱۱ شرکت بیمه رازی، آرمان، دی، میهن، سرمد، سامان، تعاون، سینا، کارآفرین، معلم و تجارت نو با راهبری بیمه مرکزی و با سقف تعهد ۳۰ هزار میلیارد ریال در هر حادثه.

جدول ۱۰- شاخص‌های توسعه صنعت بیمه

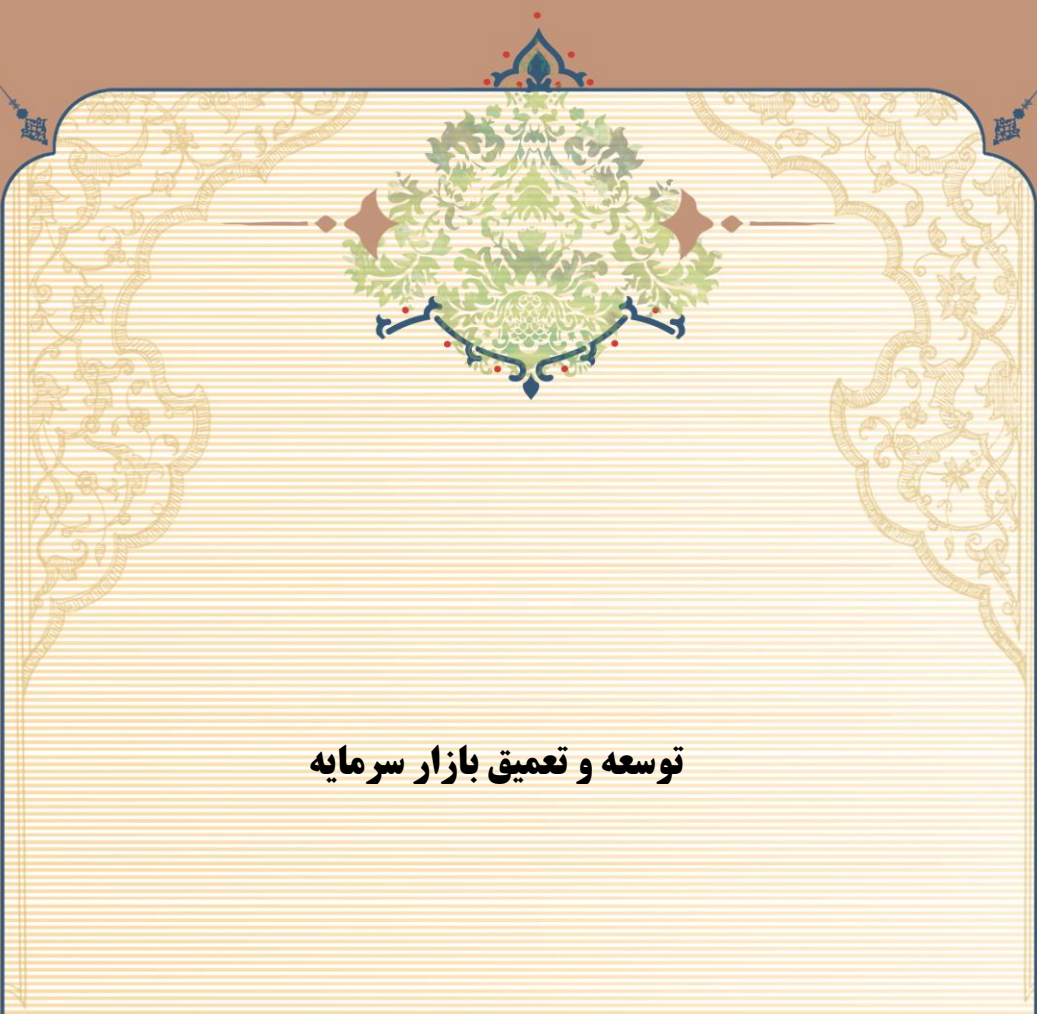
عنوان شاخص	واحد سنجش	فرمول محاسبه شاخص	۱۳۹۷	۱۳۹۸
حق بیمه تولیدی صنعت بیمه	هزار میلیارد ریال	مجموع آمار عملکرد دریافتی از شرکت‌های بیمه	۴۵۴/۴	۵۹۰/۹
نرخ رشد صنعت بیمه	درصد	درصد تغییرات شاخص شماره ۱	۳۲	۳۰
حق بیمه سرانه	میلیون ریال	شاخص شماره ۱ تقسیم بر جمعیت کل کشور	۵/۵	۷/۱
ضریب نفوذ بیمه	درصد	شاخص شماره ۱ تقسیم بر تولید ناخالص داخلی کشور (GDP) به قیمت جاری	۲/۴	۲/۵

جدول ۱۱- تعداد شرکت‌ها و مراکز بیمه‌ای در کشور

عنوان	۱۳۹۸/۰۵/۳۱	۱۳۹۹/۰۵/۱۵
تعداد کل شرکت‌های بیمه	۳۲	۳۳
تعداد شعب بیمه	۱,۲۶۴	۱,۳۱۷
مجموع تعداد نمایندگان بیمه فعال (جنرال و عمر)	۷۱,۱۳۲	۷۹,۶۳۳
تعداد نمایندگان بیمه عمر (فعال)	۳۵,۱۷۵	۴۱,۲۱۵
تعداد کارگزاران بیمه (فعال)	۸۳۲	۹۹۶
تعداد ارزیابان خسارت بیمه‌ای (فعال)	۴۶۶	۷۶۵
تعداد دفاتر ارتباطی	۶	۶

اهم برنامه‌ها و اقدامات مرتبط با رویکرد جهش تولید

- ✚ تصویب دستورالعمل‌های لازم برای بهره‌گیری از استارت آپ های بیمه‌ای در صنعت بیمه
- ✚ اصلاح مقررات سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه به منظور به کارگیری منابع صنعت بیمه در توسعه اقتصادی و ارتقاء نظام مالی کشور
- ✚ ایجاد سازوکارهای لازم برای عرضه ضمانت‌نامه‌های موردنیاز بخش تولید توسط مؤسسات تضمین
- ✚ توسعه بیمه‌های اعتبار برای پوشش ریسک فروش اعتباری کالاهای تولیدی داخل
- ✚ توسعه پوشش بیمه کیفیت محصول و سایر مسئولیت‌های مرتبط با بخش تولید
- ✚ ارائه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای در زمینه مدیریت ریسک به بخش‌های تولیدی

توسعه و تعمیق بازار سرمایه

مقدمه

ساختار تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی کشور عمدتاً بانک محور است. طبیعی است به دلیل محدودیت منابع نظام بانکی، این وضعیت مطلوب حوزه تولید و سرمایه‌گذاری در کشور نمی‌باشد. بازار پول و سرمایه همانند دو بال برای حرکت اقتصاد عمل می‌نمایند. طی یک سال گذشته با هدف هماهنگی بیشتر بازار پول و سرمایه و به منظور بهسازی ساختار مالی کشور و افزایش نقش بازار سرمایه در تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی و ارتقای بازار سرمایه، اقدامات مؤثر به شرح ذیل انجام گرفته است.

اهم شاخص‌ها و دستاوردها

✚ شاخص کل بورس تهران به عنوان مهم‌ترین نماگر بازار سرمایه از رقم ۲۶۶,۱۲۷ در پایان مردادماه ۱۳۹۸ با رشد قابل‌توجه ۶۱۵ درصدی در ۸ مردادماه ۱۳۹۹ به رقم ۱,۹۰۴,۳۲۴ واحد افزایش یافت.

✚ شایان‌ذکر است که مجموع اقدامات اثربخش در حوزه بازار سرمایه، باعث بازگشت اعتماد سرمایه‌گذاران به بورس و ورود نقدینگی جدید به این حوزه گردید که تداوم آن باعث تأمین مالی و رونق تولید و ثبات بخشی بیشتر در سایر بازارها خواهد شد.

جدول ۱۲- سایر شاخص‌های آماری بازار سرمایه

عنوان شاخص	واحد اندازه‌گیری	وضعیت شاخص در ۱۳۹۸/۰۵/۳۱	وضعیت شاخص در ۱۳۹۹/۰۵/۰۸
اندازه بازار *	هزار میلیارد ریال	۱۳,۶۷۲	۹۲,۸۷۸
شاخص کل بورس تهران (وزنی ارزشی)	واحد	۲۶۶,۱۲۷	۱,۹۰۴,۳۲۴
شاخص کل بورس (هم‌وزن)	واحد	۷۲,۱۲۵	۵۰۷,۱۹۱
شاخص کل فرا بورس ایران	واحد	۳,۵۷۹	۱۹,۷۲۴
ضریب نفوذ (تعداد کدهای سهامداری)	تعداد	۹,۰۸۶,۴۲۴	۱۵,۲۵۱,۳۴۴ **
تعداد نمادها در بورس و فرا بورس	تعداد	۶۱۱	۶۴۳
ارزش مانده اوراق بهادار اسلامی	هزار میلیارد ریال	۹۶۳	۲,۰۰۸ ***
ارزش سرمایه‌گذاری خارجی	هزار میلیارد ریال	۱۳/۸	۴۴/۷ ***

* شاخص اندازه بازار مجموع ارزش بازار سهام، انواع اوراق بهادار اسلامی (صکوک) و صندوق‌های قابل معامله (ETF) در بازارهای بورس تهران، فرا بورس ایران، بورس کالا و انرژی می‌باشد.

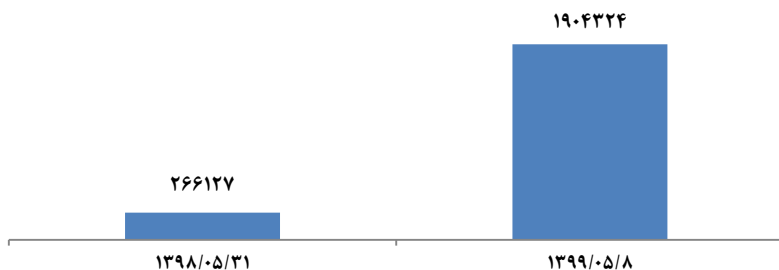
** تعداد کدهای سهامداری در پایان خردادماه سال ۱۳۹۹ است که با احتساب کد معاملاتی مشمولان سهام عدالت ۴۸,۵۴۶,۹۵۲ می‌باشد.

*** ارزش مانده اوراق بهادار اسلامی (صکوک) منتشره و ارزش سرمایه‌گذاری خارجی تا پایان تیرماه سال ۱۳۹۹ می‌باشد.

جدول ۱۳- ارزش معاملات و میزان تأمین مالی از طریق بازار سرمایه

عنوان شاخص	واحد اندازه گیری	دوره ۱۲ ماهه منتهی به ۱۳۹۸/۰۴/۳۱	دوره ۱۲ ماهه منتهی به ۱۳۹۹/۰۴/۳۱
مجموع ارزش معاملات بورس ها	هزار میلیارد ریال	۴,۹۷۱	۲۲,۶۴۷
میزان تأمین مالی	هزار میلیارد ریال	۱,۴۴۶	۴,۶۵۵
میزان تأمین مالی (بدون احتساب ارزش صندوق های سرمایه گذاری)	هزار میلیارد ریال	۱,۲۳۹	۲,۹۲۴

شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران

❖ حمایت از توسعه کسب و کار هوشمند و حرکت به سمت اقتصاد هوشمند با

به کارگیری ابزارها و روش های هوشمند

✚ تدوین و تصویب دستورالعمل اجرایی نحوه حضور و اعمال حق رأی به صورت

الکترونیکی در مجامع عمومی شرکت های ثبت شده نزد سازمان

✚ راه اندازی سامانه الکترونیکی پذیرش در بورس ها

✚ به روزرسانی سرویس های استعلامات ملی شامل ثبت احوال، شبای بانکی،

شاهکار و پست

✚ ممیزی زیرساخت و سامانه های معاملات بر خط اوراق بهادار براساس الزامات

امنیت اطلاعات بازار سرمایه، جهت اعطای مجوز بهره برداری از سامانه

✚ بازرسی جامع امنیت اطلاعات شرکت های ارائه دهنده خدمات بر خط بازار

سرمایه براساس الزامات امنیت اطلاعات بازار سرمایه

- ✚ جرم‌یابی رایانه‌ای و رسیدگی به تخلفات سایبری در حوزه بازار سرمایه
- ✚ سیستمی کردن تغییر کارگزار ناظر اوراق بهادار جهت کاهش ریسک سوء رفتار
- ❖ **استانداردسازی فرایند خدمات قابل‌ارائه و تعیین بازه زمانی مشخص برای آن^۳**
- ✚ فراهم آوردن بستر لازم جهت عملیات آزادسازی سهام عدالت (تدوین سازوکار ساماندهی سهام عدالت و مقررات مرتبط با آن)
- ✚ کاهش زمان انتشار اوراق از طریق بازنگری در دستورالعمل‌های انتشار اوراق و اختیاری نمودن برخی ارکان انتشار اوراق ازجمله مشاور عرضه، متعهد پذیرهنویسی
- ✚ امکان انتشار اوراق توسط شرکت‌ها بدون استفاده از رکن ضامن و از طریق رتبه‌بندی اعتباری متقاضیان تأمین مالی
- ✚ تسریع در رسیدگی‌های هیئت دאوری و ارتقاء کیفیت رسیدگی و صدور آراء
- ✚ تجدید ساختار رسیدگی با اعمال ماده ۳۵ قانون بازار اوراق بهادار در جهت استفاده از توان و ظرفیت‌های نهادهای حرفه‌ای و صنفی در رسیدگی به تخلفات
- ✚ آسیب‌شناسی قوانین حاکم بر بازار سرمایه در جهت ارتقاء سطح کیفی و توسعه بازار سرمایه با تدوین و ارائه پیش‌نویس "قانون ارتقاء نظام بازار سرمایه ایران"
- ✚ تنقیح مقررات بازار سرمایه و به‌روزرسانی پایگاه قوانین و مقررات (cmr.seo.ir)
- ✚ اصلاح مقررات برای ارتقای شفافیت اطلاعات در بازار سرمایه از طریق شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری

^۳. استانداردسازی فرایندها توسط نهاد ناظر بر بازار سرمایه، عمدتاً از طریق ایجاد یا اصلاح زیرساخت‌های مقرراتی و ابلاغ و نظارت بر اجرای مقررات از زمان لازم‌الاجرا شدن آن‌ها صورت پذیرفته است.

✚ تقویت نظارت بر نحوه ثبت و نگهداری حسابهای مالی و گردش مالی کارگزاران با مهیا شدن زیرساختهای مقرراتی

✚ کاهش سقف نرخ کارمزدهای ارکان بازار و حق نظارت سازمان (حق نظارت سازمان در معاملات مشتقات و کالاهای مشمول ستاد تنظیم بازار ابلاغ شده است) و تخصیص کارمزدها به صندوق تثبیت بازار سرمایه و صندوق سرمایه‌گذاری مشترک توسعه بازار سرمایه.

❖ تعریف طرحهای ملی و مشارکت بانکهای تخصصی و بازار سرمایه در تأمین

مالی این طرحها در بخشهای مسکن، پتروشیمی، معدنی و ...

✚ همراهی سازمان بورس و وزارت بهداشت از طریق طرح تأمین مالی جمعی خیرخواهانه در اسفندماه ماه ۱۳۹۸ و مشارکت ۱۱۰ میلیارد ریالی در خرید گواهی نیکوکاری مقابله با کرونا

✚ همکاری با وزارت نفت و شرکت‌های وابسته در عرضه نفت خام و فرآورده‌های نفتی در بورس انرژی ایران

✚ تسهیل فعالیت شرکت‌های خرده‌فروشی برق:

• افزایش تعداد شرکت‌های فعال و کدهای معاملاتی شرکت‌های خرده‌فروشی برق

• افزایش ارزش و حجم معاملات شرکت‌های خرده‌فروشی در بازار برق بورس انرژی

• گشایش نمادها با دوره تحویل ماهانه در بازار عمده‌فروشی برق بورس انرژی ایران

• انجام اقدامات لازم به منظور توسعه و تعمیق بازار شرکت‌های خرده‌فروشی برق

✚ انجام هماهنگی‌های لازم با مجموعه وزارت نیرو به منظور فراهم شدن بسترهای لازم جهت راه‌اندازی بازار اوراق گواهی ظرفیت:
 • انجام عملیات پذیرش نیروگاه‌های جدید به منظور انتشار اوراق گواهی ظرفیت نقدی.

❖ **استفاده از ظرفیت بازارهای بدهی و سرمایه برای تأمین مالی منابع موردنیاز تولید به‌خصوص از طریق طراحی ابزارهای مالی ترکیبی بدهی - سهام و صندوق پروژه‌ها، افزایش ظرفیت و سهم ابزارهای اعتباری بانکی برای تولیدکنندگان در قالب‌هایی نظیر اعتبار اسنادی داخلی و فکتورینگ**

✚ عرضه بزرگ‌ترین بسته اوراق بدهی دولت (اوراق صکوک منفعت) در دی ماه ۱۳۹۸ به ارزش ۱۰۰ هزار میلیارد ریال
 ✚ آغاز عملیات بازار باز در بازار سرمایه کشور در دی‌ماه ۱۳۹۸ در راستای اجرای سیاست‌های پولی بازار محور که با مجوز هیئت‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار به بانک مرکزی، معامله‌گری مستقل در عملیات بازار باز از طریق اوراق قابل معامله و درج‌شده در فرا بورس ایران و روی اوراق مالی اسلامی که دولت منتشر می‌کند، انجام می‌گیرد.

✚ پذیرش اسناد خزانه اسلامی
 ✚ پذیره‌نویسی نخستین صندوق سرمایه‌گذاری خصوصی در فرا بورس در اسفندماه ۱۳۹۸

✚ انتشار مبلغ ۱۰۹,۵۰۰ میلیارد ریال اوراق مرابحه عام مازاد بر سقف بودجه به استناد مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی طی سه‌ماهه اول ۱۳۹۹
 ✚ اجرایی شدن اولین عرضه صادراتی تابلو پتروشیمی در دی‌ماه ۱۳۹۸
 ✚ راه اندازی قرارداد آتی پسته و زیره در بورس کالا
 ✚ عملیاتی کردن بازار مناقصه در بورس کالا

✚ انجام فرآیندهای مربوط به راه‌اندازی معاملات گواهی سپرده کالایی زعفران در

استان خراسان جنوبی

✚ فراهم آوردن امکان تأمین مالی از طریق ابزارهای نوین مالی از قبیل صندوق

سرمایه‌گذاری پروژه و اوراق سلف موازی استاندارد در تیرماه ۱۳۹۹ درخصوص

تأمین مالی پروژه‌های صنعت برق:

- کاهش مدت زمان موردنیاز جهت تأمین نیازهای مالی
- افزایش شفافیت درخصوص وضعیت سرمایه‌گذاری در پروژه‌ها
- حذف نیاز به وثایق رهنی
- کنترل ریسک پروژه و جلوگیری از تسری ریسک پروژه به مالکان

❖ **تقویت و توسعه کانال افزایش سرمایه از محل آورده نقدی، صرف سهام یا سلب**

حق تقدم شرکت‌های بورسی و افزایش پذیرش شرکت‌های جدید در بورس

✚ افزایش مجموع تعداد نمادهای پذیرفته‌شده و ثبت‌شده در بورس اوراق بهادار

تهران و فرا بورس ایران از ۶۱۱ شرکت در مرداد سال ۹۸ به ۶۳۶ شرکت در

خرداد ماه ۱۳۹۹

✚ اصلاح دستورالعمل‌های پذیرش اوراق بهادار در بورس تهران و فرا بورس ایران

✚ عرضه اولیه ۲۳ شرکت به ارزش ۶۴,۰۶۲ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۸ و ۱۲

شرکت به ارزش ۱۵۵,۶۱۵ میلیارد ریال تا ۸ مرداد ماه ۱۳۹۹ در بورس تهران و

فرا بورس ایران

✚ صدور مجوز افزایش سرمایه از محل مطالبات، آورده نقدی و صرف سهام به

مبلغ ۱۲۹,۵۴۳ میلیارد ریال در چهار ماه ابتدایی سال ۹۹ و ۴۱۷,۷۳۷ میلیارد

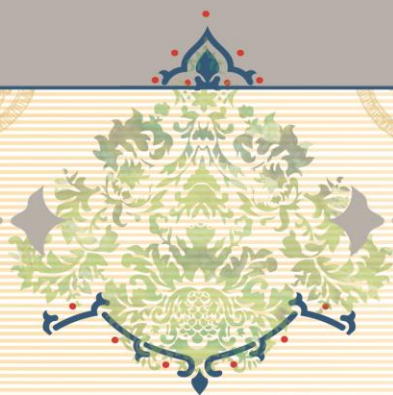
ریال در سال ۱۳۹۸

❖ تسريع در فروش باقی مانده سهام دولت به صورت ETF

+ تصویب مقررات واگذاری سهام متعلق به دولت از طریق صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله (ETF) با مدیریت غیر فعال

+ آماده سازی زیرساخت های لازم جهت واگذاری سهام دولت از طریق صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله (ETF)

در سال ۱۳۹۸، بیش از ۲۶۴ هزار میلیارد تومان ارزش تجهیز و جذب منابع مالی از طریق بازار سرمایه بوده است. همچنین اطلاعات چهارماهه اول سال ۱۳۹۹ این متغیر نشان می دهد، به رغم مشکلات ناشی از شیوع بیماری کرونا و محدودیت های اقتصادی ایجاد شده، بیش از ۲۳۱ هزار میلیارد تومان منابع از طریق بازار سرمایه تجهیز و جذب بازار سرمایه شده است.

خصوصی سازی

مقدمه

شتاب بخشیدن به رشد اقتصادی ملی، گسترش مالکیت در سطح عموم مردم به منظور تأمین عدالت اجتماعی، ارتقای کارایی بنگاه‌های اقتصادی و بهره‌وری منابع مادی، انسانی و فناوری، افزایش رقابت‌پذیری در اقتصاد ملی، افزایش سهم بخش خصوصی و تعاونی در اقتصاد ملی، کاستن از بار مالی و مدیریتی دولت در تصدی فعالیت‌های اقتصادی، افزایش سطح عمومی اشتغال، تشویق افشار مختلف مردم به پس‌انداز و سرمایه‌گذاری و بهبود درآمد خانوارها اهداف هشت‌گانه اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی است. پیرو ابلاغ این قانون، واگذاری شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی و تعاونی به عنوان یکی از ارکان مهم اجرایی سازمان خصوصی‌سازی می‌باشد و طی دوره ۱۹ ساله‌ای که از عمر سازمان خصوصی‌سازی می‌گذرد تعداد قابل توجهی از شرکت‌های دولتی که فعالیت‌های تصدی‌گری را انجام می‌دادند واگذار شده است، تا حضور دولت هر آنجا که بخش خصوصی امکان فعالیت دارد، کمرنگ‌تر شود.

واگذاری سهام شرکت‌های دولتی در قالب طرح توزیع سهام عدالت به عنوان یکی از مصادیق گسترش مالکیت در سطح عموم در نظر گرفته می‌شود. در این راستا طی سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ مطابق با آخرین آمار از ارزش کل واگذاری‌های انجام‌شده معادل ۱۸/۵ درصد آن، مربوط به سهام عدالت بوده است. همچنین در بخش تعاون طبق ماده (۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴)، سهم بخش تعاون ۲۵ درصد در اقتصاد کشور هدف‌گذاری شده است. بنا به آخرین بررسی مرکز آمار ایران، با لحاظ سهام عدالت این رقم ۳/۸ درصد برآورد شده است. در حوزه کاستن از بار مالی دولت هم شایان ذکر است؛ یکی از اهداف اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، کاهش بار مالی دولت ناشی از اداره و تصدی شرکت‌های دولتی از طریق واگذاری آن‌ها به بخش خصوصی و تعاونی می‌باشد. بررسی عملکرد اجرای قانون و سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی طی سال‌های پس از ابلاغ آن (۱۳۸۷) لغایت سال ۱۳۹۸ حاکی از آن است که علیرغم کاهش ۲/۳ درصدی تعداد شرکت‌های دولتی طی دوره مذکور، حجم بودجه شرکت‌های دولتی از رشدی حدود ۲۰ درصد برخوردار شده است.

اهم سیاست‌ها، برنامه‌های عملیاتی، اقدامات اجرایی و دستاوردها

کاستن از بار مالی و مدیریتی دولت، به منظور کارا تر نمودن نظام اقتصادی کشور و گسترش مالکیت در سطح عموم مردم به منظور تأمین عدالت اجتماعی و بهبود درآمد خانوارها از طریق " واگذاری سهام متعلق به دولت و شرکت‌های دولتی به بخش غیردولتی " و " ساماندهی طرح توزیع سهام عدالت " به عنوان بارزترین دستاوردهای سازمان خصوصی‌سازی طی دوره یک‌ساله منتهی به مردادماه سال ۱۳۹۹ می‌باشد.

✚ طی یک سال اخیر علاوه بر واگذاری دو بنگاه به ارزش ۲۹ هزار میلیارد ریال به صورت بلوکی، ۱۲۵ هزار میلیارد ریال از سهام ۱۵ شرکت دولتی نیز از طریق بازار بورس و اوراق بهادار به صورت خرد و تدریجی و ۱ بنگاه به ارزشی حدود ۶۲ هزار میلیارد ریال به صورت بلوکی بابت رد دیون دولت به سازمان تأمین اجتماعی واگذار شده است. همچنین در اردیبهشت‌ماه و خردادماه سال ۱۳۹۹، پذیره‌نویسی و عرضه صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF) واسطه‌گری مالی یکم (متشکل از سهام بانک‌های ملت، تجارت و صادرات و بیمه‌های البرز و اتکایی امین) به ارزشی معادل ۵۶ هزار میلیارد ریال به حدود ۳ و نیم میلیون نفر از متقاضیان انجام شده است.

✚ واریز سود سهام عدالت به حساب مشمولین و آزادسازی سهام عدالت از طریق پیگیری «لایحه ساماندهی سهام عدالت» و با اخذ مجوز ساماندهی سهام عدالت از مقام معظم رهبری، در یک سال اخیر از دیگر اقدامات سازمان خصوصی‌سازی بوده است. به طوری که طی دوره مورد بررسی، دریافت و واریز سود سال مالی ۱۳۹۷ شرکت‌های سرمایه‌پذیر سهام عدالت انجام پذیرفته و بر این اساس مبلغی به ارزش ۴۷,۳۵۳ میلیارد ریال به حساب بیش از ۴۱ میلیون نفر از مشمولین طرح واریز گردیده است. وضعیت مقایسه‌ای این سود واریزی نسبت به سود سال مالی ۱۳۹۶ شرکت‌های موجود در پرتفوی سهام عدالت به شرح زیر است:

جدول ۱۴- وضعیت مقایسه‌ای سود واریزی نسبت به سود سال مالی ۱۳۹۶ شرکت‌های موجود در پرتفوی سهام عدالت

عنوان شاخص	واحد اندازه‌گیری	مردادماه ۱۳۹۸ (سود سال مالی ۱۳۹۶)	مردادماه ۱۳۹۹ (سود سال مالی ۱۳۹۷)	درصد
واریزی سود سهام عدالت به حساب مشمولین	میلیارد ریال	۴۰,۷۵۳	۴۷,۳۵۳	۱۶

علاوه بر توزیع سود، امکان اداره و خرید و فروش مستقیم این سهام، به عنوان مبنای آزادسازی سهام عدالت و در چارچوب ابلاغیه مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۰۹ مقام معظم رهبری در دستور کار وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفته است. با توجه به این ابلاغیه، آزادسازی سهام عدالت به دو روش «انتقال مستقیم سهام به مشمولین» و «آزادسازی به شیوه غیرمستقیم» در حال انجام می‌باشد.

(۱) انتقال مستقیم سهام به مشمولین

- حدود ۱۹ میلیون نفر از مشمولین (کل مشمولین حدود ۴۹ میلیون نفر می‌باشند) نسبت به انتخاب روش مستقیم به منظور مدیریت و اداره سهام رأساً توسط خودشان اقدام نمودند.
- در حال حاضر فروش حداکثر ۶۰ درصد ارزش پرتفوی متعلق به مشمولین فوق، از طریق بانک‌ها و یا شرکت‌های کارگزاری به وکالت از فرد مشمول، امکان‌پذیر است و کل سهام این دسته از مشمولین به تدریج طی یک سال قابل معامله خواهد بود و پس از آن بدون محدودیت امکان معامله وجود خواهد داشت.

(۲) آزادسازی به شیوه غیرمستقیم

- پرتفوی سهام حدود ۳۰ میلیون نفر از مشمولین به صورت غیرمستقیم و فعلاً از طریق شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی و یا کانون متشکل از شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی، اداره خواهد شد.
- این دسته از مشمولین پس از پذیرش شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی در بازار بورس اوراق بهادار، سهامدار این شرکت‌ها خواهند بود و از زمان اعلام آزاد شدن خرید و فروش، می‌توانند نسبت به معامله سهم خود در بورس اقدام نمایند.

- معامله سهام شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی صرفاً از طریق بورس و به تدریج طی مدت یک‌سال امکان‌پذیر خواهد گردید و پس‌از آن بدون محدودیت انجام خواهد شد.

- واگذاری سهام بنگاه‌های مشمول واگذاری از طریق بازار سرمایه و همچنین صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس؛ در راستای اجرای مصوبات شورای عالی هماهنگی اقتصادی مبنی بر واگذاری سهام و دارایی‌های تحت مالکیت دولت در چارچوب روش‌های جاری یا در قالب صندوق‌های معامله‌پذیر در بورس (ETF)، تمامی سیاست‌ها و اقدامات سازمان خصوصی‌سازی طی یک‌سال اخیر بر همین امر متمرکز گردید؛ و نهایتاً در چارچوب جزء (۲) بند (الف) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور مبنی بر مجوز تشکیل صندوق‌های (ETF) و واگذاری سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت از این طریق عرضه و واگذاری سهام باقیمانده متعلق به دولت در شرکت‌های بزرگ در قالب سه صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF)، در بورس در دستور کار قرار گرفت؛ که با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط از جمله سازمان بورس و اوراق بهادار در اردیبهشت و خردادماه سال ۱۳۹۹، پذیرهنویسی و عرضه صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF) واسطه‌گری مالی یکم (متشکل از سهام بانک‌های ملت، تجارت و صادرات و بیمه‌های البرز و اتکایی امین) از متقاضیان انجام و اقدامات لازم به منظور پذیرش و عرضه دو صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (پالایشی؛ خودرو و صنایع فلزی) در دستور کار این سازمان قرار دارد. ضمناً در طول یک‌سال اخیر؛ و در راستای سیاست بازنگری روش‌های واگذاری، کلیه واگذاری‌های انجام‌یافته توسط سازمان خصوصی‌سازی از طریق بازار سرمایه انجام پذیرفته است و هیچ واگذاری از طریق سایر روش‌ها از جمله مزایده و مذاکره انجام‌نشده است.

- **بازنگری در چگونگی احراز صلاحیت و اهلیت خریداران؛** تا قبل از سال ۱۳۹۸ و در چارچوب قوانین و مقررات موجود تا آن مقطع، صرفاً دستورالعمل روش انتخاب مشتریان استراتژیک و متقاضی خرید سهام کنترلی و مدیریتی، مصوب سال ۱۳۹۳ هیأت واگذاری به عنوان مستند قانونی احراز صلاحیت و اهلیت خریداران، ملاک عمل بود، لیکن به دلیل برخی چالش‌های پیش‌آمده در واگذاری برخی شرکت‌ها طی سال‌های اخیر و همچنین الزام قانونی (قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ کل کشور) برای احراز صلاحیت حرفه‌ای و اهلیت متقاضی، دستورالعمل یادشده طی سال ۱۳۹۸ مورد بازنگری قرار گرفت و اصلاحیه آن در دی‌ماه ۱۳۹۸ برای احراز صلاحیت عمومی و صلاحیت تخصصی متقاضیان خرید سهام شرکت‌های مشمول واگذاری به صورت کنترلی و مدیریتی، به تصویب هیأت واگذاری رسید، بطوریکه طی یک سال گذشته این دستورالعمل در تمامی واگذاری‌های مربوطه رعایت شده است.

مجموعه سیاست‌های اقتصادی سال ۱۳۹۹ با رویکرد جهش تولید در راستای

خصوصی‌سازی

الف: تسریع در فروش باقیمانده سهام متعلق به دولت به صورت ETF

وزارت امور اقتصادی و دارایی به عنوان تنها مجری سیاست‌های اقتصادی دولت در زمینه خصوصی‌سازی موظف است در چارچوب اساسنامه مربوط، نسبت به انجام وظایف مندرج در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی پیرامون امر واگذاری‌ها، اقدام نماید. بیشک مهم‌ترین فعالیت وزارت امور اقتصادی و دارایی طی دوره زمانی شهریور سال ۱۳۹۸ تا مرداد ۱۳۹۹، بازنگری فرایندهای واگذاری و نهایتاً تمرکز بر انجام واگذاری‌ها از طریق بازار سرمایه و همچنین واگذاری سهام و دارایی‌های تحت مالکیت دولت در قالب صندوق‌های سرمایه‌گذاری معامله‌پذیر (ETF) بوده است. اهم اقدامات صورت گرفته در این راستا طی دوره مورد بررسی به شرح زیر می‌باشد:

در راستای مصوبه شماره ۱۳۱۸۶-۹۷/م مورخ ۱۳۹۸/۰۵/۰۳ شورای عالی هماهنگی اقتصادی مبنی بر «مجاز شدن دولت به واگذاری سهام و دارایی‌های تحت مالکیت خود در چارچوب روش‌های جاری یا در قالب صندوق‌های معامله پذیر در بورس (ETF)، و همچنین با عنایت به جزء (۲) بند (الف) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور پیرامون «تأکید بر امکان واگذاری سهام متعلق به دولت در قالب صندوق‌های سرمایه‌گذاری معامله پذیر (ETF)»؛ هیات واگذاری نسبت به اصلاح و بازنگری روش‌های واگذاری اهتمام نموده و ضمن تمرکز بر انجام کلیه واگذاری‌ها از طریق بازار سرمایه، واگذاری سهام متعلق به دولت در قالب صندوق‌های یادشده را با جدیت پیگیری و در چارچوب مصوبات موصوف و همچنین مصوبات هیات وزیران اجرایی نمود. به‌گونه‌ای که عرضه و واگذاری سهام باقیمانده متعلق به دولت در شرکت‌های بزرگ در قالب سه صندوق سرمایه‌گذاری معامله پذیر (ETF)، در بورس در دستور کار قرار گرفت؛ و در ادامه با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط از جمله سازمان بورس و اوراق بهادار، در اردیبهشت و خرداد سال ۱۳۹۹، پذیرهنویسی و عرضه صندوق سرمایه‌گذاری معامله‌پذیر (ETF) واسطه‌گری مالی یکم (متشکل از سهام بانک‌های ملت، تجارت و صادرات و بیمه‌های البرز و اتکایی امین) به ارزشی معادل ۵۶ هزار میلیارد ریال به حدود ۳ و نیم میلیون نفر از متقاضیان انجام گردید. همچنین اقدامات لازم به منظور پذیرش و عرضه دو صندوق سرمایه‌گذاری معامله پذیر صنایع پالایش نفت و خودرو و صنایع فلزی به ترتیب در شهریورماه و سه‌ماهه سوم سال جاری در دستور کار سازمان خصوصی‌سازی قرار گرفت.

تشکیل صندوق سرمایه‌گذاری معامله‌پذیر (ETF) واسطه‌گری مالی یکم (متشکل از سهام بانک‌های ملت، تجارت و صادرات و بیمه‌های البرز و اتکایی امین) به ارزشی معادل ۵۶ هزار میلیارد ریال با مشارکت حدود ۳ و نیم میلیون نفر از آحاد مردم در اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۹

ب) اولویت‌گذاری در واگذاری‌ها بر اساس کمک به جهش تولید

طی یک سال اخیر وزارت امور اقتصادی و دارایی در راستای خصوصی‌سازی علاوه بر واگذاری دو بنگاه به ارزش ۲۹ هزار میلیارد ریال به صورت بلوکی، ۱۲۵ هزار میلیارد ریال از

سهام ۱۵ شرکت دولتی را نیز از طریق بازار بورس و اوراق بهادار به صورت خرد و تدریجی و ۱ بنگاه به ارزشی حدود ۶۲ هزار میلیارد ریال را نیز به صورت بلوکی بابت رد دیون دولت به سازمان تأمین اجتماعی واگذار نموده است. همچنین در اردیبهشت و خرداد سال ۱۳۹۹، پذیرهنویسی و عرضه صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF) واسطه‌گری مالی یکم (متشکل از سهام بانک‌های ملت، تجارت و صادرات و بیمه‌های البرز و اتکایی امین) به ارزشی معادل ۵۶ هزار میلیارد ریال به حدود ۳ و نیم میلیون نفر از متقاضیان انجام شده است.

در سال ۱۳۹۹ و بر اساس بند الف تبصره ۲ قانون بودجه این سال و همچنین در چارچوب مصوبات هیات محترم وزیران، اولویت‌های سازمان خصوصی‌سازی برای عرضه و واگذاری سهام باقیمانده متعلق به دولت در شرکت‌های مشمول واگذاری به شرح زیر است:

✚ پذیرش ۱۱ شرکت بزرگ دولتی در بازار سرمایه و واگذاری سهام آن‌ها بعد از عرضه اولیه و کشف قیمت

✚ تشکیل ۳ هلدینگ تخصصی نیروگاهی، و عرضه و واگذاری سهام ۲۳ شرکت تولید نیروی برق در قالب این هلدینگ‌ها از طریق بازار سرمایه

✚ عرضه باقیمانده سهام متعلق به دولت در شرکت‌های «پالایش نفت تبریز»، «پالایش نفت بندرعباس»، «پالایش نفت اصفهان» و «پالایش نفت تهران»، از طریق بورس در قالب صندوق سرمایه‌گذاری معامله پذیر صنایع پالایش نفت؛ از شهریورماه سال جاری

✚ پذیرش و عرضه صندوق سرمایه‌گذاری معامله‌پذیر خودرو و صنایع فلزی، دربرگیرنده باقیمانده سهام متعلق به دولت در شرکت‌های «ایران خودرو»، «سایپا»، «ملی صنایع مس ایران» و «فولاد مبارکه اصفهان»؛ در سه‌ماهه سوم سال جاری

✚ عرضه باقیمانده سهام متعلق به دولت در صندوق سرمایه‌گذاری معامله‌پذیر واسطه‌گری مالی (دارایکم)

✚ واگذاری سهام سایر شرکت‌ها و بنگاه‌ها در قالب روش‌های مندرج در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی (حدوداً ۲۰۰ بنگاه).

مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

مقدمه

مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، در تمام دنیا از سرمایه‌گذاری‌های محلی و خارجی حمایت کرده، عوامل تولید را به عرضه‌کنندگان محلی وصل و انتقال فناوری و ارتقای مهارت‌ها را ترویج می‌کنند، اشتغال ایجاد کرده و توسعه و تولید صنعتی را شکوفا می‌کنند، به نحوی که امروز این مناطق به کاتالیست‌های مهم برای رشد اقتصادی تبدیل شده‌اند و نقش آن‌ها به عنوان الگوهای زیرساختی مدرن، مولد فرصت‌های اشتغال و یکپارچه‌کننده خدمات لجستیک و شبکه‌های حمل‌ونقل در سطح بین‌المللی برجسته شده است. توسعه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از طریق تولید، صادرات و سرمایه‌گذاری از جمله اهداف ایجاد این مناطق در کشور است که در سال گذشته برای تحقق این اهداف اقداماتی به شرح ذیل به انجام رسیده و دستاوردهای قابل توجهی تحقق یافته است.

اهم سیاست‌ها، برنامه‌های عملیاتی و اقدامات اجرایی

❖ مناطق آزاد تجاری-صنعتی:

- تدوین دستورالعمل یکپارچه سرمایه‌گذاری در مناطق
- معرفی فرصت‌ها و مزیت‌های سرمایه‌گذاری در مناطق در رویدادهای مرتبط
- تسریع و تسهیل در فرآیند اخذ مصوبه کمیسیون ارزش افزوده از طریق توسعه ماژول مربوطه در درگاه خدمات الکترونیکی مناطق آزاد ایران
- توسعه ماژول‌های مبتنی بر تولید اعم از جواز تأسیس و پروانه بهره‌برداری و گواهی تولید در درگاه خدمات الکترونیکی مناطق آزاد ایران
- برقراری خط باری آکتائو - بندر کاسپین به عنوان یکی از کریدورهای جدید مبادلات تجاری با چین
- توسعه اقدامات در حوزه نقش مناطق آزاد به عنوان هاب‌های عملیاتی ۴ گانه در تحقق موافقت‌نامه اوراسیا
- برگزاری رویداد "نقش مناطق آزاد در تحقق موافقت‌نامه اوراسیا" در بهمن‌ماه
- تدوین سند نقش مناطق آزاد در تحقق موافقت‌نامه اوراسیا به همراه برنامه‌های عملیاتی ۱۹ گانه

- حضور در نمایشگاه اینوتکس و جذب واحدهای نوآور و فناور به مناطق

جدول ۱۵- شاخص‌های عملکردی مناطق آزاد تجاری- صنعتی

عنوان شاخص	واحد اندازه‌گیری	۱۳۹۷	۱۳۹۸
سرمایه‌گذاری داخلی	میلیارد ریال	۶۸,۹۲۷	۱۰۷,۵۹۴
سرمایه‌گذاری خارجی	میلیون دلار	۳۰۷	۲۱۱
ارزش تولیدات	میلیارد ریال	-	۴۰,۰۰۰
	میلیون دلار	-	۹۷۳
تعداد واحدهای تولیدی	واحد	۱,۱۱۸	۱,۳۰۷
صادرات به خارج از کشور	میلیون دلار	۱,۰۱۷	۹۴۱
تعداد واحدهای نوپا و تولیدی فناور (ایجاد)	واحد	۱۰۸	۱۵۵
شاغلین فعال	نفر	۳۰۴,۳۹۰	-
واردات (به منظور تولید، عرضه و مصرف در منطقه)	میلیون دلار	۱,۲۹۰	۷۱۸

ماخذ دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی

❖ مناطق ویژه اقتصادی:

طی سال ۱۳۹۸ در مناطق ویژه اقتصادی حدود ۹۰ هزار میلیارد ریال سرمایه‌گذاری‌های داخلی ریالی توسط بخش خصوصی تحقق یافته است، ضمن آنکه طی این مدت به میزان قابل توجهی نیز مجوز سرمایه‌گذاری داخلی در این مناطق صادر شده است. لازم به توضیح است که طی سال گذشته در مناطق ویژه اقتصادی نزدیک به ۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری داخلی ارزی نیز تحقق یافته است که با نگاهی اجمالی به عملکرد سنوات گذشته این مناطق، مشخص می‌شود که روند سرمایه‌گذاری داخلی مطلوب بوده است. (در این بخش ۱۷۳ درصد رشد نسبت به سال قبل را شاهد هستیم)

همچنین طی سال ۱۳۹۸ در مناطق ویژه اقتصادی مجموعاً بیش از ۳۷ میلیون دلار به صورت مستقیم، سرمایه‌گذاری‌های خارجی محقق شده است، اما مقایسه عملکرد در این بخش نشان از کاهش چشم‌گیر سرمایه‌گذاری خارجی نسبت به سنوات گذشته (به ویژه سال ۱۳۹۶) دارد زیرا اجرای پروژه‌های مربوط از شرایط و وضعیت تحریم‌ها به ویژه حوزه مالی و بانکی تأثیر جدی پذیرفته است.

طی سال ۱۳۹۸ ارزش مجموع صادرات کالاهای تولیدی مناطق ویژه اقتصادی به خارج از کشور حدود ۱۳/۵ میلیارد دلار می‌باشد، همچنین صادرات تولیدات این مناطق در سال ۱۳۹۷ بیش از ۱۶/۵ میلیارد دلار بوده است. با بررسی روند صادرات به نظر می‌رسد این روند (کاهش

۲۰ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۷ و کاهش ۳۸ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۶) با توجه به شرایط منطقه و تحریم‌ها در حوزه پولی و بانکی بوده است. ارزش کل واردات کالا با هدف تولید، مصرف و عرضه در مناطق ویژه اقتصادی برای صنایع، تولیدکنندگان، فعالان اقتصادی و ... طی سال ۱۳۹۸ حدود ۲/۹ میلیارد دلار بوده است و مجموع واردات طی سال ۱۳۹۷ به این مناطق نیز بیش از ۴/۵ میلیارد دلار بوده که اکثراً شامل مواد اولیه، تجهیزات و ماشین‌آلات تولیدی واحدهای صنعتی فعال در مناطق ویژه بوده است. بررسی واردات طی سنوات گذشته روندی کاهشی را نشان می‌دهد.

تعداد شاغلین فعال در مناطق ویژه اقتصادی تا پایان سال ۱۳۹۸ به بیش از ۲۰۵ هزار نفر رسیده است که در مقایسه با سال‌های ۹۶ و ۹۷ حدود ۱۷ درصد افزایش داشته است. طی سال گذشته تعداد واحدهای تولیدی- صنعتی فعال در مناطق ویژه کشور به ۵۹۹ واحد رسیده است که حدود ۳ درصد نسبت به سال ۱۳۹۷ و حدود ۱۳ درصد نسبت به سال ۱۳۹۶ رشد داشته است. ضمن آنکه علاوه بر واحدهای تولیدی-صنعتی مذکور، واحدهای دیگری نیز در بخش خدمات و بازرگانی در این مناطق مشغول فعالیت می‌باشند.

جدول ۱۶- شاخص‌های عملکردی مناطق ویژه اقتصادی

عنوان شاخص	واحد اندازه‌گیری	۱۳۹۷	۱۳۹۸	رشد
سرمایه‌گذاری داخلی (ریالی)	میلیارد ریال	۳۲,۹۵۷	۸۹,۸۴۳	۱۷۳
سرمایه‌گذاری داخلی (ارزی)	میلیون دلار	۲,۹۷۸	۴,۹۰۱	۶۵
سرمایه‌گذاری خارجی	میلیون دلار	۲	۳۷/۲	۱۷۵۰
صادرات (کالا و خدمات از منطقه به خارج کشور)	میلیون دلار	۱۶,۵۷۸	۱۳,۳۲۸	-۲۰
واردات (به منظور تولید، عرضه و مصرف در منطقه)	میلیون دلار	۴,۵۸۹	۲,۸۶۵	-۳۸
شاغلین فعال	نفر	۱۷۳,۶۷۶	۲۰۵,۶۵۰	۱۸
تعداد واحدهای تولیدی فعال	واحد	۵۸۲	۵۹۹	۳

ماخذ دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی

جمع آوری و فروش اموال تملیکی

مقدمه

به استناد قانون تأسیس سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی، وظیفه جمع آوری، نگهداری، اداره و فروش کلیه اموال، حقوق مالی و دارایی‌هایی که به هر نحو بر اثر احکام و قرارهای قطعی مراجع ذیصلاح قانونی به تملک یا تصرف دولت درآمده و یا درمی آید و با حکم قضایی یا قانون به فروش رسیده و همچنین نگهداری و اداره اموال مجهول المالك، بلا صاحب (به استثناء اموال قاچاق بلا صاحب و صاحب متواری)، ارث بلا وارث و اموالی که از باب تخمیس، خروج از ذمه و اجرای اصل (۴۹) و دیگر قوانین در اختیار ولی فقیه قرار می‌گیرد و فروش آن‌ها با اذن ایشان یا نماینده خاص ایشان می‌باشد، را بر عهده دارد. سازمان بر اساس تبصره ۴ ماده ۲۴ و ماده ۳۳ قانون امور گمرکی مصوب سال ۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی به عنوان مسئول فروش کالاهای متروکه و ضبطی تعیین و بر اساس ماده ۵۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۰۳ وظیفه تحویل و نگهداری کالاها و اموال ناشی از پرونده‌های قاچاق مکشوفه در سراسر کشور از بدو زمان کشف تا مرحله قطعیت حکم و تعیین تکلیف اموال را عهده‌دار گردیده است.

اهم برنامه‌ها عملیاتی، اقدامات اجرایی و شاخص‌های کلیدی عملکرد

🔲 پیگیری تدوین استاندارد مشخص برای انبارهای سازمان و نظام‌نامه برون‌سپاری

انبارداری

🔲 استقرار سامانه جامع اموال تملیکی و سامانه حراج الکترونیکی

🔲 راه‌اندازی سامانه احراز هویت اشخاص حقوقی

🔲 فروش اموال منقول بالغ بر ۷,۳۸۰ میلیارد ریال و فروش اموال غیرمنقول بالغ بر

۶۳ میلیارد ریال می‌باشد که در مجموع فروش اموال مشمول قانون تأسیس سازمان

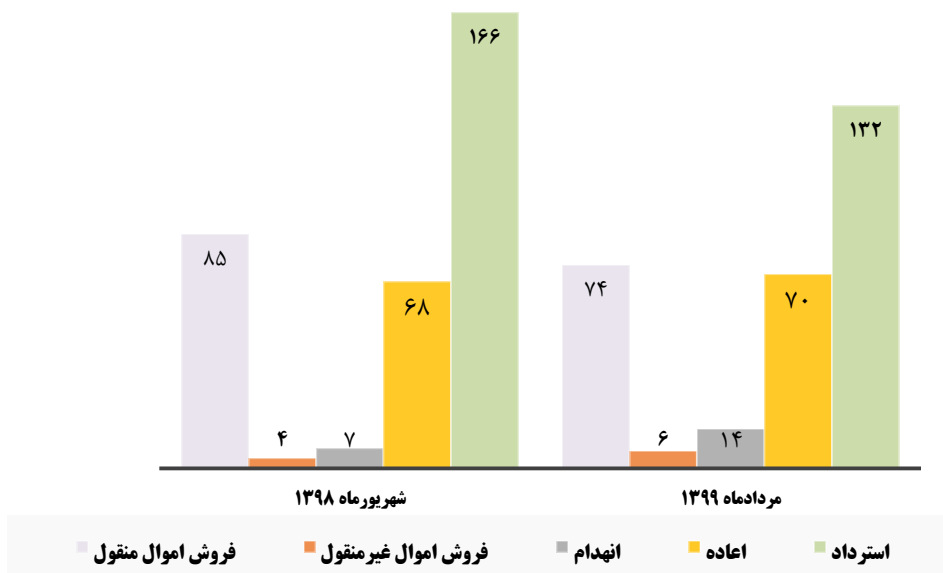
جمع آوری و فروش اموال تملیکی بالغ ۸,۰۱۹ میلیارد ریال می‌باشد.

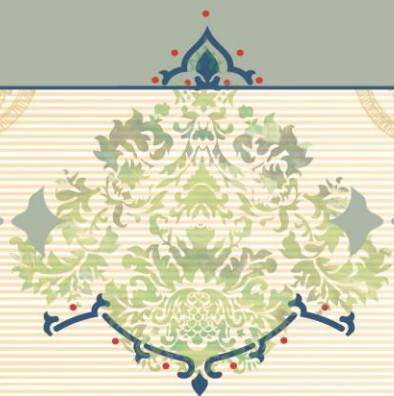
جدول ۱۷- شاخص های عملکرد جمع آوری و فروش اموال تملیکی (واحد: میلیون ریال)

عنوان شاخص	شهریورماه ۱۳۹۸	مردادماه ۱۳۹۹
فروش اموال منقول	۸,۵۱۷,۰۰۴	۷,۳۸۶,۳۶۲
فروش اموال غیرمنقول	۳۷۱,۳۴۰	۶۳۳,۵۷۸
انهدام	۷۳۲,۰۱۴	۱,۴۴۰,۲۸۹
اعاده	۶,۷۸۴,۶۸۲	۷,۰۴۴,۴۷۳
استرداد	۱۶,۵۵۱,۸۸۲	۱۳,۱۷۸,۰۴۳

ماخذ: سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی

شاخص های عملکرد جمع آوری و فروش اموال تملیکی - هزار میلیارد ریال

فناوری اطلاعات و توسعه اقتصاد هوشمند

اهم سیاست‌ها، برنامه‌های عملیاتی، اقدامات اجرایی و دستاوردها

اقتصاد هوشمند: تدوین برنامه عملیاتی توسعه دولت الکترونیک و اقتصاد

هوشمند در قالب ۳۳ پروژه

توسعه و بهبود کیفیت ارائه خدمات الکترونیکی، کاهش مراجعات حضوری و

صرفه‌جویی در استفاده از منابع

پیاده‌سازی و بهره‌برداری سامانه مدیریت حسابداری کل خزانه و مدیریت حقوق

و دستمزد کارکنان دولت (زیر سامانه‌های درخواست وجه سپرده و درخواست

وجه شرکت‌های دولتی): هدف این سامانه، ساماندهی و مکانیزه نمودن

فرایندهای موجود در اداره کل خزانه بوده که یک سیستم منحصربه‌فرد بر

اساس چارت حسابداری تدوین شده برای خزانه می‌باشد.

پیاده‌سازی و بهره‌برداری سامانه اداره کل خزانه و تسری به خزانه معین کلیه

استان‌های کشور (زیر سامانه‌های حسابداری، درخواست وجه و مدیریت

حساب‌ها): هدف این سامانه، ساماندهی و مکانیزه نمودن فرایندهای موجود در

اداره کل خزانه معین کلیه استان‌های کشور بوده که یک سیستم منحصربه‌فرد

بر اساس چارت حسابداری تدوین شده برای خزانه می‌باشد.

پیاده‌سازی و بهره‌برداری سامانه مدیریت بدهی‌ها و اوراق بازار پول و سرمایه

(زیر سامانه تسویه و تهاتر): هدف این سامانه، تسویه و تهاتر بدهی‌های دولت

به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی با بدهی یادشده به دولت یا بانک‌ها و

مؤسسات اعتباری غیر بانکی از طریق صدور اسناد یا اوراق تسویه خزانه

می‌باشد.

راه‌اندازی نسخه الکترونیکی سفته تسهیلات و اعتبارات دیجیتال: سفته

الکترونیکی موجب تسهیل در ارائه خدمات، کاهش مراجعات حضوری و تحقق

دولت الکترونیک شده و در راستای چشم‌انداز و حرکت به سمت اقتصاد

هوشمند می‌باشد. همچنین تخصیص سفته الکترونیکی امکان ارائه تسهیلات به

متقاضیان را در کمتر از ۲۴ ساعت فراهم می‌نماید.

➤ راه‌اندازی سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی: هدف این سامانه ایجاد بانک اطلاعات جامع و متمرکز به منظور گردآوری و ساماندهی اطلاعات مربوط به عملکرد، بودجه، صورت‌های مالی، حسابرسی و مدیران شرکت‌های دولتی در راستای افزایش شفافیت، پاسخگویی و نظارت و ارزیابی عملکرد شرکت‌های دولتی و تهیه و تنظیم برنامه‌های اقتصادی کشور می‌باشد.

➤ پیاده‌سازی و بهره‌برداری سامانه شکوائیه‌های مؤدیان مالیاتی موضوع ماده ۲۵۱ مکرر استانی: هدف این سامانه رسیدگی به اعتراض مؤدیانی است که بر روی برگ قطعی مالیاتی خود اعتراض دارند. پس از ثبت شکایت در این سامانه، بررسی‌های اولیه کارشناسی در مرکز عالی دادخواهی صورت گرفته و در صورت تأیید، پرونده مؤدی از سازمان امور مالیاتی اخذ و رأی مربوطه در شورا صادر می‌گردد.

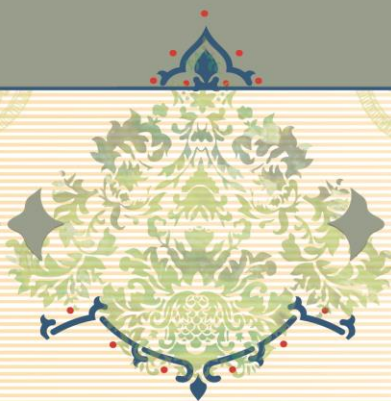
➤ مشارکت در راه‌اندازی سامانه فروش املاک مازاد بانک‌ها: هدف این سامانه فرآیند الکترونیکی مزایده املاک و دارایی‌های بانک‌ها در بستر دولت الکترونیک و شفافیت الکترونیکی و دسترسی عموم مردم به خدمات آن می‌باشد.

➤ راه‌اندازی وب سرویس حواله الکترونیک در اداره کل خزانه الکترونیکی نمودن فرم‌ها و فرآیندهای کاری و حرکت به سمت سازمان الکترونیکی کامل در سیستم اتوماسیون اداری

• افزایش تعداد سرویس‌های فعال در بستر یکپارچه تبادل اطلاعات اقتصادی کشور (۹ سرویس) شامل:

- تصدیق اصالت اسناد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
- ارسال اطلاعات مانیفست و قبض انبار گمرک جمهوری اسلامی ایران
- استعلام میزان ارز همراه مسافری گمرک جمهوری اسلامی ایران
- اعلام واریز وجه در بانک عامل مسافری گمرک جمهوری اسلامی ایران

- برداشت وجه از بانک عامل مسافری گمرک جمهوری اسلامی ایران
- لیست ناشران و اطلاعیه‌های منتشرشده سازمان بورس اوراق بهادار
- استعلام اطلاعات کارکنان نظام اداری از سازمان اداری و استخدامی کشور
- استعلام عمومی بنیاد شهید سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران
- اظهارنامه مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی سازمان امور مالیاتی کشور.

حسابرسی

مقدمه

فعالیت‌های حسابرسی وزارت امور اقتصادی و دارایی در چارچوب اساسنامه قانونی آن (مشمول بر ارائه انواع خدمات حسابرسی به شرکت‌های دولتی و...، تدوین استانداردها، تدوین کتب، نشریات و مجله، ارائه آموزش‌های مستمر و...) صورت می‌پذیرد که هر یک از این فعالیت‌ها و نتایج حاصل از آن در صورتی که به نحو مناسب انجام شود، می‌تواند بسیار اثربخش باشد. در کنار این موارد، تکالیفی نیز طبق قوانین و مقررات مختلف (از جمله حسابرسی بدهی و مطالبات دولت) در راستای حسابرسی به این وزارتخانه ارجاع می‌شود که این امر نیز در جهت شفافیت وضعیت مالی دولت برای تصمیم‌گیری و اتخاذ سیاست‌ها و برنامه‌های دولت بسیار اثربخش است. همچنین در خصوص حسابرسی وزارت امور اقتصادی و دارایی، نسبت به طرح‌ها، لوایح و آیین‌نامه‌ها نیز نظرات سازنده‌ای ارائه می‌نماید که شواهد، گویای تأثیرگذاری نظرات، در نهایی نمودن موارد یادشده و ایجاد شفافیت در تدوین قوانین و مقررات است. عملکرد این وزارتخانه در حوزه حسابرسی از ابتدای شهریورماه ۱۳۹۸ لغایت پایان تیرماه ۱۳۹۹ در بخش‌های مختلف در ادامه ارائه شده است:

اهم سیاست‌ها، برنامه‌های عملیاتی، اقدامات اجرایی و دستاوردها

- ✚ انجام مطالعات و تدوین لایحه اصلاح ساختار حسابرسی مستقل، به منظور ارتقای کیفیت و استقلال حسابرسی مستقل و پیشگیری از مفاسد اقتصادی و بهبود شفافیت
- ✚ صدور ۵۱۶ گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی در خصوص شرکت‌های دولتی (از ابتدای شهریور ۱۳۹۸ تا پایان تیر ۱۳۹۹)
- ✚ صدور تعداد ۱۲ گزارش حسابرسی عملیاتی برای شرکت‌ها و بانک‌های بزرگ (از ابتدای شهریور ۱۳۹۸ تا پایان تیر ۱۳۹۹)
- ✚ در جهت تقویت انضباط گزارشگری مالی؛ تعداد ۳۶ استاندارد حسابداری و ۴۰ استاندارد حسابرسی مصوب شده است.

هسته‌های اندیشه ورزی

ارتباط با صاحب نظران و تشکیل هسته‌های اندیشه ورزی

تحولات شتابان در حوزه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی منجر به بروز و ظهور مسائل و چالش‌هایی پیچیده و پویا شده است که پردازش، توصیف، تبیین و مواجهه با آن‌ها نیاز به دانش بسیط و درک وسیع دارد. بهره‌گیری از عقل جمعی در قالب هسته‌های اندیشه ورزی یکی از ابزارهایی است که برای پرداختن به این گونه مسائل می‌تواند ارزش آفرین باشد. این هسته‌های اندیشه ورزی کارکردی دوگانه دارند از یک سو زمینه دید جامع‌نگر را تقویت نموده، به تبع آن ارتقای کیفیت تصمیمات متخذه را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر با ایجاد زمینه مشارکت، حضور فعالانه صاحب نظران مختلف را افزایش داده و حصول اجماع را با سهولت بیشتری امکان‌پذیر می‌سازد.

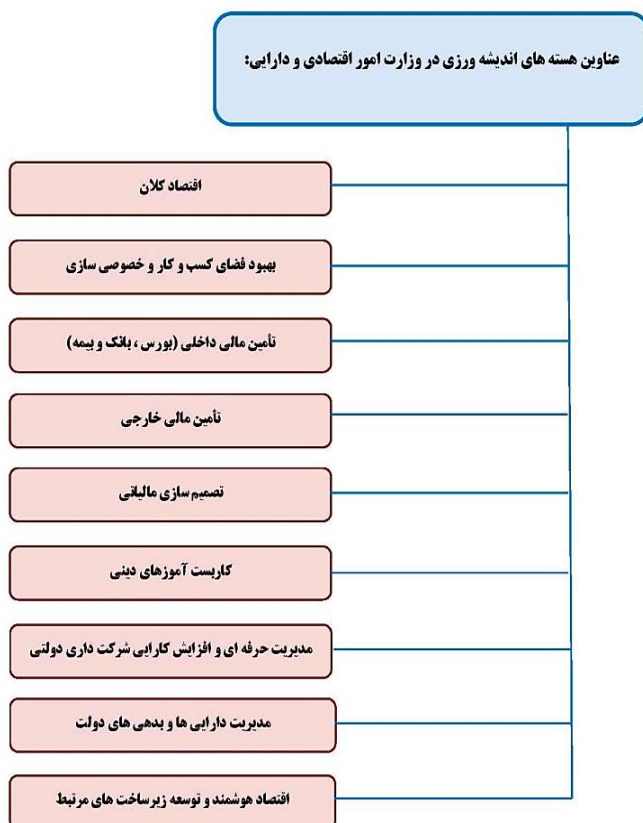
وزارت امور اقتصادی و دارایی تلاش دارد با هدف ارتقاء توان تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در مواجهه با مسائل پیچیده و پویا و افزایش کیفیت تصمیمات متخذه و همچنین به جریان انداختن یافته‌های علمی جدید در بسته‌های سیاست‌گذاری، با بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌های علمی و تخصصی کشور مبادرت به ایجاد هسته‌های اندیشه ورزی نماید. این هسته‌ها که متشکل از مدیران دولتی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، فعالان بخش خصوصی و صاحب نظران دانشگاهی می‌باشند، به عنوان بازوی مشورتی وزارت امور اقتصادی و دارایی در کنار بازوی اجرایی این وزارتخانه عمل خواهند کرد.

این کانون‌های تفکر وظیفه ایجاد و پردازش ایده و تولید دانش لازم برای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری را دارند. ماحصل تلاش‌های آن‌ها در فرآیند سیاست‌گذاری وارد شده و در ارتقاء توان کارشناسی دستگاه‌های اجرایی نقش بی‌بدیلی خواهد داشت. اعضای این هسته‌های اندیشه ورزی، فارغ از گرایشات سیاسی و علمی انتخاب می‌شوند و ویژگی اصلی آن ترکیب جوانان و صاحبان تجربه است.

وظایف هسته‌های اندیشه ورزی

- ✚ برنامه‌ریزی و تصمیم‌سازی در حوزه‌های راهبردی وزارتخانه و کمک به سیاست‌گذاری کلان اقتصادی و ارائه پیشنهادات سیاستی در راستای ارتقاء عملکرد وزارتخانه
- ✚ نظارت بر اجرای پروژه‌های راهبردی وزارتخانه و ارائه گزارشات دوره‌ای از وضعیت پروژه به وزیر
- ✚ طراحی سازوکارهای اجرای سیاست‌های اقتصادی مبتنی بر اصول طراحی سازوکار (Mechanism Design)
- ✚ تعیین نقشه راه ارتقاء عملکرد و افزایش اثربخش در حوزه موضوعی هسته اندیشه ورزی
- ✚ رصد تازه‌های گفتمانی، سیاستی، علمی و فناوری در حوزه موضوعی هسته اندیشه ورزی
- ✚ کمک به تعیین اولویت‌های راهبردی وزارتخانه
- ✚ شناخت نیازها و مشکلات جامعه و انتقال سریع آن به وزارتخانه به همراه راه‌حل‌های اجرایی در افق‌های زمانی کوتاه مدت، میان‌مدت و بلندمدت
- ✚ ارائه راهکارهای مناسب برای ارتقای کیفیت تصمیمات و ارائه راه‌حل‌های مناسب برای حل مسائل و چالش‌های فرادستگاهی، بین بخشی و فرابخشی
- ✚ کمک به نظام‌مند کردن فرایند تبدیل ایده‌ها به تصمیم یا سیاست و طراحی سازوکار لازم
- ✚ هدایت و حمایت از ایده‌های خلاقانه و نوآور در جهت ارتقای عملکرد تصمیمات سیاستی
- ✚ شناسایی و اولویت‌بندی ایده‌های برتر بر اساس نیاز و میزان عملی بودن آن‌ها و معرفی آن‌ها به حوزه‌های وظیفه‌ای ذینفع
- ✚ راهبردی و ساماندهی موضوعات پژوهشی در حوزه موضوعی هسته اندیشه ورزی

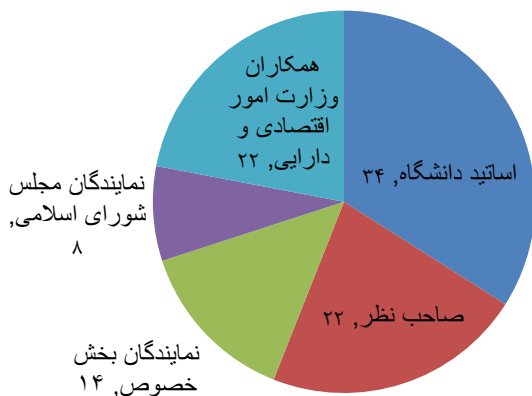
- ✚ ارائه راهکارهای عملیاتی برای توسعه فعالیت‌ها در حوزه موضوعی هسته اندیشه ورزی
- ✚ بسترسازی برای تقویت ارتباط میان وزارتخانه با دیگر دستگاه‌های اجرایی و بخش غیردولتی و استفاده بهینه از ظرفیت‌های نیروی انسانی متخصص داخلی و خارجی به منظور استفاده از توان علمی و دانشی آن‌ها

ترکیب اعضای هسته‌های اندیشه ورزی

این هسته‌ها متشکل از رئیس (از میان اعضای سابق دولت در حوزه‌های تخصصی مرتبط)، نایب‌رئیس (معاونین فعلی مجموعه وزارت اقتصاد)، دبیر و حدوداً ۱۵ الی ۲۰ عضو از طیف‌های مختلف صاحب‌نظران در حوزه هسته‌های اندیشه ورزی (شامل نمایندگان مجلس، بخش خصوصی، صاحب‌نظران دانشگاهی، آزاد، مسئولین و مدیران این وزارتخانه) به شرح جداول ذیل می‌باشد.

تعداد و ترکیب اعضای هسته‌های اندیشه ورزی

جدول ۱۸- نمایی از پراکندگی اعضاء هسته‌های اندیشه ورزی

درصد	تعداد	
۳۴	۵۵	اساتید دانشگاهی
۲۲	۳۵	صاحب نظران
۸	۱۳	نمایندگان مجلس
۱۴	۲۲	نمایندگان بخش خصوصی
۲۲	۳۶	همکاران وزارت امور اقتصادی و دارایی

جدول ۱۹- نمایی از پراکندگی حضور اساتید دانشگاه

درصد	تعداد	عناوین دانشگاه
۷	۴	دانشگاه تهران
۲۴	۱۳	دانشگاه شهید بهشتی
۶	۳	دانشگاه شریف
۲۴	۱۳	دانشگاه علامه طباطبایی
۱۵	۸	دانشگاه الزهرا (س)
۹	۵	دانشگاه آزاد اسلامی
۱۵	۸	سایر دانشگاه‌ها (تربیت مدرس، پیام نور، مفید قم، خوارزمی، امام صادق (ع) و خاتم)

با هدف تنوع در روش‌ها و رویه‌های اخذ نظرات و دغدغه‌های صاحب‌نظران و خبرگان و همچنین فعالین کسب‌وکارهای تولیدی و خدماتی در حوزه‌های مختلف جلسات هم‌اندیشی مختلفی برگزار شده است. جلسات هم‌اندیشی با صاحبان کسب‌وکارهای فین تک، تولیدکنندگان بزرگ صنعتی، اقتصاددانان جوان، کارآفرینان و نوآوران جوان، تولیدکنندگان صادرات گرا از جمله این جلسات است.

همچنین با هدف بهره‌گیری از ظرفیت صاحب‌نظران جوان اقتصادی شبکه تعاملی تحلیل‌گران جوان اقتصادی کشور (اکونت^۴) به بهره‌برداری رسید. تاکنون در این شبکه با بیش از ۸۰۰ عضو، ۶۴ موضوع کلیدی به بحث و تبادل نظر گذاشته شد. اهم اقدامات و نتایج حاصله نشست‌های هسته‌های اندیشه‌ورزی به شرح ذیل بوده است:

الف- هسته اندیشه‌ورزی بهبود فضای کسب‌وکار و توسعه بخش خصوصی

نظر به اهمیت بهبود فضای کسب‌وکار و همچنین توسعه و توانمندسازی بخش خصوصی، نشست‌های این هسته تاکنون با جدیت و به صورت مستمر برگزار شده، به‌طوری که نشست‌های هفتگی با حضور مستمر رئیس کمیسیون اصل ۴۴ مجلس، معاونین دستگاه‌های نظارتی و اجرایی متولی و صاحب‌نظران برگزار شده است. ازجمله نتایج این نشست:

- گزارش اتاق بازرگانی ایران در خصوص توانمندسازی بخش خصوصی
- گزارش اتاق اصناف ایران درخصوص ساماندهی کسب‌وکارهای خرد و متوسط و نظام توزیعی کشور
- گزارش سازمان خصوصی‌سازی در خصوص برنامه‌های در دستور کار واگذاری‌ها
- گزارش معاونت اقتصادی وزارت از برنامه‌های ارتقای جایگاه ایران در بهبود فضای کسب‌وکار جهانی
- گزارش اتاق تهران در خصوص توانمندسازی و حمایت از توسعه بخش خصوصی

^۴ econet.mefa.ir

- گزارش آسیب‌شناسی واگذاری‌های صورت گرفته و علل موفقیت و شکست
- گزارش اتاق تعاون از بند ب سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و اقدامات صورت گرفته در توسعه تعاونی‌ها
- گزارش مجلس شورای اسلامی از وضعیت اجرای قانون اصل ۴۴ و اقدامات قانونی صورت گرفته در توسعه بخش خصوصی
- گزارش سازمان بازرسی کل کشور از نظارت بر حسن اجرای قانون اصل ۴۴
- گزارش سازمان بازرسی کل کشور از نظارت بر حسن اجرای قانون بهبود فضای کسب‌وکار
- گزارش قوه قضائیه از اقدامات صورت گرفته در توانمندسازی و حمایت از بخش خصوصی
- گزارش وزارت دادگستری از بهبود فضای کسب‌وکار کشور و اقدامات سازمان تعزیرات و وزارت دادگستری
- گزارش کمیسیون اقتصاد کلان دبیرخانه مجمع از وضعیت اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و آسیب‌شناسی صورت گرفته از توسعه بخش خصوصی کشور

ب- هسته اندیشه‌ورزی اقتصاد کلان

این هسته با هدف جلب نظرات دانشگاه‌ها و دانشکده‌های اقتصاد و مدیریت و همچنین کسب نظرات صاحب‌نظران در خصوص مسائل اقتصاد کلان تشکیل شده است. در این هسته تاکنون گزارش دانشکده‌های اقتصاد تهران و علامه طباطبائی برای رونق تولید و اقتصاد ارائه شده است. همچنین گزارش‌های سیاست‌های پولی، مدیریت بازار پول، چالش‌ها و راهکارهای مدیریت بازار پول، چالش‌های رشد نقدینگی و راهکارهای کنترل نقدینگی در اقتصاد ایران، راهکارهای کاهش نرخ تورم در شرایط تداوم تحریم‌ها

سیاست‌های رشد اقتصادی، رونق تولید و مقابله با شرایط رکودی حاکم بر اقتصاد ایران در شرایط تحریم و مسائل و چالش ارزی کشور و راهکارهای مدیریت این بازار مورد جمع‌بندی صاحب‌نظران اقتصادی قرار گرفته و گزارش مدیریتی راهکارها ارائه شده است. راه‌اندازی نظام یکپارچه و دقیق برای رصد و پایش منابع و مصارف ارزی کشور به عنوان یکی از توصیه‌های مورد اجماع این هسته مطرح گردید. این نظام یکپارچه بایستی با همکاری دستگاه‌های متولی امکان‌شناسایی مسیر منابع و مصارف ارزی و عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان ارز را از زمان ثبت سفارش تا ترخیص کالا مقدور سازد.

ج- هسته اندیشه‌ورزی کاربست آموزه‌های دینی در اقتصاد

این هسته با حضور مستمر صاحب‌نظران اقتصادی و فقهی نسبت به بررسی و نحوه پیاده‌سازی آموزه‌های اسلامی و دینی در اقتصاد متمرکز شده است.

ماحصل این نشست‌ها تاکنون ارائه گزارش‌های زیر بوده است:

- گزارشی از مدل مطلوب حکمرانی در بانکداری اسلامی
- گزارش معاونت امور اقتصادی در خصوص منشاء تورم و نقدینگی
- بررسی ماده ۲۱ طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران - موضوع شورای فقهی طرح
- گزارش بانکداری راستین توسط بانک ملی
- گزارش الگوی حکمرانی در بانکداری اسلامی
- گزارش پیاده‌سازی بانکداری مبتنی بر سود و زیان
- گزارش روش‌شناختی نقشه راه بانکداری اسلامی
- جمع‌بندی و ارائه گزارش نحوه تعیین نرخ سود در نظام بانکداری
- بررسی چالش‌ها، مسائل و آسیب‌شناسی طرح جامع بانکداری مطروحه در مجلس شورای اسلامی

د- هسته اندیشه‌ورزی تأمین مالی خارجی

این هسته بر محور تأمین مالی خارجی در شرایط تحریم متمرکز شده است. چندین نشست هسته بر طرح و مدل تأمین مالی خارجی در شرایط تحریم سپری شده که ماحصل این نشست‌ها، منجر به پیشنهاد طرح تأمین مالی خارجی در شرایط تحریم گردید.

ه- هسته اندیشه‌ورزی اقتصاد هوشمند

مأموریت این هسته در گام اول تهیه سند اقتصاد هوشمند بود که با برگزاری نشست‌های متعدد و همچنین تشکیل کارگروه‌های مختلف، مشتمل بر مفهوم اقتصاد هوشمند، چشم‌انداز، اهداف و راهبردها تهیه و در مرحله تصویب در وزارتخانه و مراجع بعدی قرار گرفت.

و- هسته اندیشه‌ورزی تأمین مالی داخلی

مأموریت این هسته بررسی و کسب نظرات خبرگی در خصوص نحوه تأمین مالی داخلی و سپس ورود به مسائل و چالش‌های سه حوزه بانک، بورس و بیمه به صورت تخصصی است. ماحصل این هسته تاکنون جمع‌بندی گزارش رویکرد بهینه در تعیین تکلیف مطالبات غیرجاری و آسیب‌شناسی این مطالبات و توصیه برای کاهش روند مطالبات غیرجاری نظام بانکی بوده است. در ضمن چندین نشست در حوزه تجربیات مؤسسات و بانک‌های کشور در تأمین مالی پروژه‌ها و طرح کلان کشور ارائه شده است.

ز- هسته اندیشه‌ورزی مدیریت و شرکت‌داری دولتی

ماحصل نشست‌های این هسته، تنظیم لایحه مدیریت و حکمرانی شرکت‌داری دولتی است که به عنوان پیشنهاد برای طرح در هیئت محترم دولت ارائه گردید.

